129 ISSN 0772-6384
44e jaargang - 2

Ten Mandere

Heemkundige periodiek voor Izegem, Emelgem en Kachtem

KACHTEMNUMMER

MACHINES BOUCHERIE

Machines Boucherie nv
Stuivenbergstraat 106
8870 Izegem
Tel. 051 31 21 41 - Fax 051 30 54 46

Drukkerij
STROBBE
opgericht in 1890

BRENGT KLEUR IN DRUK
EN PAPIER

www.strobbe.be

TEN MANDERE

heemkundige periodiek voor Izegem en omgeving

BESTUUR:
Voorzitter:
Dr. JEAN-MARIE LERMYTE
Kortrijksestraat 323, 8870 Izegem
tel./fax. 051/30 39 99

Ondervoorzitter:
ANTOON VANDROMME
Blauwhuisstraat 52, 8870 Izegem
tel. 051/30 31 35

Secretaris: ROBERT LEROY
Boomforeeststraat 49, 8870 Izegem
tel. 051/30 10 56

Ere-Penningmeester: ALBERIC DEPREZ
Rustoord "De Plataan"
Meensesteenweg, 8870 Izegem

Penningmeester: ANDRE MISTIAEN
Hondekensmolenstr. 24, 8870 Izegem
tel. 051/30 36 69

Archivaris: ANDRE DEMEURISSE
Baronielaan 33, 8870 Izegem
tel. 051/30 46 58

Hoofdredacteur en webmaster:
BART BLOMME
Europastraat 13, 8770 Ingelmunster
tel./fax. 051/30 03 67
bart.blomme@tiscali.be

Leden:
FREDDY SEYNAEVE
Elegastlaan 14, 8870 Izegem
tel. 051/30 58 31

RAF VANDENBERGHE
Meensesteenweg 77, 8870 Izegem
tel. 051/30 46 23

HENDRIK WILLAERT
Krommekeerstraat 5, 8755 Ruiselede
tel. 051/68 82 45

BERTRAND NOLF
Zevekotestraat 27, 8770 Izegem
tel. 051/30 74 30

ANDRE BOURGEOIS
Sint-Tillostraat 9, 8870 Izegem
tel. 051/30 19 06

ANTOINE MALLISSE
Meensestraat 149, 8870 Izegem
tel. 051/30 51 53

REDACTIE:
Bart Blomme
Jean-Marie Lermyte
Antoon Vandromme
Raf Vandenberghe

e-mail: Tenmandere@hotmail.com
URL: www.tenmandere.tk

Een Kachtemnummer

Nick VERSCHOOT, **Chirojeugd Vlaanderen: een korte geschiedenis** 3

Nick VERSCHOOT, **Chirojongens Kachtem door de jaren heen** 10

Leen VERVAEKE, **Chiromeisjes Kachtem "Vivaldi" 50 jaar jong** 21

Adriaan TIMPERMAN, **Onderpastoor Karel Defoort: een markante persoonlijkheid** 31

Jacques VIAENE, **Het lager onderwijs in Kachtem 1976: fusie op kleine schaal met grote gevolgen** 35

Eugeen DECLERCQ, **Even voorstellen: Kachtems Brugske Ghesellen** 44

Danny HERREMAN, **10 jaar Kachtemse dorpsraad** 45

Rogier VERSTRAETE, **Burgemeester Charles Verstraete** 51

Jean-Marie LERMYTE, **Waarom gemeentesecretariaat en -raad van Kachtem in 1879 verhuisden** 54

Verantwoordelijke uitgever: Jean-Marie LERMYTE, Kortrijksestraat 323, 8870 Izegem.

Elke auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn bijdrage en ontvangt 15 overdrukken.
Voor gehele en gedeeltelijke overname is de voorafgaandelijke toestemming van de heemkundige kring en de auteur vereist.

Bankrekeningnummer : 472-4353811-45.
Wie het lidmaatschap betaalt ontvangt 3 nummers.

ALG. NUMMER **129**, 44te JG. NR. 2 (augustus 2004)

LIJST ERELEDEN 2004
de lijst werd op 25/02/2004 afgesloten
In Izegem :

Allewaert, Luc, Nieuwstraat 27 bus 2
Allosserie, Luc, Roeselaarsestraat 327
Basisschool, St.-Pieter, Prinsessestraat 15
Bogaert, Jan, O.-L.-Vrouwestraat 20
Boucherie, N.V., Stuivenbergstraat 106
Bral-Dejonghe, Rudi, Ardooisestraat 62
Bruyneel, Roger, Ingelmunsterstraat 57
Carette, Adhémar, Sint-Jorisstraat 59
Claeys, Jozef, Manegemstraat 39
Compernolle-Devlieghere, Etienne, Heibrugstraat 17
Cornillie, Ann, Kruisstraat 4
Debosschere, Jean-Pierre, Reperstraat 65
Deceuninck, Flor, Baronielaan 26
Declercq-Horré, Marcel, Mentenhoekstraat 32
Deforce, Marie-Claire, Nederweg 55
De Forche, Christiaan, Nieuwstraat 27 bus 7
Demey, Johny, Kortrijksestraat 321
Denys, Roland, Emiel Neirynckstraat 12
Deprez, André, Wolvenstraat 6 bus 3
Derluyn, Jan, Meensesteenweg 83
Derolez, Jacques, Bellevuestraat 45
De Smedt, Dirk, Boomforeeststraat 3
Desmet, Georges, Visschersdreef 3
De Vlieghere, Luc, Melkmarktstraat 3
Devoldere, Gaspard, B.de Pélichystraat 14/2
Dewitte, Bart, Reperstraat 53
Dumoulin, Christiaan, Kerelstraat 4
Dupont, Jim, B. de Pélichystraat 34
Duyvejonck, Paul, Pieter Baesstraat 23
Eeckhout, Geert, Baronielaan 2
Flamez, José, Bosbeekstraat 3
Gevaert-Tant, Filip, Rode Poortstraat 19
Guillemyn, Antoon, Meensesteenweg, 88
Gyselinck, Wouter, Baronielaan 56
Handsaeme, Roland, Gentseheerweg 82
Herman, Raphaël, Stijn Streuvelsstraat 26
Herreman, Danny, Sint-Jansstraat 35
Himpe, Kurt, Baronstraat 4
Houthoofd-Feys, Antoon, Steenovenstraat 4
KBC-bank, Marktstraat 22
Kints-Verhaeghe, Jean-Pierre, St.-Crispijnstraat 50
Lecluyse, Eddy, Abelestraat 25
Loontjens, Alfons, Nieuwstraat 22
Madou, Chris, Kokelarestraat 89
Maertens, Erik, Kerelsstraat 13
Malfait, Luc, Schoolstraat 32
Marannes, Valere, Ingelmunstersestraat 70
Mattan, Erik, Henri Dunantstraat 45
Naessens, Maurice, Ingelmunstersestr. 50
Nollet-Vanneste, Tony, Kardinaal Cardijnlaan 1
Parochie H. Hart, Roeselaarsestraat 53
Ronse, Chris, Vlietmanstraat 6
Rosseel, Luc, Roeselaarsestraat 95
Sagon, Luc, Gentsestraat 19
Sagon-Vanden Avenne, Fernand, Gentsestraat 17
Seynaeve, Jozef, Burg.V.d. Bogaerdelaan 93
Spriet, Aurel, Nieuwstraat 20
Spriet, Leon, Kortrijksestraat 86
Spriet, Noël, Sint-Antoniusstraat 17
Spriet, Christophe, Rumbeeksestraat 47
Strobbe, Firma, Kasteelstraat 1
Strobbe, Michaël, Groenstraat 5
Strobbe-Cardoen, Dirk, Gentseheerweg 98
Strobbe-Hochepied, Marc, Wallemotestraat 77
Strobbe-Staessens, Luc, Vredestraat 1
Strobbe-Vanlauwe, Johan, Sint-Jorisstraat 37
Terryn-Declercq, Rik, Melkmarkt 2 bus 5
Vanacker, Robert, Steenovenstraat 10
Vanackere, Herwig, Prinsdomlaan 39
Vanbeckevoort, Jaak, Meensestraat 133
Vandenbussche, Lieve, Nieuwstraat 9
Vandeputte, Didier, Nederweg 14/7
Vanderheeren, Lucien, Zevekotestraat 15
Vande Walle, Jos, Rozenlaan 70
Vandommele, Koenraad, Voetbalstraat 8
Vandommele, Roger, Sint-Rafaëlstraat 17

Voor het eerst sedert 1977 een Kachtemnummer!
Het begon met de vraag van de Chiro-jongens die via een artikel hun historiek van 50 jaar kwijt wilden. Ook de Chiro-meisjes bestonden 50 jaar in Kachtem. Een tweede artikel dus.
En waarom dan niet een volledig Kachtemnummer?
Hoofdredacteur Bart Blomme bracht enkele mensen samen en iedereen was bereid om wat te schrijven. Dat bij de auteurs enkele jongeren zitten, kan alleen maar positief zijn. Misschien hebben ze nu wel de smaak te pakken. Veel leesgenot!

Jean-Marie LERMYTE

voorzitter

CHIROJEUGD VLAANDEREN: EEN KORTE GESCHIEDENIS

Nick Verschoot

Hoe oud is de Chiro nu eigenlijk, en wie waren de oprichters? Echt helemaal exact valt deze vraag niet te beantwoorden. We kunnen, met een beetje goede wil, zelfs zeggen dat de Chiro al in de negentiende eeuw bestond, terwijl we even goed kunnen stellen dat er pas vanaf de Tweede Wereldoorlog echt sprake is van Chiro. Het is dus meer een proces dat zich over een lange periode uitstrekt, en geen gebeurtenis die we op één tijdstip kunnen vastpinnen...

De 19e eeuw

Al halverwege de negentiende eeuw waren er bepaalde parochies in Vlaanderen waar er "patronaten" opgericht werden. Dat waren organisaties die op zondag probeerden wat ontspanning aan te bieden aan de plaatselijke jeugd, naast godsdienstige en andere vorming. Ze waren geïnspireerd door buitenlandse voorbeelden zoals de "Oeuvres de Jeunesse" in Frankrijk, de "Oratorio's" in Italië en de "Gesellenvereine" in Duitsland. Het eerste patronaat in Vlaanderen was het Sint-Jacobuspatronaat in Gent, opgericht rond 1850, maar al snel gevolgd door vele andere.

De eerste kenmerken van een chirogroep zijn al duidelijk aanwezig: parochiaal georganiseerd, spelend bezig zijn geïnspireerd vanuit het geloof, alle jongeren welkom,... Er was alleen nog geen sprake van een nationale vereniging. De meeste patronaten werkten onafhankelijk van elkaar. De "leiding" van die tijd bestond uit patronaatsheren en -dames, die dikwijls meer toezicht hielden dan dat ze zelf spelen maakten.

Het Interbellum (1918-1939)

In de periode na de Eerste Wereldoorlog kwam er meer en meer samenwerking, ook op nationaal niveau. In die periode bestonden er verschillende soorten patronaten, het ene al wat moderner dan het andere. In 1934 tenslotte kreeg het nationale tijdschrift "Het Katholiek Patronaat" een nieuw kleedje, en startte E.H. Jos Cleymans met een radicale vernieuwing. Deze priester was op dat moment algemeen secretaris van het Jeugdverbond voor Katholieke Actie. Algemeen wordt hij beschouwd als de 'stichter' van Chiro zoals we die nu kennen. Hij introduceerde nieuwe elementen zoals spelen in open lucht, de Christus-Koninggedachte, de banier met de Griekse letters Chi en Ro, uniformen, kentekens,... De nadruk verschoof ook van passief godsdienstonderricht ontvangen naar zelf godsdienst beleven. In 1936 werden ook "gewestelijke verbonden" opgericht, als tussenstap tussen "nationaal" en de "basis". Dat waren de verre voorlopers van de huidige structuur met nationaal, regio's, verbonden, gewesten en groepen. De Chiro zoals we die vandaag kennen, kreeg meer en meer vorm...

De Tweede Wereldoorlog

Het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog bezorgde de Chiro de nodige problemen, omdat vele proosten en leiders onder de wapens moesten. Toch hield dat de vernieuwing niet tegen. In maart 1941 verscheen het eerste nummer van een nieuw blad: "Mededelingen van Chirojeugd". Op Paasmaandag 14 april 1941 werd er een eerste leidingsdag gehouden, met 250 leiders, onder het mom van een louter godsdienstige manifestatie, omdat de Duitse bezetter geen andere activiteiten tolereerde. Daarmee was het definitieve startsein gegeven.

In mei 1942 verscheen voor het eerst het leidstersblad "Licht". "Mededelingen van Chirojeugd" veranderde in 1946 in "Gloed". Na de bevrijding drong de chirowerking in vele regio's binnen. In 1946 volgde een officiële erkenning. Op vrij korte termijn groeide het aantal groepen van 200 tot 500, werden er cursussen georganiseerd, werd een gewestelijk kader uitgebouwd, enzovoort. De centrale visie werd ontwikkeld, en Chiro koos voor het werken in vaste leeftijdsgroepen, onderverdeeld in vendels.

De jaren vijftig

In de jaren vijftig werd de Chiro als beweging op verschillende vlakken verder uitgebouwd. Het is de periode waarin de Chiro sterk naar buiten trad: er waren meivaarten, Chiromales, Lourdesbedevaarten,... De Belijdenis stond centraal, de Christus-Koningromantiek kreeg vastere vorm, de afdelingswerkingen werden grondig uitgebouwd. In 1957 verhuisde het nationaal secretariaat van de Frankrijklei in Antwerpen naar het intussen alom bekende Kipdorp 30.

van links naar rechts de schildjes van jongknapen, burchtknapen, knapen, kerels en aspiranten

De jaren zestig

In een belangrijke toespraak op de landdag in 1961 werd de Chiro opengegooid: proost A.F. Peeters stelde dat de Chiro geen gesloten sardienenblikje mocht zijn, maar als een theebuiltje smaak en kleur aan de omgeving moest geven. De aspirantenwerking, die in 1958-'59 een eerste impuls kreeg, kreeg nu de volle aandacht. Uit Chiro ontstonden Parochiale Jeugdzorg (PJZ) en de jeugdclubs voor 16-18-jarigen, Jongerengemeenschappen, een aanzet tot een jeugdhuiswerking in parochie en buurt. Op internationaal vlak zag de Fimcap het levenslicht. De eerste dertig jaar van de geschiedenis van Chiro werden afgesloten met Top '64: een onvergetelijke samenkomst voor alle chiroleden.

Halverwege de jaren zestig staken in de maatschappij allerlei veranderingen de kop op, ook in de Chiro. Op de landdag in Wieze van 1965 keek de Chiro voor het eerst met humor en relativering naar zichzelf. Oude vormen werden in vraag gesteld. De democratisering en de inspraakbeweging wonnen veld. Het kader werd in de periode '65 en '70 sterk uitgebouwd. Ploegen en raden vulden elkaar aan. Namen, symbolen en vormen veranderden. De coëducatie - jongens en meisjes samen - werd sterk verdedigd.

De jaren zeventig

Op 7 mei 1970 nam de Chiro met Impuls '70 (een leidingsdag met 8000 aanwezigen) het gedachtegoed van '68 en de maatschappijkritiek in eigen rangen op. Chiro zette een stap verder in een maatschappelijk engagement en stuurde de eigen methoden bij. De Chiro zag zichzelf als een spelbeweging én als een maatschappijbeweging. 'Spelend bezig zijn' kwam in een breed maatschappelijk kader te staan als tegenkracht. Chiro wilde tegen de stroom van de maatschappij ingaan. Uit die visie zou later de Spelleeflijn ontstaan. De veranderingen vulden elkaar aan: er kwam een nieuw uniform (1974), en in het spoor van vele gemengde groepen kregen de jongens- en meisjeschiro één structuur: "Chirojeugd-Vlaanderen vzw". "Licht en Gloed" gingen samen, eerst als "Licht/ Gloed", maar in 1976 werd "Dubbelpunt" het nieuwe leidingsblad. De publicatie van het Aktieboek - na de landdag van 1978 - leek de afronding van het uitwerken van de mens- en maatschappijvisie van de Chiro.

De jaren tachtig

Er volgden moeilijke jaren voor de Chiro: er kwam een culturele en economische crisis, die de in 1978 geformuleerde visie sterk onder druk zette. De samenleving werd ondergedompeld in het opkomende postmoderne levensgevoel, met zijn sterk geaccentueerde individualisme. In die periode verloor de Chiro 20.000 leden en een honderdtal groepen.

De methoden werden in de loop van de jaren tachtig opnieuw onder de loep genomen. Op de landdag van 1985 kwam de afdelingswerking centraal te staan. Daarnaast werd er werk gemaakt van een betere bekendmaking. In 1986 lanceerde Chiro de eerste bekendmakingsactie met een nationale affiche en folder.

Rond 1987 keerde voor de Chiro het tij. Nieuwe projecten werden uitgedacht: de stadsgroepenwerking, het aanbod van de "Dienst Avontuurlijke Activiteiten", een reeks afdelingshandboeken. Ook in die periode werd de chirovisie samengevat in drie spiegelteksten.

De jaren negentig

De jaren '90 begonnen direct goed, met het leidingsbivak "Krinkel '90". Chiro liet zich zien in een grote verscheidenheid van handelen. Dat handelen, het chiro-doen, werd besproken en tot onderwerp gemaakt in dialoog tussen de lokale groepen en de verschillende structuren. Die gesprekken over visie en methoden - het Groot Onderhoud gedoopt - werden in de winter van 1994 in alle gewesten gevoerd, en vormden de rechtstreekse voorbereiding op "Krinkel '95" en op het Chiroboek.

Het nieuwe millennium

"Krinkel 2000", een belevend tentenbivak voor 2500 leidingsmensen in de Ardennen, gaf het startsein voor het aanstormende nieuwe millennium. Meteen werden participatie, ervaringen beleven en procesgericht werken in de kijker gezet. De opdracht voor Chirojeugd Vlaanderen leek klaar te liggen.

De Grote Chiro nu

1026 groepen

De plaatselijke chirogroepen zijn de belangrijkste schakel in onze beweging. Samen vormen zij de Chiro! Om deze groepen samen te brengen, te ondersteunen waar nodig, en vormingskansen aan te bieden die aansluiten bij de aanwezige noden, werd de hierna volgende structuur uitgebouwd.

Drieënzeventig gewesten

Samen met enkele groepen uit nabijgelegen gemeenten en steden vormt een groep één gewest. De taak van de gewestleiding is dan ook de groepen ondersteunen en hen vormingskansen aanbieden, door cursussen te geven (IK), groepsleiding samen te brengen, leiding samen te brengen, ledeninitiatieven op te zetten in samenwerking met plaatselijke leiding,...

Als schakel dicht bij de groepen vormen alle gewesten samen een belangrijk bewegings-oog dat speurt naar opborrelende vragen en problemen, geslaagde initiatieven, nieuwe tendensen, enz. Het spreekt vanzelf dat gewesten er dus in de eerste plaats werk van maken hun groepen te kennen.

Tien verbonden

Enkele gewesten samen vormen een verbond. De verbondsleiding bestaat uit een ploeg die de Chiro in haar streek sterker wil maken.
Dat gebeurt in de eerste plaats door het ondersteunen van de gewesten en door hen uitwisselings- en vormingskansen te bieden (verbondsraad, kaderinleidingscursussen,...).
Daarnaast organiseren ze ook cursussen voor de plaatselijke leiding (SB) en pre-leidingsbivakken voor aspi's (Aspirant, Aspibivak).
Om de Chiro te laten aansluiten op de noden van groepen en gewesten sturen de verbonden ook de nationale chiroboot. Zij geven mee welke thema's de nationale commissies en werkgroepen moeten oppakken en in welke richting ze daarmee moeten varen.

Vijf regio's

Op vijf regionale secretariaten houden we opendeur voor al wie van Chiro houdt: op elk secretariaat staan beroepskrachten en vrijwilligers in voor inhoudelijke, praktische en administratieve ondersteuning. De vijf regio's vallen samen met de vijf Vlaamse provincies:

West-Vlaanderen en Limburg zijn zowel verbond als regio;
de regio Brabant wordt gevormd door de verbonden Brussel en Leuven;
regio Oost-Vlaanderen overkoepelt de verbonden Roeland, Reinaert en Heuvelland;
de verbonden Antwerpen, Kempen en Mechelen vormen samen de regio Antwerpen.

Chirojeugd Vlaanderen

Allemaal samen vormen wij die ene beweging, die heel wat in beweging brengt! De tien verbonden geven de richting aan, en de Pedagogische Leiding waakt over de thema's die de nationale commissies en werkgroepen opnemen en uitwerken. Maar op het nationale secretariaat vind je ook heel wat diensten. Je kunt er aansluiten, je verzekeren, je abonneren op "Dubbelpunt",... te veel om hier op te noemen.

De afdelingen

Elke leeftijd is anders. Daarom komen we samen in leeftijdsgroepen: de afdelingen.
We beginnen er wel pas aan op zes jaar. Dat is een afspraak die we gemaakt hebben met de andere jeugdbewegingen. We zijn ervan overtuigd dat kinderen pas vanaf 6 jaar ten volle kunnen meedraaien in het groepsleven.

Speelclub

De jongsten (6-10) zijn welkom bij de speelclub. Samen met de leiding duiken ze onder in een fantasiewereld van bosberen en chocoprinsen, spelen ze poppenkast, of verkleden ze zich in heks. Ze trekken al eens op een tocht vol spelletjes, plezante liedjes en gekke opdrachten. Soms drinken ze grenadine.

Rakwi's (Rakkers/Kwiks)

De 10-12 jarigen worden bij de rakwileiding verwacht om samen het aapje uit te hangen, of om de gekste creaturen te maken in klei. Ze ravotten zich doorgaans te pletter, trekken er al eens op uit met de fiets, en lopen zich de ziel uit het lijf bij een supergroot flippo-bosspel. In het geniep lachen ze met de meisjes, of vertellen ze een vieze mop.

Tito's (Toppers/Tippers)

De tito's (12-14j.) maken al eens een daguitstap met de fiets of met de trein om in één of andere stad een groot zoekspel te doen. Ooit maakten ze een smakelijk maal in hun tito-restaurant, waarvan de leiding dan kon komen proeven. Pleinspelen vinden ze ook best leuk, vooral als er wat tactiek aan te pas komt. Soms schminken ze zich om het gekst, en in de zomer gieten ze hun leiding nat!

	aantal chirogroepen in 2000
gemengd	*353*
meisjes	*368*
jongens	*305*
TOTAAL	*1026*

	aantal leden in 2000
speelclub	*30021*
rakwi's	*20022*
tito's	*13205*
keti's	*9487*
aspi's	*5601*
TOTAAL	*78336*

	algemeen overzicht (2000)
leden	*78336*
leiding	*14923*
veebee's	*857*
proosten	*297*
freelance	*831*
kader	*2742*
TOTAAL	*94002*

Keti's (Kerels/Tiptiens)

Een goede keti (14-16) luistert altijd naar de leiding, komt altijd op tijd, is altijd in piekfijne bewegingskledij uitgedost, drinkt niet, rookt niet, kijkt niet naar iemand van het andere geslacht, praat niet met een volle mond, lacht niet hardop, gaat niet naar fuiven, en gaat altijd netjes op tijd naar bed.
Waarschijnlijk komen deze stellingen nogal ongeloofwaardig over.
Het is dan ook haast onmogelijk om een omschrijving te geven van "de ketiploeg". De ene ploeg is de andere niet. Gelukkig maar! Een ketiploeg is niet altijd de gemakkelijkste afdeling, maar daarom juist des te boeiender. Luisteren is dikwijls niet aan hen besteed, en van meelopers krijgen ze het zeker op de heupen. Een koppige, eigenwijze bende met een eigen mening! Die eigen mening siert onze keti's en vraagt een sterk inlevingsvermogen van hun leiding. De ene keti houdt van avontuur, de andere weer niet. De ene zondag zijn ze superactief, en de week daarna kunnen ze zó passief zijn dat ze met geen stokken uit hun favoriete zetels te krijgen zijn. Vlotten bouwen, muurklimmen, een holbewonerdag, "de Kramp", dropping, nachtspel ... het zijn maar een paar van de zovele dingen waar keti's dol op zijn. Uiteraard houden ze van kletsen over koetjes

en kalfjes, maar ook thema's als racisme, Amnesty International, seks, drugs en nog veel meer boeien hen enorm - en dat is maar goed ook, want daar zijn ze tenslotte keti voor.

Aspi's

Aspirant (16-18): dat ben je 'zeven op zeven', niet zomaar eventjes één zondagnamiddag per week. Aspirant: dat ben je fulltime, samen met een troep enthousiastelingen van jouw leeftijd. Een goeie sfeer in een hechte groep, daar wordt keihard aan gewerkt. Een echt oranje-gevoel, en dan is er van alles mogelijk. Van hevige (kracht)spelen, stevige discussies, knotsgekke competitiespelen, kinderachtige poppenkastopvoeringen tot groots opgezette projecten. Er wordt geen moeite gespaard. Aspi's en hun leiding zien het groots. Van een aspiploeg wordt wel wat verwacht. Engagement is bij hen belangrijk. De zondagen zijn niet langer "vrijblijvend"; aspi zijn betekent dat je elke week paraat staat. Het engagement gaat over de grenzen van de eigen afdeling. De aspiploeg heeft een speciale plaats in de chirogroep: ze mogen al eens iets meer dan een andere afdeling. Hier hangt ook een grotere verantwoordelijkheid aan vast. Zo krijgen de aspiranten al eens een taak tijdens het zondagnamiddag-gebeuren: zorgen voor een groepsopening of een namiddag samen met de afdelingsleiding een programma in elkaar boksen voor de kleinsten. Ook op bivak hebben ze een speciale plaats en kunnen ze betrokken worden bij de bivakvoorbereidingen, de groepsdag, het voor- of nakamp ... De jongere afdelingen durven al eens opkijken naar de "grote" aspi's. Maar bovenal zijn ze natuurlijk nog aspirant, en daar moeten ze volop van kunnen genieten. Wil je ze aan het werk zien, trek dan maar eens naar een aspifuif! Of misschien loop je een zingende aspigroep tegen het lijf op één of ander groot evenement. Je herkent ze aan hun chirokledij met oranje tint. Begroet ze vriendelijk!

Chiro: waar staan we voor?

Chiro is meer dan de wekelijkse zondagnamiddag. Voor ons is het een manier van leven. We vatten onze chirodroom samen in drie waarden: gaarne zien, rechtvaardigheid en innerlijkheid.

Ieder van ons verdient het om graag gezien te worden. Pas als je graag gezien wordt, kan je je talenten en mogelijkheden ontplooien. Die kansen willen wij in de Chiro zeker bieden!

Met de waarde innerlijkheid gaan we in tegen oppervlakkig leven en consumeren. We maken bewuste en doordachte keuzen, en durven nadenken over wat ons ten diepste beweegt om aan Chiro te doen. Dit stilstaan maakt ons weerbaar en sterk om onze dromen concreet te maken.

We komen op voor een rechtvaardige samenleving waar aan iedereen eerlijke kansen worden geboden. Zolang dit niet kan en er mensen uitgesloten worden, komen we als Chiro op voor diegenen die uit de boot dreigen te vallen.

Hoe willen we dat realiseren?

Op een speelse en participatieve manier zoeken wij samen met kinderen en jongeren hoe het anders kan. Hiervoor hebben we geen gewichtige woorden nodig, we beleven het elke week in de ontelbare kleine details die van een gewone spelnamiddag een echte chirozondag maken. Liever dan erover te praten, laten we kinderen en jongeren ervaren wat Chiro betekent. We geven het intuïtieve een belangrijke plaats.

Een chirogroep is meer dan de optelsom van de verschillende afdelingen en de leidingsploeg: plaatselijke chirogroepen vormen een gemeenschap waar klein en groot hun plaats in kunnen vinden. We werken meestal leeftijdsgericht, maar kiezen uitdrukkelijk voor groepsmomenten waar we verantwoordelijkheid dragen ten opzichte van elkaar. Ten slotte vormt een chirogroep ook geen eilandje, maar maakt ze deel uit van een groter geheel. Chiro wordt door de (plaatselijke) gemeenschap ondersteund, maar wil anderzijds ook engagementen opnemen tegenover deze gemeenschap.

Wij zijn een oefenterrein waar jonge mensen de kans krijgen verantwoordelijkheid op te nemen als leid(st)er, maar waar ook leden inspraak hebben en ieders mening wordt gehoord. Dit alles zit in een wekelijkse zondag, maar ook in het hoogtepunt van het jaar en dat is het bivak dat de chirogroepen organiseren tijdens de grote vakantie. Zo'n kamp vraagt een intense voorbereiding van de leidingsploeg, maar ook van de verschillende afdelingen.

Er wordt acht dagen samen geleefd, gewerkt, gelachen, gebabbeld, op- en afgebouwd, ruzie gemaakt en ook weer bijgelegd. De chirobivakken vormen mini-maatschappijtjes die in samenspraak met en met respect voor de omgeving aan hun chirodroom bouwen.

Geen Chiro zonder bivak

Acht dagen eropuittrekken met je vrienden om samen avonturen te beleven, dát is het hoogtepunt van een chirojaar. Een heel jaar voorbereiden werpt pas dán zijn vruchten af. Een heel jaar bivakplaatsen afschuimen voor het bivak, financiële acties

ondernemen voor het bivak, aanvraagformulieren invullen voor het bivak, materiaalvoorraden aanleggen voor het bivak, afspraken maken voor op bivak, activiteiten sparen voor op bivak, aan een thema sleutelen voor het bivak, koks vragen voor op bivak, sjorknopen oefenen voor het bivak,...

En dan komt het... de bevrijding: acht dagen persen, pompen, even kopje onder, tot het uiterste gaan, om met het laatste dat je van de vrachtwagen haalde en een diepe zucht thuis weer neer te ploffen. Mmmmm, gelukt!
Maar wat maakt zo'n achtdaagse tot een chirobivak? Een bivak wordt pas een chirobivak als de drie chirowaarden er beleefd worden: Gaarne zien, Rechtvaardigheid en Innerlijkheid.
Met de groep: in de Chiro gaan we samen op bivak, van klein tot groot. Iedereen leert zo iedereen kennen, niet alleen in de eigen afdeling. Groepsmomenten, groepsspelen, aspi's die speelclubbers helpen bij het wassen of tijdens het eten, het zijn momenten waarop we verantwoordelijkheid opnemen voor elkaar en genieten van onze verbondenheid.
Gelijkwaardig: in het samenleven op bivak heeft iedereen gelijkwaardige rechten en plichten. Samen pakken we het praktische verloop aan, zodat iedereen van die tien dagen kan genieten. Mee beslissen en mee doen vormen daarbij de sleutel tot eerlijk met elkaar omgaan. De keti's maken mee de afspraken die ze met de afdeling zullen naleven. De speelclub kiest mee welke activiteiten ze morgen gaan doen. De aspi's helpen mee bij de opbouw van het kamp. De rakwi's sprokkelen mee, al zagen ze de grote takken nog niet door. De leiding gaat, nadat ze de anderen nog eens herinnerd hebben aan het afgesproken slaapuur, ook op een verantwoord uur slapen, zodat ook zij er 's morgens weer fris bij staan.
Soberheid: op bivak trekken we eropuit in de natuur en in onszelf. We kiezen ervoor om de luxe van elke dag opzij te schuiven. We stappen of nemen de fiets, in plaats van met zeven auto's een afdeling naar het zwembad te sjezen. We zingen of luisteren naar elkaar in plaats van de radio loeihard onze gedachten te laten verdringen. We nemen de tijd om een briefje naar huis te schrijven, in plaats van te testen welke deuntjes onze gsm zoal speelt. We durven eens stilstaan bij het eten, bij het slapen, bij onszelf, de anderen, de omgeving,...

Waar gingen wij (Chirojongens) reeds allemaal op kamp?

1957: Wielsbeke	1974: Bure	1990: Bel
1958: Katsberg	1975: Zutendaal	1991: Porcheresse
1959: Loker	1976: Rotem	1992: Gruitrode
1960: Doomkerke	1977: Botassart	1993: Zutendaal
1961: Zonhoven	1978: Louise-Marie	1994: Koersel
1962: Louise-Marie	1979: Zutendaal	1995: Bocholt
1964: Maredsous	1980: Achel	1996: Bel
1965: Houthalen	1981: Bel	1997: Meeuwen
1966: Averbode	1982: Nadrin	1998: Porcheresse
1967: Zevenkerken	1983: Opoeteren	1999: Recht
1968: Zondereigen	1984: Bel	2000: Erezee
1969: Barveaux	1985: Porcheresse	2001: Baraque-Fraiture
1970: Flobeçq	1986: Achel	2002: Bohon
1971: Rotem	1987: Gruitrode	2003: Koersel
1972: Rotem	1988: Villers St.-Gertrude	2004: Nismes
1973: Clerques	1989: Opoeteren	

Bewegingskledij

"Ma, mag ik een uniform hebben?" Waarom dragen chiromensen eigen kledij ? Waarom allemaal gelijk ? Hoeveel kost dat ? Waar kan je zo'n ding kopen ? Zijn de kleren *eerlijk* gefabriceerd ? Enkele vragen waarop wij graag antwoorden.
Onze bewegingskledij is een uitdrukking van onderlinge verbondenheid. Waar je ons ook tegenkomt, op straat, tijdens jouw vakantie ergens in de Kempen of in de Ardennen, je kan ons aan onze kledij herkennen. Blauwe hemden (en sweaters, al of niet met de groepsnaam), beige broekjes, broekrokjes of rokken, rode T-shirts, het zijn symbolen van diezelfde grote chirofamilie. Ons samenkomen in die kledij verwijst

De uniformen door de jaren heen (foto's privébezit)

naar die grote groep, naar dezelfde idealen en dromen voor onze wereld.
Dat ons speelse uniform - eigenlijk spreken we liever over chirokledij - ook uitdrukking is van een vorm van gelijk-waardigheid, spreekt voor zich. Dezelfde outfit zegt : geen onderscheid in rang of stand, geen uiterlijke tegenstellingen meer. Zelfs het vroegere onderscheid meisje-jongen, waarbij iedere sekse een eigen uniform met eigen kleuren had, werd opgegeven.
De Chiro kiest ervoor om de chirokledij te fabriceren in *sociaal eerlijke* omstandigheden. Zij sluit daarbij aan bij de campagne *"Schone Kleren"* van de organisatie Wereldsolidariteit.

Engagementswoord
Leiding zijn is het onderste uit de kan halen
om samen met je gasten plezier te maken
en toffe activiteiten te doen.
Leiding zijn is tijd en energie steken
in je afdeling en je leidingsploeg;
en allerhande cursussen volgen
omdat het altijd nog net iets beter kan.
Op die manier wil ik werk maken van goede Chiro.
Met vallen en opstaan wil ik alle kinderen en jongeren graag zien en hen laten voelen dat ze welkom zijn.
Vooral wil ik opkomen voor de zwaksten en de kleinsten,
in de Chiro en daarbuiten, omdat élke mens
evenveel kansen moet krijgen om gelukkig te zijn.
Zoekend en twijfelend wil ik deze droom,
die ook Jezus' droom was, zichtbaar maken en vertalen,
met respect en eerbied voor ieders overtuiging.
Zo wordt leiding zijn meer dan SPELEN
en VRIENDEN MAKEN, maar een manier van leven.
Want
als je 't mij vraagt: CHIRO!

Chirojongens Kachtem door de jaren heen

Nick Verschoot

Om een duidelijk beeld te krijgen wat echt leefde en leeft bij ons in de chiro werden enkele vragen opgesteld en werden enkele mensen geïnterviewd. We namen zes personen die telkens tien jaar van elkaar leider waren. Een kort overzicht:
1954: Frans Kerckhof
1964: Raf Kerkhof
1974: Danny Herreman
1984: Bart Devlieger
1994: Merijn Vandromme
2004: Nick Verschoot

Op welke manier kwamen jullie aan geld om de werking te laten draaien

1954: Door het organiseren van een ouderavond waar de kinderen toneeltjes speelden, door een klein beetje lidgeld te vragen en met een jaarlijkse sterrenstoet. Met dit geld werd geleidelijk aan spelmateriaal aangekocht
1964: Via giften van mensen, opbrengsten van ouderfeesten en eigen inbreng
1974: Bij mijn weten was er van subsidie toen nog weinig sprake. De werking werd draaiende gehouden door het lidgeld van de leden, enkele ouderavonden en zeker ook de jaarlijkse Sterrenstoet, toen ook al goed voor een ernstige injectie.
1984: Er was een klein inschrijvingsgeld (200 frank per persoon per jaar). Daarvan ging een deel naar Kipdorp en naar verzekering. Ik denk dat er 50 frank in de kas ging. Van subsidie herinner ik me alleen dat we op kamp melk meededen die zwaar gesubsidieerd werd door Europa, omdat er toen een grote melkplas was. Voor de rest kan ik me niet herinneren dat we subsidie ontvingen.
Het geld kwam binnen via sterrenstoet, appelslag, papierslag, koekjesslag... We hebben ook eens een ijskreemslag gedaan, maar dat was moeilijk (qua koeling). We hebben in die periode nooit een ruime kas gehad, net genoeg om van te leven.
1994: we verdienden vooral geld met de startdag, een jaarlijkse kaarting, hutsepotavond, een dia-avond na het kamp, een fuif door de aspies, een ouderavond... Voor de rest heb ik echt geen idee waar al onze centjes vandaan kwamen.
2004: We vragen een klein inschrijvingsgeld. We krijgen een mooi stukje subsidie via Stad Izegem, en verder zijn er de gekende acties: de Sterrenstoet en de fuif Aspi-rock maar ook Kachtem ommegang, Kerstmarkt, bomen snoeien, pralineslag en hutsepot, soms eens een ouderfeestje. Elk met hun eigen bedoeling: soms om geld op te brengen, andere om echt als chiro naar buiten te komen.

Kun je nog eens de typische eigenschappen van de afdelingen van toen geven? En welke naam hebben de afdelingen en van wanneer tot wanneer was er chiro?

1954: Volgens dat ik me kan herinneren was er toen chiro van 14 u tot 18 uur. In het begin werd er werking gegeven in het lokaal van het eerste studiejaar

(gemeenteschool). Later kon dit ook in het voorzaaltje en de achterzaal van het Parochiaal centrum. We zijn begonnen met burchtknapen en knapen. Pas later zijn daar kerels bijgekomen. De burchtknapen liepen vanaf het eerste leerjaar, dus vanaf 7 jaar tot het 4de leerjaar. De knapen waren toegankelijk tot het 8ste studiejaar dus tot ongeveer 14 jaar. Later werd dit dan nog verder opgedeeld. Chiro was meer voor de kinderen die niet verder studeerden, anders ging men naar KSA of KAJ. Adriaan [Timperman] was toen de drijvende kracht.
1964: De afdeling bestond volgens mijn schatting uit ongeveer 40 leden.
Indeling : Jongknapen, Burchtknapen, Knapen en Kerels. Later zijn de aspiranten bijgekomen.
De chiro vergaderde vanaf 13u30 tot 17u30.
Het begon met een openingsformatie en groet aan de

vlag. Daarna een stukje leren marcheren. Hierop volgde de zangstonde en dan spelen.
In de beginjaren gingen we ook nog om 15u naar de kerk voor het lof.
Wij hadden twee vergaderlokalen: nl. achter het parochiaal centrum en het klaslokaal van het 1e en 2de studiejaar. Later kregen we ook nog de voorhal van het parochiaal centrum erbij en natuurlijk de alomgekende wagon achter het parochiaal centrum.
1974: Burchtknapen: (ongeveer vanaf 4e leerjaar): de jongste afdeling. Het lokaal bevond zich toen waar nu de leidingskring doorgaat: een vierkant, hoofdzakelijk in hout opgetrokken gebouw. Het hoofdaccent lag op het spelen: bij mooi weer waren er pleinspelen op het speelplein op de tuinwijk (nu nog altijd speelplein). De spelen verliepen gewoonlijk per vendel (indeling binnen de afdeling): ploegspelen (we denken aan de beruchte 'Romeinse wagen', de lastige 'kruiwagen'). Het belang van het vendel was groot. Bij slecht weer waren er binnenactiviteiten: de zogenaamde binnenspelen, maar ook knutselnamiddagen. We begonnen om 14u50 en eindigden om 17u./17u30.
Dit was mijn eerste afdeling in Chiro Kachtem. Ik kwam van de Chiro Bosmolens toen we op Kachtem kwamen wonen. Mijn collega-leider was toen Donald Horré.
Knapen: (vanaf 1e jaar Secundair Onderwijs): het heem(lokaal) bevond zich in de zogenaamde nieuwbouw, achteraan, het linkerlokaalvan het parochiaal centrum. Dit was toen ook al de wat moeilijker leeftijd. De nadruk werd gelegd op wat zwaardere pleinspelen maar ook op groepssporten. Door de aanleg van de industriezone, waarbij heel wat grond werd opgespoten boven de Mandelmeersen ontstond er daar een pioniersvegetatie: een steppe met een beginnende groei van vooral berken. Dit werd een nieuw speelterrein: de 'Televic'. De toppers verdwenen dus af en toe naar deze nieuwe, maar vooral avontuurlijke gronden. Bij slecht weer waren er ook binnenspelen maar ook gezelschapsspelen.
Kerels: (vanaf 14 jaar of 3e jaar Secundair Onderwijs): het lokaal was ook in de nieuwbouw, maar in het rechterdeel. Toen ik begon als leider in de Chiro Sint-Jan, hadden we twee kerelleiders die van hun mannen verwachtten dat ze tegen een stootje konden: wat ruwere pleinspelen maar ook de bosjes op de nieuw aangelegde industriezone waren aanlokkelijk, grote (lastige) fietstochten. Gezelschapsspelen, maar ook de nodige babbels over wat hen interesseerde.
Aspiranten: na een jaar bij de rakkers kreeg ik het aanbod om te starten met een nieuwe afdeling. Enkele kerels waren eigenlijk al te oud om nog in deze afdeling te blijven. We startten met 2/3 leden die even oud waren als ik. Aanvankelijk kregen we de oude pastorie op het einde van de Victor Saelenstraat, in een bocht van de Mandel (afgebroken). Maar er was daar geen elektriciteit of een degelijke verwarming mogelijk. Een oplossing kwam er door het zaaltje boven de ingang van het parochiaal centrum wat op te ruimen en te installeren. Activiteiten waren er meestal op de inspiratie van het moment zelf. Daarnaast hielpen we mee in andere afdelingen. We hadden wel een aparte werking op kamp: vb. driedaagse.
1984: De chiro begon voor iedereen om 14u30.
De rakkers vergaderden tot 18u, toppers tot 18u30, kerels tot 19u, aspi's tot 20 uur. De leiders bleven tot ongeveer 22u in de chiro hangen op zondagavond.
De groep was in feite niet zo groot. Of tenminste, het was de eerste periode waarin de chiro qua ledenaantal in een diepte zat, na de jaren 70 waarin men tot 100 leden had.
Dat kwam waarschijnlijk omdat in de oude en nieuwe tuinwijken het potentieel opgebruikt was en we moesten wachten tot de kinderen uit de nieuwe verkavelingen wat ouder waren.
De rakkers: ravotten, kinderlijke ruzies, ook goede wil om enige serieuze momenten in te bouwen, soms nog kindjes (jongens die niet konden zwemmen, of jongens die in hun broek deden...).
De toppers: beetje rebellie, beetje schuine praat, beetje stoer doen, maar ook terecht uitpakken met geslaagde avontuurlijke activiteiten, eigenlijk al een beetje uitkijken naar de kerelstijd (toppers = een overgang? te jong voor het ene, te oud voor het andere).
De kerels: omdat het zo'n kleine bende was, was het niet altijd mogelijk een goed programma te verzinnen. Nu eens waren ze een beetje lui, dan weer deden ze activiteiten die in een grote bende niet mogelijk zouden geweest zijn. Bijvoorbeeld een uitstap met de auto van hun leider Eddy B. Er werd ook nogal wat gekaart. Ik vermoed dat in die tijd ook de sigaretten en de drank hun intrede deden, waar dat voordien beperkt bleef tot de aspi's.
De aspi's, daar herinner ik me niet veel van, behalve dat het een kleine groep was en dat we ze weinig thuis zagen. Ik heb de indruk dat ze na 18u nog moeilijk uit hun heem te krijgen waren (tijd voor een maaltijd, sigaretje en een pintje?), maar ik kan me ook vergissen.
1994: Wij hadden rakkers, toppers, kerels en aspies. Ik had heel graag met jongere kinderen gewerkt, maar de speelclubs zijn er pas gekomen toen ik geen leider meer was. Ik had er nochtans sterk op aangedrongen, maar in die tijd was het nog een gevoelig onderwerp.
2004: speelclubs: heel speels, hebben goede begeleiding

nodig met leiders die echt alles moeten zien. Zalig om die bende te zien ravotten, en het volgende moment muisstil te zien zitten in het lokaal. Al is dat laatste niet vanzelfsprekend.
Rakkers: al iets volwassener, maar toch zit het kind er nog enorm in. Men is zeer kieskeurig, het is niet rap in orde... Ik denk dat dit de laatste jaren de moeilijkste groep is om mee te werken. Die gastjes zijn zoveel spectaculaire zaken gewoon buiten de chiro dat het moeilijk geworden is om hen met gewone zaken te boeien.
Toppers: heel kort: kinderen die willen als volwassen jongens overkomen. Themaspelen boeien hen wel.
Kerels: al even kort: allesl wat volwassen jongens doen die soms nog eens kinderachtig kunnen overkomen
Aspi's: volwassen jongens die graag nog eens het kind uithangen (cfr: leiders) Het is een stap naar leiding-zijn. Daarop worden ze toch voorbereid. Ze staan ook enkele malen in leiding. Natuurlijk wordt er ook veel geravot, maar ook eens een deftig gesprek is hier mogelijk.

Waren de leiders in jouw tijd eerder schoolgaand of meer werkend? Welke leeftijd had een leider ongeveer en hoe lang bleef men gemiddeld leider? Met hoeveel leiders was je en voor hoeveel leden?

1954: allemaal werkende. We waren 16 à 18 jaar en bleven gemiddeld 4 tot 5 jaar leider. We waren bij de opstart met 3 of 4 leiders en dit voor 30 à 40 leden. Dit voor 1600 inwoners in Kachtem.
1964: De leiders waren schoolgaand en werkend. Men werd leider vanaf 18 jaar en bleef dit tot 22 à 23 jaar. Wie hogere studies deden haakten vroeger af om reden van tijdsgebrek.
1974: Ongeveer de helft werkend en de helft schoolgaand. Een leider begon aan de leeftijd van 17 jaar en bleef meestal tot 21/22 jaar; in mijn tijd waren er wel vier oudere twintigers leider. Het leidingskorps toen: 2 rakkerleiders, 2 topperleiders, 2 kerelsleiders, 1 aspileider, 1 hoofdleider.
1984: We waren met 7 leiders voor 50 à 60 leden (leiders inclusief). 2 leiders werkten, 5 studeerden nog. Het gemiddelde moet ongeveer 20 à 21 jaar geweest zijn en de gemiddelde diensttijd ongeveer 4 à 5 jaar. Alle leiders waren wel eigen "producten"; we hadden allemaal de verschillende afdelingen in de chiro Sint-Jan zelf doorlopen.
1994: De meeste waren schoolgaand (met uitzondering van enkele "anciens", Sissen Blomme bijvoorbeeld). Met alle respect, want zij waren dikwijls de wijzen onder het jonge grut. De leeftijd van een leider was toen tussen 19 en 26 jaar. We waren met 10 leiders en ongeveer 60 leden, denk ik.
2004: Ik denk dat het ongeveer elk 50% is de laatste jaren. Bij de schoolgaanders zijn er wel die naar hogescholen of naar de universiteit gaan. Bijgevolg zitten ze meestal op kot. Ik denk dat je gemiddeld mag rekenen dat iemand 4 jaar leider blijft. We zijn met 8 tot 11 leiders voor 60 tot 70 jongens.

Wat was de functie van een proost of volwassen begeleider?

1954: Onderpastoor Defoort gaf de morele begeleiding. De proost prentte de katholieke geloofsovertuiging in bij de leiders en deze moesten dit overdragen naar de leden.
1964: De proost was eigenlijk naast de groepsleider de baas van het spel. Hij diende te waken over de goede gang van zaken en over de christelijke inhoud van de beweging. Hij gaf dan ook aan de leiders de geestelijke vorming. Er ontstonden dan ook soms conflicten tussen de groepsleider en de proost op basis van de opvatting hoe de chiro moest evolueren. Er werd toch veel nadruk gelegd op de christelijke inspiratie.
1974: De eerste proost die ik gekend heb, was de toenmalige onderpastoor, daarna kwam de diaken en ook de toenmalige pastoor. De proost was telkens aanwezig op de leiderskring en begon meestal met een bezinning. Hij had ook zijn inbreng in het verloop van de vergaderingen. Een bezoek op zondag was er ook bij: alle afdelingen werden bezocht en soms deed hij mee aan een spel (binnenspel) of was hij een hevig supporter bij pleinspelen. Op kamp was er een gelegenheidsproost: in mijn tijd heb ik vooral E.H. J. Baeckelandt gekend. Zijn taak was vooral overal aanwezig zijn. Daarnaast waren er ook vieringen die hij leidde en voorbereidde. Maar een belangrijke taak was het uitbrengen van de kampkrant. (op alcoholstencil!!).
1984: Er was geen volwassenbegeleiding (VB), wel proost Adriaan.
Adriaan vervulde ook wel taken van een VB, vooral het denkwerk, niet zozeer de praktische uitwerking.
Adriaan zorgde natuurlijk ook voor de christelijke ondersteuning op de LK.
1994: De proost (toen was dat Adriaan) was voor mij de wijze uil die een oogje in het ziel hield. Hij kwam elke zondag hondstrouw kijken hoe het was in de Chiro. Hij deed ook een woordje op de leidersvergadering. Als ik mij goed herinner waren dat twee bezinningstekstjes. We moesten toen meestal harde inspanningen doen om te luisteren (en soms moesten we onze lach onderdrukken omdat we iets letterlijks

nogal figuurlijk verstonden of omgekeerd...). Ik vond dat wel fijn dat dat gebeurde. Adriaan gaf ook zijn mening op bepaalde punten.
2004: Sinds de laatste jaren hebben we een VB (volwassen begeleider) Een functieomschrijving is moeilijk, maar het is vooral om eens een volwassener kijk op al de zaken te kunnen geven. Op de een of andere manier biedt hij toch steeds een meerwaarde aan de leiderskring als hij aanwezig is.

Waarom ging men naar de chiro?

1954: Om te spelen en om bij zijn maatjes te zijn.
1964: Voor de jonge gasten was er in de beginperiode weinig ontspanning op zondag.
Ik geloof dat bij de start de "Kroonwacht" (voor de meisjes) reeds bestond. Ook de proost speelde bij de recrutering wel een belangrijke rol.
1974: Voor vele kinderen was en is de zondagmiddag nog altijd een vervelende namiddag. Hier bood de jeugdbeweging een oplossing. Je werd lid omdat je vrienden in de lagere school zo enthousiast vertelden over de toffe spelnamiddagen en zeker ook over het jaarlijkse kamp. Chiro was nauw verbonden met de plaatselijke gemeenschap, zeg maar dorpsgemeenschap; voor een andere jeugdbeweging moest men naar Izegem en dus was de Chiro voor Kachtem dé jeugdbeweging.
1984: De groep was eerder klein en de afdelingen waren praktisch nooit voltallig op zondag.
De reden? Ik denk dat sommigen naar de Chiro gingen als er niets anders op hun programma stond.
Natuurlijk was er in elke afdeling een harde kern die nooit op het appel ontbrak. Wat vond men in de Chiro? Moeilijk te zeggen. Studerende leiders vonden er een afwisseling voor het studeren, leden vonden er hopelijk wat amusement, wat vriendschap, wat waarden...
1994: Iedereen had daar zo zijn eigen redenen voor, maar voor mij was het toch vooral om samen met een bende vrienden nog te kunnen ravotten en spelen en een stukje ingaan tegen het luie-zondag-gevoel. Voor de kinderen was het vooral voor de fun en de spelletjes en het kunnen omgaan met vrienden. Eenmaal ze dat op café kunnen doen, haken dan ook meestal een paar tieners af!
2004: Ik denk om zich nog eens goed te kunnen uitleven. Want waar kan dat nu nog? Op school moet alles volgens de regels verlopen, thuis mag ook al niet veel meer,... En daardoor is de Chiro een beetje the "play/ce to be" geworden.

Wat was de overtuiging om leider te worden?

10-jarig bestaan van de Kachtemse jongenschiro
(foto privébezit)

1954: Omdat je het gevraagd werd. Om waarden mee te geven
1964: - De overtuiging van het belang van de inzet voor de jeugd.
- Ook de geloofsovertuiging speelde mee om leider te worden
- Gewoon verder zetten wat begonnen was.
- Men werd het ook gevraagd
1974: Je werd meestal leider als eindpunt van een hele 'carrière' in de chiro: je doorliep alle afdelingen en zo werd je 16 jaar. Ofwel werd je aspi ofwel werd je gevraagd om in leiding te gaan. Meestal werden er leidingscursussen ingericht door het gewest en als 16-jarige kon je daaraan deelnemen, zonder dat je al in leiding stond. En dan kwam meestal ook de goesting. Cursussen gingen door in Dadizele (begin jaren '70) Het voorbeeld van een toffe leidingsploeg die aan hetzelfde touw trok, werkte zeker positief in op je mening. Wie in leiding kwam, was ook al meestal van jongsaf aan in de chiro. Wie geen feeling had voor groepsgeest en verantwoordelijkheid haakte af meestal na de toppers. Ook wie vroeger bij de rakkers, toppers of kerels vendelleider was, werd meestal later leider.
1984: Ik denk dat we wel bewust waren van het feit dat de chiro Sint-Jan op ons rekende. Zoals eerder gezegd ging men nooit elders leiders zoeken dan in de eigen aspi-afdeling. Ik heb de indruk dat alle kandidaat-leiders uit mijn aspi-tijd allemaal effectief leider zijn geworden (geen tekort, geen overschot).
Natuurlijk was het niet zo makkelijk om studies (op kot) met chiro te combineren.

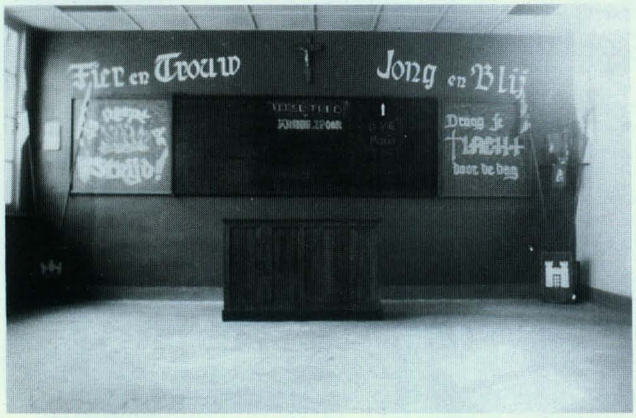

De klas van het eerste leerjaar was het eerste Chirolokaal
(foto privébezit)

1994: Ik ga enorm graag met kinderen om en ik had toen een aantal goeie vrienden in de Chiro. Ik geloof ook dat een jeugdbeweging aan kinderen nog de kans geeft echt te spelen en te ravotten.
2004: Na 2 jaar aspi zijn, is dat als vanzelfsprekend. Toch houdt dit veel in. Het is verantwoordelijkheid opnemen om een groep jonge mensen te begeleiden, jonge gasten zich laten uitleven en daarbij nog in een sociale omgeving enkele waarden meegeven en zo meehelpen aan de opvoeding.

Kreeg je veel begeleiding van op nationaal vlak: instructies, vormingscursussen,...

1954: De begeleiding van leiders op nationaal vlak bleef beperkt tot het tijdschrift "Gloed". Van het gewest Roeselare kregen we wel vorming over omgang met jongens. Ook vanuit het verbond met pater Feys was er begeleiding. Het verbond was toen thuis in Wielsbeke. Bezinningen waren er ook, maar dan in Dadizele.
1964: Er waren regelmatig vormingsweekends op niveau van het gewest en het verbond. Daar werd geleerd hoe met de jeugd om te gaan, werden nieuwe liederen aangeleerd en ook nieuwe spelen.
1974: In die tijd kregen leidingscursussen vorm; dus er was een mogelijkheid tot vorming. Nationaal vlak zei toen weinig: er was het begrip "Kipdorp" te Antwerpen en we wisten dat daar het "hoofdkwartier" was en er was waarschijnlijk ook wel een tijdschrift. Interessanter was het ontstaan van "De Banier", de chirowinkel. Daar kon je terecht voor materiaal, spelboekjes, uniformen,..enz. Nog altijd waarschijnlijk een begrip in de Chiro.
1984: Er was "Dubbelpunt", dat vooral in het begin van het jaar belangrijk was voor het nieuwe thema. Iedereen moest één leiderscursus volgen.
In die tijd was de relatie met het gewest eerder gericht op ontspanning (volksdansen op de Bosmolens bijvoorbeeld), dan op inhoudelijke zaken.
1994: Die begeleiding en cursussen vind ik allemaal relatief. Een goed leider kan je niet worden,maar moet je zijn. Je moet, denk ik vooral een goed hart hebben en de problemen van je gasten "au serieux" nemen. De leiders die ik had in de Chiro vond ik ook tof omdat ze zoveel fantasie hadden om allerlei machtige spelen te bedenken. Dus creativiteit moet je ook wat hebben , vind ik. Al zat ik zelf twee jaar in het gewest, ik relativeer dat enorm. Uitwisseling met anderen vind ik wel belangrijk!
2004: Het aantal cursussen is niet meer op 2 handen te tellen. Je hebt de leidingscursussen van het gewest en het verbond. Maar op nationaal vlak zijn er dan nog eens cursussen die dieper op 1 thema ingaan. Ook het nationaal leidingsblad "Dubbelpunt" is een begeleiding.

Hoe was de relatie met andere verenigingen? (Meisjeschiro,...)

1954: We wisten dat ze bestonden maar er was geen verder contact. Ook geen samenwerking. Ook de proost had daar zijn zegje in..
1964: Deze relatie was goed doch zeer afstandelijk. Beide bewegingen werkten op hun eigen manier. Er werd heel weinig samen georganiseerd. Ook ontspanning na de Chiro werd onder de leiders genomen in het lokaal van de Chiro. Er was geen contact met de leidsters van de kroonwacht.
1974: Chiro is onvermijdelijk verbonden met de plaatselijke gemeenschap. Ouders van leden waren meestal ook lid van plaatselijke verenigingen zodat dit verweven werd met de Chiro. Ook leden van de Chiro, vooral oudere, waren soms lid van bijv. de fanfare. Dus contacten waren er zeker. In de jongenschiro wisten we wel van het bestaan af van de meisjeschiro en we wisten ook waar de hemen waren, maar veel contact was er niet. Soms werd er een ouderavond ingericht voor beide verenigingen. Voor de echt gemengde activiteiten moesten we nog een tijdje wachten. Er werd wel geopteerd om de kampperiode te laten aansluiten: één kampplaats; dit was vooral om praktische redenen.
1984: Goed. Toen zaten de meisjes nog in de hemen op het Hoge en we kwamen ongeveer 1 keer per maand bij elkaar in het heem, om samen te eten, te lachen, een gezelschapspel te spelen...

Ik herinner me dat die ontmoetingen met de meisjes niet echt *noodzakelijk* waren: we kozen er vaak ook voor om gewoon *thuis* te blijven in de Jongenschiro.
1994: De relatie met andere verenigingen was koel en beperkte zich tot het strikt noodzakelijke. Ik zal daar niet te lang over uitweiden, want dat was toen heel jammer, vond ik. Naar' t schijnt is het nu beter.
2004: Misschien te weinig contact met andere Kachtemse verenigingen. Dat resulteert dat bv. met een Kachtem-ommegang iedereen wel met iets bezig is maar er bijvoorbeeld geen gezamenlijk, grote activiteit plaatsvindt. Met de meisjeschiro zit de relatie wel goed (van de ene leider al beter dan van de andere) We doen geregeld samenspel en sinds kort organiseren we samen bv. Kachtem-ommegang. Al zijn we van basis wel zeer sterk uit elkaar gegroeid.

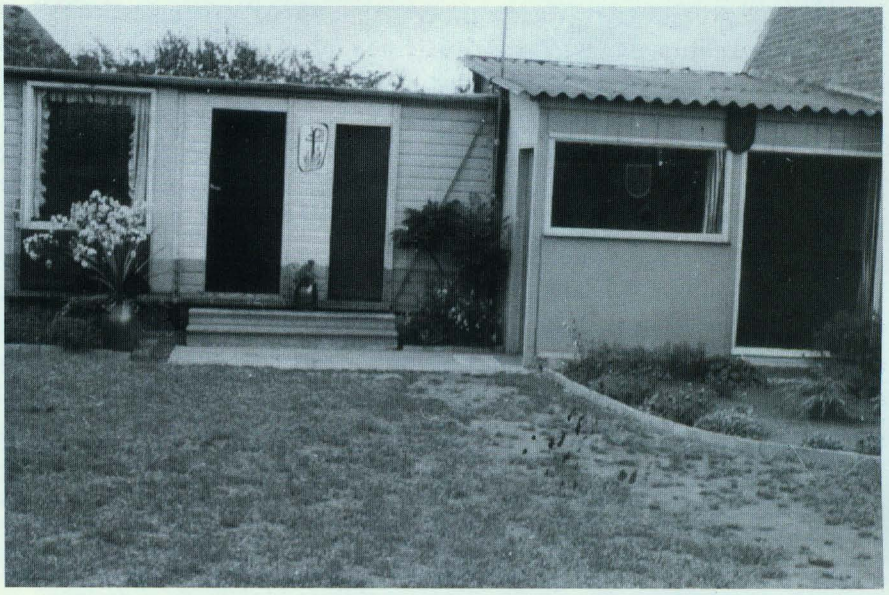

Een treinwagon deed jarenlang dienst als lokaal
(foto privébezit)

Welk belang werd besteed aan het uniform?

1954: Er werd zeer veel belang besteed aan het uniform. Dit moest heel perfect zijn. Voor buitenstaanders kwamen we daardoor wat militaristisch over. Je moet het zien in zijn tijd: de oorlog was juist gedaan en velen zagen er een soort heropstanding in van bepaalde bewegingen.
1964: Het dragen van het uniform werd geëist. Zonder uniform mocht men niet komen
Er werd ook een inspectie gedaan over het correct dragen van de verschillende onderdelen
- bruin hemd met gele das samengeknoopt met lederen ring;
- blauwe velouren korte broek;
- grijze lange kousen en sokken over de hoge schoenen geplooid;
1974: Eigenlijk werd er veel aandacht besteed aan het uniform: donkerbruin hemd, das, dasring, riem, zwart fluwelen broek, dubbele kousen, zwarte hoge schoenen. Er werd van elk lid verwacht dat dit uniform piekfijn in orde was. Trouwens voor de namiddag begon, inspecteerde er een leider per afdeling elk lid. Hier en daar werd een das rechtgezet, een kraag gefatsoeneerd, schoenen geïnspecteerd,...enz. tenslotte meldde de leider de aanwezigheden bij de hoofdleider. Dit gebeurde allemaal in de openingsformatie. Het uniform werd daarna uitgetrokken en de spelkledij aangetrokken. In het heem had elk lid een plaatsje om zijn uniform netjes opgeplooid te leggen. Op kamp gebeurde het wel eens dat men verschillende keren per dag het uniform aan- en uittrok en wisselde van kledij. Er was elke dag openingsformatie in uniform.
1984: Het uniform was een must! Soms tot in het extreme: er ging niemand in de Chiro aankomen of 's avonds naar huis vertrekken zonder uniform. Daarbij hoorde ook het belang van spelkledij: er ging niemand spelen met een uniform aan.
1994: Het uniform was heel belangrijk en moest perfect gedragen worden bij aankomst en vertrek van de Chiro. Ik heb meermaals meegemaakt dat ik terug naar huis vloog om heel den boel in orde te brengen. Ook hemden die los hingen, dingen onder de uniformbroek enzovoort mochten niet. Het waren toen bruine broekjes en beige hemden.
2004: Iedereen heeft een uniform, behalve eerstejaars speelclubs. Iedereen moet telkens in uniform toekomen en vertrekken. Voor tochten houden we het aan, anders wordt het meestal omgeruild voor spelkledij. Het is wel meer geëvolueerd naar bewegingskledij.

Hoe waren de openingen? Streng? Met een gezamenlijk spel? Groet? Met vlag?

1954: Met groet aan de vlag en uniforminspectie. Er werd altijd een woordje gezegd door de proost en soms werd een nieuw liedje aangeleerd. Er werd zelden een gezamenlijk spel gegeven.
1964: Iedere leider moest een programma opmaken dat diende gevolgd te worden om het goede verloop van de

namiddag te waarborgen. Vaak werd een buiten- en binnenprogramma gemaakt. Dit was een nogal omslachtige voorbereiding. De openeningsformatie werd goed verzorgd. In het begin werd na de formatie een kwartiertje gemarcheerd om het marcheren onder de knie te krijgen, dan volgde een zangstonde en daarna werd gespeeld.
1974: Het stramien was steeds hetzelfde: een vierkantsformatie met aan de kant van de groepsvlag de leidingsploeg. De vlaggen van de vendels waren aanwezig. Op bevel van de hoofdleider werd gegroet: de rechterhand ter hoogte van de schouder. Er waren ook de nodige bevelen; "geef acht, ter plaats rust, rust ter plaats". Iedereen kende deze bevelen. Daarnaast was er ook plaats voor een chirolied. Er was toen nog geen gemeenschappelijk spel als start van de activiteiten.
1984: Ik heb zelf nooit het hijsen van de vlag gekend toen ikzelf lid was. Dus ook geen groet. Toen ik leider was werd de 'koer' omgebouwd tot wat hij nu is. De vlaggenmast moest verhuizen en ik weet dat het een tijdje geduurd heeft voor hij een nieuwe plaats heeft gekregen.
De openingen liepen volgens een bepaald stramien: één keer in de maand een liedje, één keer een spel, één keer een toneeltje en één keer een serieuze tekst.
De militaire *bewegingen* waren meer bedoeld om de aandacht te sturen, meer dan discipline.
1994: De openingen waren streng met een formatie, maar er mocht wel gelachen worden. Als er gestoord werd, was dat meestal met een cynische opmerking en eens goed lachen . De ene leider was toen ook al wat strenger dan de andere. Ik heb nooit kunnen onthouden hoe ik de formatie moest zeggen, dus ik heb dat gemeden als de pest.... We deden steeds een gezamenlijk spel en sloten dan af met de mededelingen. Ik heb heel veel gehoord: "Weeral dikke bertha met opheffen..."
2004: Er wordt nog steeds een "geef acht" gedaan en dit om iedereen stil te krijgen en mooi op een rij te plaatsen. Er wordt ook steeds een gezamenlijk spel gespeeld. Opening gaat door op het speelplein en daar hebben we geen vlaggenmast. Wel hangt de vlag iedere zondag uit.

Wat is jouw hoogtepunt in de chiro (en je dieptepunt)

1954: Een evenwichtige carrière zonder veel hoogtes en laagtes
1964: Ik heb niet speciaal echte hoogte- of laagtepunten beleefd. Wel was de jaarlijkse ouderavond een hoogtepunt in de werking. Ook de vormingsweekends in Staden en Wielsbeke waren aangename dagen. Wij trokken met de fiets naar deze dagen. Ook de jaarlijkse kampen waren belangrijke dagen. Een hoogtepunt was ook de installatie en ombouw van de wagon naar een chiroheem. Daar zijn uren en dagen werk in geslopen om dit klaar te krijgen.
1974: Eigenlijk heb ik het grootste deel van mijn chirobestaan beleefd in de chiro van de Bosmolens (Izegem): burchtknaap (=rakker), knaap (= topper), kerel en dan aspirantleider. Mijn ouders kwamen in Kachtem wonen toen ik 17 jaar was. De leiding van Kachtem kwam mij vragen om in leiding te komen bij de rakkers. Dat heb ik aanvaard. Maar eigenlijk zijn de mooiste jaren als lid op de Bosmolens: vb. de zondagen waarop we mochten spelen op Wallemote mits toelating van het college. Als leider te Kachtem waren de jaren bij de aspi's de twee mooiste jaren: we waren eerder goeie vrienden dan dat ik een echte leidersfiguur was. Veel lol werd getapt en we kenden een schitterend eerste kamp met de aspi's in Bure. Naar het einde toe waren er wrijvingen omwille van mijn verloving met mijn huidige echtgenote: de vele tijd die ik vroeger spendeerde aan de chiro was afgezwakt. Er moest een keuze gemaakt worden die niet volledig in dank werd afgenomen. Al bij al een boeiende tijd die wellicht wel zijn invloed zal gehad hebben op mijn beroepskeuze van later.
1984: Hoogtepunt: de kampen, vooral mijn eerste kamp in 1984. Er werd even aan gedacht om het kamp af te gelasten omdat de leidersploeg bijna volledig vernieuwd was. Na tussenkomst van de koks ging het kamp toch door en werd het een succes.En ook: de hete voorbereiding-julimaanden (heerlijk!)
Dieptepunten: niets noemenswaardigs.
1994: Mijn hoogtepunt was eigenlijk de samenwerking met mijn mede-leiders en de kampen die we gedaan hebben.
Het dieptepunt was voor mij dan toch dat ik niet altijd even gelukkig was in de Chiro. Vooral hoe bepaalde leiders werden behandeld. Maar achteraf gezien is het steeds in ups en downs gegaan. Gelukkig meer ups,dan downs!
2004: Voor mezelf dan: Het is zalig om te zien hoe jongeren opgroeien. Om die evolutie te zien van kleine pagadder tot kerel... Maar ook op sociaal vlak leer je als leider veel bij. Hoe je omgaat met mensen, dat is van iedereen verschillend, en hoe verschillend een leidingsploeg is, hoe boeiender en hoe toffer de groep kan zijn. Dit jaar is ook een hoogtepunt: het organiseren van de activiteiten voor 50-jaar chiro vraagt veel energie, maar ik hoop dat het zal renderen. Dieptepunt:

Het is pijnlijk te moeten zien en horen hoe een jeugdbeweging meestal in het nieuws komt. Al het sociaal engagement van duizenden leiders en begeleiders kan in één nieuwsbericht met de grond gelijk gemaakt worden. Spijtig...

Welke plaats nam het jaarlijks kamp in? Leefde men daar naartoe? En kun je eens zeggen hoe zo'n kamp in elkaar zat? (tenten, koks, activiteiten,...)

1954: In de beginjaren gingen we nog niet op kamp. Pas vanaf 57 was dit zo en toen was ik bij het leger.
1964: Het kamp van toen kun je niet vergelijken met nu. De plaatsen waren dichter bij huis en niet zo omvangrijk georganiseerd. Zij namen wel een belangrijke plaats in de werking, vooral de voorbereiding vergde veel vergaderingen.
1974: Het is duidelijk dat men vanaf de paasvakantie de kampperiode met vreugde zag naderen: vergeet niet dat sommige leden van thuis uit niet op reis gingen en dat dit dus voor hen een soort vakantiereis was. Maar daarnaast was een kamp het hoogtepunt van een jaar werking: alles wat we een jaar elke zondag deden, werd geconcentreerd in die periode en er was niet telkens een week tussen: 8 à 10 volle dagen met de makkers samen. De leiding ging gewoonlijk in het begin van het jaar op kampverkenning: voordien werd een streek bepaald en dan werd eruitgekeken naar enkele geschikte kampplaatsen. Dit kampweekend was voor de leiders al een stukje kamp. Ik herinner me nog de kampplaats te Bure (Ardennen) waar we op zaterdagavond in het hooi sliepen. Dit versterkte zeker de groepsmentaliteit en de kameraadschap. Dan kwam de eigenlijke aanloop naar de kampperiode: een drukke periode voor de leiding. Na de eindexamens voor de studerenden startte de voorbereiding, de werkenden waren al een week of twee bezig: schildjes (= kampaandenken) in plaaster gieten en schilderen, alle kampgerief moest afgehaald worden van de ruimte boven de ingang van het PC, het spelmateriaal werd nagezien en indien nodig bijgehaald. Naast de materiële beslommeringen waren er ook de voorbereidingen door de ploegleiders: elke activiteit werd vooraf grondig gepland en genoteerd, rekening houdende met goed en slecht weer en het beschikbare materiaal. Ook de koks waren bij de voorbereiding betrokken: vooraf was er reeds een deel voedsel ingevroren, er werden boodschappenlijsten opgesteld en uitgekeken waar men de nodige sponsoring kon krijgen (vb. bij plaatselijke land- en tuinbouwers). Een hele karwei, waar men toch enkele maanden mee bezig was. De eigenlijke start begon met de voorwacht: de oudste kerels/Aspi's, hun leiding en de koks vertrokken

Op de speelplaats van de school vond de opening van de spelnamiddag plaats (foto privébezit)

enkele dagen vooraf. Een heel werk: alle tenten rechtzetten, nutsvoorzieningen aanleggen, keukentent inrichten, de beruchte hudo graven en testen. Dan kwam de lang verwachte dag van vertrek: per autocar of trein. In Clerques (N-Frankrijk) hadden we een gele autobus (zoals de Amerikaanse schoolbus); die geraakte bijna niet over de Noord-Franse heuvels. Het kamp zelf was grondig voorbereid in schema's waarvan zelden werd afgeweken. Plezant was zeker altijd de kampavond: bonte avond, schetsjes, grapjes, spelletjes. Voor de leiding was een kamp niet te onderschatten. De rakkertjes slorpten je volledige aandacht op. Gelukkig gingen "de kleine mannen" vroeg slapen en kon je uitblazen tijdens de leidingskring die elke avond gepland was per afdeling. Hierbij zorgden de koks voor een hapje en meestal ook een trappist van Westvleteren. Zalig. Einde kamp: afscheid nemen, de laatste formatie en terug naar huis maar niet voor de nawacht: afbreken en alles veilig terug in Kachtem krijgen.
1984: Een echt hoogtepunt, niet te missen.
Het kamp verschilde qua opzet niet veel van de huidige kampen, behalve:
- de maaltijden waren soms veel simpeler (anders gezegd: met meer klassiekers!), meer Vlaams (bijvoorbeeld geen *sojapudding* maar *echte!*)
- het belang, de uitstraling van de proost was voelbaar
- de opdeling in dienstgroepjes had iets spannends (voor de diensten, voor de familiedag (spel en dagtocht)
1994: Het kamp vind ik zelf niet het hoogtepunt van het jaar. Ik hou absoluut niet van tenten en van een stenen gebouw moeten ze in de chiro niet weten. Ik zag er dus erg tegenop om op voorwacht te gaan, waarschijnlijk hadden ze ook weinig aan mij, met mijn twee linkse poten. Het kamp was wel het van het voor de kinderen.
2004: Ik denk dat dit nog steeds iets is waar velen

Chirojongens Kachtem trokken steeds op kamp met tenten
(foto privébezit)

naar uitkijken. We gaan nog steeds volledig in tenten op kamp en zo zijn er echt niet meer zoveel. Het is ieder jaar een hele uitdaging om dit te organiseren. Er komt dan ook heel wat bij kijken, en de wetgeving helpt ons daar niet bij.

Hoe werden de zondagse en andere activiteiten besproken en voorbereid? Was er toen ook al een LK (leiderskring) en hoe verliep die?

1954: Er waren twee soorten. De ene was de woensdagavond denk ik en daar werd met de leiders het programma voorbereid. We zochten telkens activiteiten. De andere was met de proost en dat was dan bij de proost thuis.
1964: De zondaagse activiteiten werden besproken in de wekelijkse leiderskring.
Eigenlijk werden de wekelijkse en jaarlijkse activiteiten in de leiderskring besproken.
Deze leiderskring had normaal plaats bij de proost. Na het meningsverschil tussen de leiding en de proost werd bij Adriaan vergaderd.
1974: Elke zaterdagavond vanaf 19u (?) was er leidingskring. De proost opende meestal de vergadering met een bezinnend woordje, een bijbeltekst of een andere. De Chi-Ro van Christus stond toen hoog in het vaandel. Daarna was het openingswoord aan de hoofdleider die de vergadering leidde en de agenda had opgesteld. Daarna kwam het kasverslag door de leider-penningmeester. De correspondentie werd voorgelezen en de algemene werking van de groep besproken. Indien nodig plande men groepsactiviteiten: vb. het jaarlijks terugkerend kerstfeestje, de sterrestoet, de ouderavond met dia's van het kamp,... ook de zorg voor de gebouwen werd besproken: schilderwerken, kuisen, hout hakken voor de kachels; hiervoor werd een beurtrol opgesteld. Daarna werd er meestal per afdeling afgesproken wat de activiteiten van de zondag zouden worden. Na de vergadering bleven we wel eens plakken bij een drankje of gingen we eens naar de bioscoop of ging men naar het lief. Enkele leiders konden in auto rijden of men had een auto: voor de jongeren handiger dan de fiets. Na de zondagactiviteit was er meestal ook een korte leiderskring met de afdelingsleiders waar de zondag besproken werd bij een boterham (eierkoeken van Buyse) en een drankje.
1984: Het was de bedoeling dat iedereen zorgde voor zijn eigen programma. Ik denk dat iedereen wel zijn programma had.
Er werden wel eens pogingen gedaan om dat meer systematisch te organiseren vanuit de LK, maar meestal duurden die pogingen niet lang. Op den duur schakelde men weer over op het oude systeem: zorg dat het programma ten laatste op zondag klaar is.
Stramien van de LK? Heel gewoon en logisch: eerst een bezinningstekst van Adriaan, dan agendapunten bespreken, dan afsluitende bezinningstekst door Adriaan. Men stond erop het tijdsbestek te respecteren (19u – 21u).
1994: Soms lagen activiteiten al op voorhand vast. Soms zaten we eens samen op één of ander kot of bij iemand thuis om een spel in elkaar te steken. Andere keren maakten we het spel een halfuurtje op voorhand. Maar de tofste namiddagen waren diegene waarop we improviseerden. De Lk, daar heb ik echt geen herinneringen meer aan behalve dan het weggaan achteraf en dat het moeilijk was om dan met je lief af te spreken. Mijn geheugen is echt een zeef op dat gebied. Ik weet wel nog dat iedere hoofdleider toch zijn aandachtspunten had en de ene wat strenger was dan de andere.
2004: Om de twee weken is er de zaterdagavond leiderskring. Daar wordt zoveel mogelijk op besproken: de post, financieel verslag, de programma's en afdelingen, de activiteiten en de variapunten. We gaan ook één keer per jaar op leidingsweekend om het kamp voor te bereiden.

Hoe zien jullie Chiro nu en in de toekomst?

1954: tja, er is veel veranderd sinds die tijd. Een Chiro staat of valt met de leiders dat is nog steeds zo; maar

ik denk dat veel van de christelijke waarden nu zijn weggevallen, misschien vanuit een universelere visie, terwijl wij echt rond de kerktoren bezig waren. Maar nog altijd spelen en zich uitleven, dat zit er hopelijk nog steeds in.

1964: Ik heb er geen goed zicht op om daar een mening over te kunnen geven. Ik vind het wel jammer dat een groot deel van de christelijke inspiratie niet meer naar buiten komt. Het is normaal dat na 40 jaar de chiro niet meer dezelfde is en niet altijd meer te vergelijken.

1974: De chiro is op veel vlakken niet meer te vergelijken en dat hoeft voor mij ook niet. De sfeer is opener en losser geworden. Men moet alles zien in zijn tijd. Ik heb de indruk dat er nog steeds grote inspanningen gedaan worden om te spelen en dat is een belangrijk gegeven: kinderen/tieners spelen hoegenaamd niet meer en dit kunnen ze gelukkig nog doen in een jeugdbeweging als de Chiro. De weekends naast het kamp zijn erbij gekomen en dat is een goede zaak. Chiro mag zeker niet verdwijnen, hoewel het niet meer zo vanzelfsprekend is dat men lid wordt of in leiding staat. Chiro blijft naast het element spelen een blijvende waarde in een dorpsgemeenschap. De aanwezigheid van de jeugdbeweging is voor veel mensen (nieuwkomers) een aangename vaststelling en een meerwaarde. Wij rooiden alles zelf en misschien is dit nu voor jonge mensen in een drukke tijd niet meer altijd mogelijk en zou men, indien nodig moeten kunnen blijven rekenen op de steun van ouderen.

1984: Moeilijk te beoordelen. Enkele bedenkingen: het financiële aspect is veranderd; met fuiven kan men meer geld vergaren. Vroeger werd dat bewust niet zo gedaan omdat dat zo'n 'on-chiro'-bijklank had.
Wij hebben de periode van het dalende ledenaantal gekend. Vandaag is er het probleem van de huisvesting. Hopelijk overleeft de Chiro ook deze crisis. Er is een verschil: het ledenaantal kan je niet redden met geld, de huisvesting wel. Hopelijk vinden jullie dus de juiste kanalen om aan geld te geraken.
In onze tijd waren er enkele historische speel-plaatsen: Televic, het speelplein, de koer, verschillende braakliggende terreinen, enkele weilanden van bevriende boeren, of gewoon Kachtem zelf (speurtocht, marktplein...) Soms vraag ik me af waar jullie nu spelen...
Persoonlijk: Het is leuk voor mij om er nog eens bij te zijn op verschillende gelegenheden. Ook de oud-leiderswerking beschouw ik (voorlopig) nog steeds als waardevol. In de aanloop naar een oud-leidersactiviteit heb ik soms zin om er de brui aan te geven, ("weeral zoveel inspanning voor niets?"), maar na de (alweer geslaagde) activiteit heb ik altijd weer zin om ermee door te gaan.
Alleen, het is moeilijk om een link te leggen tussen oud-leiderswerking en huidige Chiro: eerst en vooral, er zijn oud-leiders die geen band meer hebben noch met de oud-leiderswerking noch met de huidige groep. Daarnaast zijn er oud-leiders die deelnemen aan de oud-leidersactiviteiten zonder blijkbaar te zoeken naar contact met de huidige groep. Misschien zien zij liever de Chiro in het verleden dan in het heden.

1994: Ik hoop dat de Chiro blijft groeien en vooral een plaats blijft waar alle kinderen, groot en klein, welkom zijn en zich ook thuis voelen op zondag. Dat er gezorgd wordt voor de "gastjes", want ze hebben echt een uitlaatklep nodig in deze harde en prestatiegerichte maatschappij! Ik bewonder dan ook iedereen die zich inzet voor de Chiro en ik apprecieer het enorm dat de Chiro ook oudleiders betrekt in heel wat activiteiten. Ik denk (en weet) dat jullie op vele mensen kunnen rekenen! Chiro rules!!!

2004: Een echte play/ce to be zijn: waar er nog echt kan gespeeld worden en waar men zich kan uitleven. Men vertoeft er nog altijd in een sociale omgeving waarin door de leiders bepaalde waarden worden meegegeven. Dit is een soort opvoeding dat je meegeeft en ik denk dat je dit op de een of andere manier voor de rest van je leven meedraagt. Een zeer nuttig stukje bagage dus.

Woordje van een grondlegger

Om af te sluiten nog een interview met iemand die grondlegger was van de Chiro, eerst gedurende lange tijd als leider, daarna gedurende zeer vele jaren als proost: Adriaan Timperman.

„Ik ben wie ik ben dankzij de Chiro"
De Chiro in Kachtem is 50 jaar geleden gestart. Met Pinksteren in het jaar 1954 om precies te zijn. De eerste groepsleider was Adriaan Timperman. Een taak die hij 13 jaar lang op zich nam. En die moeilijk leek om door te geven. "Het was plots bloedige ernst, want we vreesden dat de werking als een pudding in elkaar ging zakken. Echter is het feit dat de Chirojongens Sint-Jan er nu nog zijn een teken dat de voortzetting goed gebeurde", vindt Adriaan.
Adriaan Timperman kwam op jonge leeftijd in Kachtem wonen, aan 't sas. "Op 11-jarige leeftijd", verduidelijkt hij. "We waren afkomstig uit Zwevegem. Mijn vader was sasmeester. Eigenlijk woonden we op het grondgebied Rumbeke. De indruk die we toen hadden was die van een totaal verouderd boerendorp, waar niets bestond."

Dit was buiten de komst van een nieuwe medepastoor Karel Defoort gerekend. "Deze werd in 1952 benoemd", bevestigt Adriaan. "Stellig hoopten we dat hij iets voor jeugd en volwassenen zou ondernemen. Na een aantal huisbezoeken trok hij ook wel eens over de schreef van Rumbeke en belandde zo bij ons. Mijn moeder herhaalde voor de pastoor mijn verzuchtingen dat hier niets te beleven viel... Later ontmoette ik de onderpastoor in de boekerij. Ik was toen 19. De onderpastoor merkte op dat er geen leiders waren om een jeugdwerking op te richten. Ik merkte droogjes op dat er één voor hem stond..."
Het vervolg laat zich raden. Met enkele toekomstige leiders werd samengekomen en er werd een vergadering belegd. "De oogst en bereidwilligheid van velen was groot. Echter haakten echter snel enkele mensen terug af. Daarop gingen we mensen echt aanspreken. We gingen zelf gaan rekruteren..."
Die periode was ook kenmerkend voor de strijd tussen de jeugdbewegingen. Er was een teneur dat de Chiro voor de jongsten was, het college had de KSA en het VTI was KAJ gericht. Dit werd vanuit het bisdom gestuurd. Met een "mandaat" werd gepoogd dit te omzeilen. Chiromeisjes bestonden niet in die tijd, dan hadden ze het nog over de "Kroonwacht".
De leden van de Chiro werden waarden bijgebracht. "Een speelse vorming, om de jongeren christelijk op te voeden. Nu is dat veel minder het geval, en is de beweging losser van de Kerk. Vroeger bestonden daar hele statuten hoe alles bijgebracht moest worden via spel en zang, en kernoefeningen. "Blijheid, kranigheid en kameraadschap" waren enkele basisregels", somt Adriaan op uit een boek dat hij keurig heeft bijgehouden.
Na 13 jaar nam Adriaan Timperman afscheid van de Chiro, maar niet voor lang. "Wegens mijn huwelijk trad ik af als groepsleider. Vijf jaar later kwam ik terug als proost, wegens gebrek aan een medepastoor. Ik was al diaken toen. In die vijf jaar was er al een hele omschakeling gebeurd bij de Chiro. De beweging was op nationaal vlak verder uitgebouwd. Tot een jaar of drie geleden bleef ik proost. Die functie is er niet meer, de Chiro heeft nu een volwassenbegeleider."
Ook op vlak van lokalen heeft de Kachtemse Chiro een hele weg afgelegd. "Pastoor Defoort was een man van zijn tijd. In 1953 heeft hij hier de parochiezaal gezet. De Chiro mocht die op zondag enkele uren gebruiken, maar de nood naar een eigen lokaal groeide toch. Lang vertoefden we in afgedankte klaslokalen, tot we op een stukje grond achter het Parochiaal Centrum over een oude treinwagon konden beschikken. Die richtten we volledig in. In de jaren '60-'70 werd daar tot 10.000 frank in geïnvesteerd. Maanden werk werden geleverd om er een jongensachtig lokaal van te maken. Heel wat afbraakmateriaal kwam hierbij van pas. Later werd er nog een klein lokaaltje aan toegevoegd. De klaslokalen werden later afgebroken. De wagon maakte plaats voor andere lokalen."
Pastoor Dubaere verving de laatste lokalen door een Aspi- en een Rakkersheem. Elke afdeling beschikte toen over een eigen onderkomen, nu is er echter terug een lokalentekort. De "hoeve" biedt een oplossing als oude hoeve, zolang het pand niet wordt afgebroken vinden de jongens er een onderkomen. Ook het Parochiaal Centrum en de andere lokalen worden verder gebruikt.
Het ledenaantal van de Chiro varieerde voortdurend. "Maar steeds zijn we er in geslaagd als Chiro het hoofd boven water te houden", stipt Adriaan Timperman aan. "Uiteraard kende de beweging hoogte- en dieptepunten. Deze laatste hielden meestal rechtstreeks verband met de leiding, want daar staat of valt de werking uiteindelijk mee. Maar laat ons vooral de hoogtepunten indachtig zijn. De viering van 25 jaar Chiro was zo'n moment..."
In de beginjaren verrichtten onder meer Karel Defoort, Adriaan Timperman, André Windels (pastoor in Wielsbeke) en Frans en Rafaël Kerckhof baanbrekend werk. "Allen gingen we op huisbezoek, bij al wie in aanmerking kwam om bij de Chiro te komen spraken we persoonlijk aan. Een heel evenement toen in Kachtem, want er was niets. Ook aan een zekere pater Feys, "een wijze man", hadden we veel steun in die tijd."
Adriaan ging ook wijder dan de plaatselijke Chiro. "Ik was nog leider van de verkoopsdienst, en ook nog gewestleider in groot-Roeselare. Ook was er de Landsbond, bijeenkomsten die we in Antwerpen moesten bijwonen. In het verbond werden voor West-Vlaanderen dan weer de beleidslijnen uitgezet."
Wie Chiro zegt, noemt in één adem ook het bivak. ",Het eerste kamp vond in Wielsbeke plaats, in het seizoen '56-'57. Dat was op Hernieuwenburg", herinnert Adriaan zich nog levendig. "Het kamp blijft een hoogtepunt in een Chirowerking."
Wat de toekomst van de Chiro betreft, daar kan moeilijk over geoordeeld worden is de mening van Adriaan. "Je kunt niet in de toekomst kijken hé. Hopelijk blijft de werking bestaan. Ik ben wie ik ben dankzij de Chiro. Je doet er heel wat ervaring op, je leert vertrouwen krijgen, samenwerken, sociaal omgaan met elkaar, vergaderen, karweien opknappen, ... Een stuk door de Chiro werd ik ook diaken. Op die manier kan je nog iets betekenen voor de mensen", besluit Adriaan.

CHIROMEISJES KACHTEM "VIVALDI" 50 JAAR JONG

Leen Vervaeke

Vijftig jaar geleden begon het allemaal met de *Kroonwacht*. Rond het jaar 1965 werd dat *Chiromeisjes Sint-Jan*, die in de jaren '90 veranderde van naam naar *Chiromeisjes Vivaldi*.
Die vijftig jaar meisjeschiro in Kachtem werd alvast gevierd! Op 6 en 7 december 2003 was er een feestweekend voor alle oudleidsters en chirosympathisanten.
Ondanks de kleine opkomst was het weekend erg geslaagd. Op zaterdag was er een gemaskerd bal in zaal Hoornaert. De zondag begon met een sfeervolle viering. Daarop volgde een receptie en een etentje bij Hoornaert. Tenslotte konden de aanwezigen vele herinneringen van de afgelopen 50 jaar ophalen. De chirolokalen waren omgebouwd tot een uitgebreide tentoonstelling met video's , dia's, foto's, kaartjes, kledij, vlaggen e.a. chiroherinneringen van vroeger tot nu.

Hier volgt een kleine greep uit de geschiedenis van 50 jaar chiro Vivaldi.
Geniet ervan!
Voor de voorgeschiedenis van de Chiro verwijzen we naar het inleidend artikel in dit nummer.

De jaren vijftig

In de jaren vijftig werd de Chiro als beweging op verschillende vlakken verder uitgebouwd. Het is de periode waarin de Chiro sterk naar buiten trad: er waren meivaarten, Chiromales, Lourdesbedevaarten,... De Belijdenis stond centraal, de Christus-Koningromantiek kreeg vastere vorm, de afdelingswerkingen werden grondig uitgebouwd. In 1957 verhuisde het nationaal secretariaat van de Frankrijklei in Antwerpen naar het intussen alom bekende Kipdorp 30. In die periode, meer bepaald in juni 1953 werd de "kroonwacht" in Kachtem opgestart.
Enkele leidsters uit die startperiode: Zuster Marie Rose Dewyspelaere, Zuster Yvette Dedecker, Marie-Rose Vermander, Magda Timperman, Zuster Lutgarde Timperman, Monique Dedecker.

De jaren zestig

In het begin van de zestiger jaren werden oude vormen in vraag gesteld. De democratisering en de inspraakbeweging wonnen veld. Het kader werd in de periode '65 en '70 sterk uitgebouwd. Ploegen en raden vulden elkaar aan. Namen, symbolen en vormen veranderden. De coëducatie - jongens en meisjes samen - werd sterk verdedigd.
Rond '65 veranderde "de Kroonwacht" van Kachtem in "Meisjeschiro St. Jan Kachtem".
Enkele leidsters uit de periode vanaf 1965:
Maria Saelen, Monique Decru, Nelly Windels, Lutgarde Verlinde, Katrien Verbrughe, Frieda Gayse, Veerle Rosselle, Linda Tandt, Margriet Populier, Katrien Deforce.

De jaren zeventig

Vanaf de jaren '70 was Marleen Eeckhout lange tijd hoofdleidster van de chiro, samen met Zuster Carmen Dewyspelaere, Rita Devoldere, Annemie Dewaele, Carine Vansteenkiste, Hilde Verbrugghe, Linda Eekhout, Nadia Casteleyn.
Eind de jaren '70 waren Carine Devlieger, Martine Houthoofd, Katrien Devlieger, Marijke Eeckhout, Hilde Pattyn, Sonja Acx, Maureen Baert leidster.
In 1979 wisselde de groepsleidster, Hilde Pattijn werd vanaf het werkjaar 1979-1980 groepsleidster van de Chiromeisjes.

Enkele Bivakplaatsen waren:
1970 Westouter
1974 Zevenkerke
1975 Zutendaal-Boenevaal
1976 Rotem
1977 Zutendaal-Stelebos

De jaren tachtig

Begin de jaren '80 was Hilde Pattyn nog enkele jaren groepsleidster, in '83 gaf ze het vaandel door aan Lea Vanmaele.
Lea was één jaar groepsleidster en in het jaar '84-'85 leidde Ann Hollevoet de chiro voor één jaar. En toen werd Weena Cruw groepsleidster vanaf 1985 tot het jaar '90!

Andere leidsters van begin tot eind de jaren '80:
Sonja Ackx, Maureen Baert, Greet Deroose, Marijke Eeckhout, Hilde Verstraete, Brigitte Pattijn, Christine Casier, Katrien Vandendriessche, Ann Verstraete, Mia Allewaert, Petra Ten Haaf, Hilde Devlieger, Greet Hoorne, Siglinde Cruw, Caroline Deleye, Linda Berghman, Ann Viaene, Siska Devlieger, Nele Callebert, Sofie Vanhecke, Christele Desmet, Brenda Vanluchene, Ann Vanmeenen, Sofie Meyfroidt, Krist Vankeirsbilck, Ellen Kesteloot, Patricia Lapeirre.

De jaren negentig bij Chiro St.-Jan/Chiro Vivaldi

Weena Cruw gaf de leiding over aan Ellen Kesteloot vanaf het werkjaar '91-'92. In het werkjaar '95-'96 werd Leen Vervaeke groepsleidster. Ondertussen was ook de naam Chiromeisjes St.-Jan veranderd naar Chiro Vivaldi Kachtem.
Andere leidsters van begin tot eind de jaren '90:
Ann Vanmeenen, Sofie Meyfroidt, Patricia Laperre, An Vergote, Isabelle Demeulenaere, Petra Ten Haaf, Katrien Rabaey, Ann Lauwereins, Joke Verbeke, Siska Devlieger, Lieve Vermandere, An Strynck, Barbara Tandt, Patricia Vermeersch, Evelyn Depuydt, Ann Lombaert, Nancy Carron, Tilde Vandenbroucke, Nel Vandamme, Isabelle Lemahieu, Karen Kesteloot, Nele Vervaeke, Leen Vanlerberghe, Virginie Dierkens, Karen Andries, Sofie Declercq, Katrien Horré, Liesbeth Lievens, Lies Pattijn, Leen Neirynck, Isabelle Vandeginste, Sarah Vandendriessche, Ann-Sofie Velghe

Chiro Vivaldi Kachtem vanaf het jaar 2000

Na Leen Vervaeke kwam in het werkjaar 2000-2001 Sofie Declercq groepsleidster. Vanaf 2002 wordt Fien Vervaeke groepsleidster en ze is het nog steeds.
De huidige leidingsploeg:
Leen Neirynck, Isabelle Vandeginste, Julie Deseck, Tine Horré, Lieselotte Maertens, Shari Doom, Elien Vanessche, Katrien Horré, Selien Ameye, Leen Pattijn, Julie Vancompernolle, Karen Buyck en Fien Vervaeke.

Enkele oudleidsters aan het woord

Zuster Carmen en Zuster Marie-Rose Dewispelaere
Hoe oud? Geboortejaar?
Zuster Marie Rose: Ik ben de oudste, geboren op 31 januari 1936.
Zuster Carmen: Ik ben geboren op 1 oktober 1938.

Hoeveel chirojaren?
Zuster Marie Rose: Ik ben als kind in de kroonwacht geweest, ik denk rond '46, maar dan heeft de kroonwacht een tijdje niet bestaan tot wij in '54 opnieuw begonnen zijn. Pastoor Defoort heeft daar dan enorm veel voor gedaan. Van '54 tot '57 ben ik hoofdleidster geweest, daarna kwam Yvette Dedecker.
Zuster Carmen: Als kind was ik ook altijd in de Chiro en van '69 tot '72 was ik ook hoofdleidster.
Toffe anekdote?
Zuster Marie Rose: Wielsbeke, dat is mij altijd bijgebleven. Daar hadden wij toen onze leidingcursussen. Dat was 1 keer per jaar geloof ik. 's Avonds was het altijd feest, we lagen samen in één ruimte en dan begon de pret. We rolden over elkaar vanuit ons bed... Ja, leuke tijden.
Zuster Carmen: Een anekdote heb ik niet direct. Ik herinner mij vooral dat groepsgevoel, vooral op de kampen. Alles samen doen, met de kinderen. En dan dat kampvuur, heel intens en speciaal aan het einde van elk kamp.
Tofste chirospel, lied?
Zuster Carmen en Marie Rose: Bosspelen!!!
Zuster Marie Rose: Ja, beide bosspelen dus, en als lied vond ik "Lief Vrouwke der Kroonwacht" heel leuk om te zingen.
Pech in chiro?
Zuster Marie-Rose: We vergaderden dan in de oude pastorij. En na de vergadering bleven we natuurlijk wat kletsen op het marktplein. Het was al aan de late kant en plots stond mijn moeder daar met een jas over haar slaapkleed getrokken om te zien waar ik bleef. Ja, dat was wel pech...
Waar had jij chiro, in welke lokalen?
Zuster Marie-Rose: Wij hadden chiro, kroonwacht op 't Hooghe in het huis van Michel Oosterlynck.
Zuster Carmen: Ja, en later ook in de refter, dat kan wel...
Tofste kamp?
Zuster Carmen en Marie-Rose: allemaal tof!
We gingen 5 nachten/6 dagen op kamp in gebouwen.
Zuster Marie-Rose: Ik ben ook met de leidsters van de Kroonwacht naar Rome en Lourdes geweest. Dat was wel heel speciaal natuurlijk.
Huidige situatie?
Zuster Marie-Rose: Van 1966 tot 2001 was ik op missie, 10 jaar in Rwanda en 25 jaar in Kongo.

Zuster Carmen: Van 1972 tot 2001 was ik ook in Kongo. En nu doen wij vrijwilligerswerk in het klooster in Anzegem. We gaan in juli ook mee naar Lourdes met de zieken. Ja, we blijven bezig met van alles.

Lutgarde Verlinde
Geboortejaar? 1948
Hoeveel chirojaren? Vanaf mijn 3e leerjaar (9 jaar) tot in de jaren '66-67
En leidster? Hoofdleidster? Ik ben heel kort leidster geweest, slechts twee jaar. Aangezien ik veel thuis moest helpen, viel dit moeilijk te combineren. Het eerste kamp ben ik met de wagen naar Averbode gereden. Ik had toen nog maar net mijn rijbewijs en kon niet heel het kamp mee. Vandaar dat ik natuurlijk een bezoekje wilde brengen.
Tofste jaren? De kinderjaren, ik herinner me dat vooral de 'Dedeckers' heel geëngageerd waren, zij waren toen mijn leidsters.
Toffe anekdote? Ik weet nog dat ik eens enorm de slappe lach had, samen met Veerle Rosselle. Het was op een kamp, ik vermoed in Beernem, we waren aan het eten. Ja en ik moet weer een rare stoot gedaan hebben, wat precies weet ik niet meer, maar we hebben dus gelachen en gelachen... en we geraakten er niet meer uit. Het is iets waar ik nog vaak aan terug denk.
En er was ook eens een meisje dat een enorme pijn had aan haar tand. Leidster Yvette Dedecker vond het helemaal geen probleem om de tand uit te trekken met een gewone nijptang, dat is toch ook iets wat ik nooit zal vergeten.
Tofste chirospel, lied? Wat mij enorm is bijgebleven is dat marcheren bijv. marcherend naar de mis gaan, door

de straten lopen, op uitstap gaan. Hier kwam dat groepsgevoel echt sterk naar boven. Als spel vond ik een bosspel wel het tofst, hoewel ik niet zo'n durver was tussen al die bomen.

Chirolied? "Met de knapzak op de rug aan zij
aan zij,
trekken we door het bos en door de hei.
Vrij van alle zorgen, denken we niet
aan morgen,
met de knapzak op de rug aan zij aan zij.
Jiepiejajajoepiejoepiejee..."

Pech in chiro? Op een kamp was ik eens mijn gouden oorring kwijt. Na lang zoeken hebben we hem toch teruggevonden aan een putje, bij de vuilnisbak. Wat een geluk!

Dan was er ook eens het kamp in Beernem, waar we op strozakken sliepen. Dagelijks gingen we naar de mis, hiervoor moesten we door de keuken (soort refter) passeren. Op een keer stond daar een begeleider (zou dit wel een begeleider geweest zijn??) met een geweer in zijn hand... dat was ook wel schrikken hoor!!! Toen was ik echt vreselijk bang!!

In welke lokalen had jij chiro? Ja, wij hadden chiro op 't Hooghe. En als ik het goed voor heb, hebben we nog vergadering gehad aan het Parochiaal Centrum, dat klein lokaaltje, links met de trap omhoog, direct aan de ingang bij de jongenschiro.

Tofste kamp? Moeilijk te zeggen...allemaal even leuk!

Huidige situatie?

Getrouwd? Ja, met Pieter Bourgeois

Kinderen? Twee kinderen, Renaat en Nicolas

Job? demonstratrice

Hobby's/ ontspanning? Toneel spelen en ook zelf gaan bekijken!

Wist je dat...

- Lena Vanneste enorm goed kon vertellen, ze las boeken en vertelde hele verhalen.
- In plaats van in een slaapzak wij in een zak gevuld met stro sliepen. Dat moesten we zelf halen bij de boer.

Marleen Eeckhout

Hoe oud? Geboortejaar? 1953, dus ik ben ook 50 jaar!

Hoeveel chirojaren? Vanaf 9 jaar tot mijn 30ste levensjaar was ik in de Chiro, tot 1983.

En leidster? Hoofdleidster? van 18 tot 30 jaar was ik leidster, waarvan laatste jaar kampleidster, en van 21 tot 29 jaar was ik hoofdleidster.

Tofste jaren? Allemaal even tof!!

Toffe anekdote? In Geel, bij Bel, Filip Driegelinck was kok en ikzelf kampleidster. Het was heel mooi weer en ik was op boodschap geweest. Ik kwam terug en Filip lag op de oprit met een mes in zijn borst. Maar het was Filip niet, het waren kleren opgevuld met dingen. Net echt...!!!

Tofste chirospel? Chirospel: bij kwiks vooral de waterestafette, competitie, ja presteren vond iedereen tof!

Tofste chirolied: Trek aan de riemen wij varen ,...

Paniek? Op het kamp in Opoeteren zijn we op de dropping verloren gelopen. Het was efkes paniek op de kampplaats toen we zo lang wegzaten... We zijn zelfs in de bomen geklommen om het licht van de kampplaats te kunnen zien...

In welke lokalen had jij chiro? Ik weet dat ten tijde van de Kroonwacht de lokalen op 't Hooghe waren. Dan is het enkele jaren op het Kachtemsplein geweest. En toen ik leidster was, was het terug op 't Hooghe en maakten we gebruik van een kleuterklas en de refter. Midden de jaren '70 zijn we verhuisd naar de "kiekekoten", die alom bekend zijn. Ja, voor die tuinhuisjes hebben wij huis aan huis steunkaarten verkocht. Tot de jaren 1999, ja en nu zijn het de nieuwe lokalen...

NU

Getrouwd? Ja met Jacques Denys

Job? Hoofdverpleegster op de kinderafdeling in het ziekenhuis in Izegem

Hobby's/ ontspanning? Toneel, sportief ben ik ook wel: lopen, zwemmen, fietsen....

Hilde Verstraete

Hoe oud? Geboortejaar? Ik ben 40 jaar, geboren in 1963.

Chirojaren? Ik heb in het totaal 11 jaar Chiro gelopen. Op 8-jarige leeftijd ben ik bij de speelclub gestart. Ik eindigde als leidster met twee jaar bij de kwiks en een jaar bij de tippers.

Daarna had ik nog geen zin om chiro op te geven. Ik ging nog twee jaar mee op kamp als kok, samen met Johan, mijn man.

Hoe zag de chiro er vroeger uit? De chiro ging door in de Hogestraat, naast de school, in de houten barakskes. De jaarlijkse pannenkoekenslag werd daar ook gehouden. Omdat de chiromeisjes niet echt te vertrouwen waren voor het welslagen van het deeg, namen Lucienne Wiseure en de ma van Hilde en Brigitte Pattijn dit voor hun rekening. De meisjes waren drie dagen in de weer voor het bakken, verpakken en verkopen van de lekkere pannenkoeken.

De chiromeisjes hielden ook wel van feestjes om de kas wat te spijzen. Maar toen was er nog geen sprake van fuiven. Er werden gezellige volksdansavonden georganiseerd. Voor herhaling vatbaar?

En hoe zag Hildes chirocarrière eruit? Van groentje naar 'ervaren' leidster... Haar eerste dag als chiroleidster begon waarschijnlijk als een sprookje, maar eindigde als een nachtmerrie!

Toen Hilde na de chiro enthousiast in het donker naar huis fietste, kwam haar verantwoordelijkheidsgevoel boven en wou ze al rijdend haar licht aansteken. Daar was haar kaki schoudertasje het niet mee eens en draaide vol protest in haar wiel, zodat Hilde pardoes over haar stuur op de grond bonsde. Ze kwam weer bij bewustzijn bij de dokter met een openliggende kaak, gebroken tanden en een hersenschudding. Ze kreeg onmiddellijk een maand ziekteverlof, ook in de chiro. Nog steeds zijn sporen van haar ongeval zichtbaar...

De chiroleiding vond het daardoor gepast om Hilde eens op leidingcursus te sturen. Daar wou ze als stoere Kachtemnaar eens uit de hoek komen en rookte trots een pak sigaretten op, met als gevolg dat Hilde de rest van de cursus met haar gezicht boven het toilet hing! Moraal van dit verhaal: ga mee op cursus als je van het roken af wil raken (sindsdien heeft Hilde namelijk geen sigaret meer aangeraakt!)

Op kampverkenning kwamen de leidsters wel eens gekke stoten tegen. Zo trok de leidingsploeg er eens op uit in het verre Limburg. Marleen Eeckhout had de eer om met de volkswagencamionette van de pa van Hilde Pattijn te rijden. De andere leidsters hadden immers nog geen rijbewijs. Bij het uitstippelen van de dagtocht reden ze met de stafkaart in de hand door het bos. Op een stafkaart staan echter geen modderpoelen, zandbergen en plassen aangeduid, waardoor de lustige leidingsploeg met de auto vastraakte. Toch waren de meisjes creatief genoeg om enkele planken bij mekaar te leggen en zo de 150 m verder liggende kampplaats te bereiken. (Zeg niet te gauw: 't is weer een vrouw!)

Toch deden de chiroleidsters ook begin jaren '80 al hard hun best om de Kachtemse jeugd op te voeden. Dit bleek uit één van hun kerstfeestjes...

In plaats van de cadeautjes aan elkaar uit te wisselen, gaven de leden na het beluisteren van een verhaal over kansarmoede spontaan hun kerstgeschenk weg aan een

eenzame bejaarde van het rusthuis. Schoon, hé!
NU
Getrouwd? Ja, met Johan Mestdag
Kinderen? Drie kinderen: Heleen (17 j.), Eva (14 j.) en Elisa (13 j.)
Job? Lerares godsdienst
Hobby's/ ontspanning? Ik speel saxofoon bij de fanfare 'Vrede en Eendracht' in Kachtem. Als er niets in de fanfare te beleven valt dan lees ik wel eens een boek!

WIST JE DAT...
- De tippers bij het huwelijk van Nadia Casteleyn een waar dansspektakel in de kerk hebben gehouden?
- De kokstent op kamp eens bijna is omgewaaid?

Wat maakt chiro tot chiro?
Chiromeisjes Vivaldi Kachtem is niet alleen! Ook al hebben we een eigen werking, eigen tradities en een persoonlijke aanpak, toch zijn er ook heel wat gemeenschappelijke elementen met alle andere chiro's in Vlaanderen.
Onze bewegingskledij is een uitdrukking van onderlinge verbondenheid. Waar je ons ook tegenkomt, op straat, tijdens jouw vakantie ergens in de Kempen of in de Ardennen, je kan ons aan onze kledij herkennen. Blauwe hemden (en sweaters, al of niet met de groepsnaam), beige broekjes, broekrokjes of rokken, rode T-shirts, het zijn symbolen van diezelfde grote chirofamilie. Ons samenkomen in die kledij verwijst naar die grote groep, naar dezelfde idealen en dromen

voor onze wereld.

Dat ons speelse uniform - eigenlijk spreken we liever over chirokledij - ook uitdrukking is van een vorm van *gelijkwaardigheid*, spreekt voor zich. Dezelfde outfit zegt : geen onderscheid in rang of stand, geen uiterlijke tegenstellingen meer. Zelfs het vroegere onderscheid meisje-jongen, waarbij iedere sekse een eigen uniform met eigen kleuren had, werd opgegeven.

De uitrusting in de jaren '50

Voor 'n bivak:
volledig en verzorgd uniform, turnpantoffels, zwempak, rugzak, regenmantel of –vest, windvest, twee dekens, pyjama, trui of golf, lakens, wasgerief: zeep, washandje, handdoeken, kam, twee wasspelden, tandenborstel en tandpasta, reserve-ondergoed, badhanddoek, kousen, schoenpoetsgerief: borstel, vod, reserveveters (alles in één zakje), eetgerief: vork, lepel, (in één zakje) schotel, beker, veldfles, keukenhanddoek, kerkboek, potlood, enkele postzegels, zangboekje.
verboden: snoep en juwelen
Bij elke uitrusting hoorde je paternoster!

Het jaarthema

Elk werkjaar begint ook met een nationaal jaarthema. Chiro is meer dan de wekelijkse zondagnamiddag. Voor ons is het een manier van leven. We vatten onze chirodroom samen in drie waarden: gaarne zien, rechtvaardigheid en innerlijkheid. In het jaarthema zijn deze chirowaarden een stukje verweven. Hier volgt een greep uit het aanbod vanaf 1970!
En we kunnen ook al verklappen dat het volgend jaar 'Natuur?Leuk!' wordt...

- '70-'71 : Impulsliedje
- '72-'73 : Open je hart
- '73-'74 : Spelenderwijs
- '74-'75 : Kies samenspel
- '75-'76 : We hebben je hard(t) nodig
- '76-'77 : We kunnen er iets aan doen
- '77-'78 : Prik veer probeer

- '78-'79 : Daar gaat de vlieger op
- '79-'80 : Domino
- '80-'81 : Zie je 't al gebeuren
- '81-'82 : Weer jezelf met meer
- '82-'83 : De vrede staat op 't spel
- '83-'84 : Zet het spel op stelten
- '84-'85 : 't Chiromerk, ook jouw werk
- '85-'86 : Inzet in de verf
- '86-'87 : Zeg nu zelf
- '87-'88 : Vivikune, samen leef je
- '88-'89 : 't Klikt niet meteen
- '89-'90 : Niet zomaar een zondag
- '90-'91 : Geen vuiltje aan de lucht
- '91-'92 : Anders kan gewoon
- '92-'93 : Open Kaart
- '93-'94 : Rap & Roer
- '94-'95 : Met kans tot opklaringen
- '95-'96 : Geen maat voor niks
- '96-'97 : Speel met spel
- '97-'98 : Met Liefs, Smartlap
- '98-'99 : Smielied, Smie het verkeer
- '99-'00 : Kukelekunst
- '00-'01 : Maak het mee
- '01-'02 : ZINderDING
- '02-'03 : SpeelGoed
- '03-'04 : Play's 2B
- '04-'05 : Natuur?Leuk!

De lokalen

De vestigingen zijn in de loop der tijd ook al enkele keren gewijzigd. Aanvankelijk kwam de Kroonwacht samen in het huis van wijlen Michel Oosterlynck. Daarna trokken de meiden naar de refter van de meisjesschool. Vele jaren werd chiro beleefd in de houten barakken bij het klooster, waar nu een stuk van de lagere basisschool Sint-Vincentius is bijgebouwd. Dankzij de kerkfabriek konden de meisjes in 1996 gebruik maken van de dubbele woning in de Hogestraat 8/10.

Daarvoor werd in de chiro een bouwcomité opgericht o.l.v. Hugo Rabaey en Geert Verbrugghe. Vele papa's en andere chirosympathisanten waren elke zaterdag aan de slag om de woningen tot iets prachtigs uit te bouwen. Ze werden daarvoor ook moreel ondersteund door de toenmalige buurman - priester Herman Delvoye. Gelukkig kwam er ook financiële steun van de kerkfabriek en het stadsbestuur.

De leidingsploeg zette zich hard in om geld in het laatje te brengen.
"Den Beiaard" was geboren! Hopelijk kan chiro Vivaldi nog lang van deze lokalen genieten...

Het jaarlijkse bivak

Het hoogtepunt van het jaar is zeker het bivak dat de chiro tijdens de grote vakantie organiseert. Zo'n kamp vraagt een intense voorbereiding van de leidingsploeg, maar ook van de verschillende afdelingen. Er wordt 7 dagen samen geleefd, gewerkt, gelachen, gebabbeld, op- en afgebouwd, ruzie gemaakt en ook weer bijgelegd.
Zowel voor leden als leiding zorgt zo'n weekje samen spelen, eten, leven voor onvergetelijke herinneringen.
In de beginjaren verbleven de meisjes in lokalen. Later sliepen ze tijdens het zomerkamp in tenten. Nu is er de combinatie van de twee: een beetje luxe met een klein gebouw, toch nog veel avontuur op een grote weide met tenten.

BIVAKLIED

Leven op het ritme van de wind en van de zon,
zingen op de melodie van bos en beek en bron

Slapen met 't getrommel van de regen op het dak,
ontwaken met de morgendauw:
we zijn weer op bivak.

Ieder die ons ziet, kijkt raar,
wat niet kon, dat wordt hier waar.
Vreemd wordt vriend en klein is groot;
in onze ploeg valt geeneen uit de boot.

Trek er mee op uit, breek grenzen open;
samenspel wordt teken om te hopen.
Vlieg erin, doe mee, en blijf niet staan;
een nieuwe wereld roept om door te gaan!

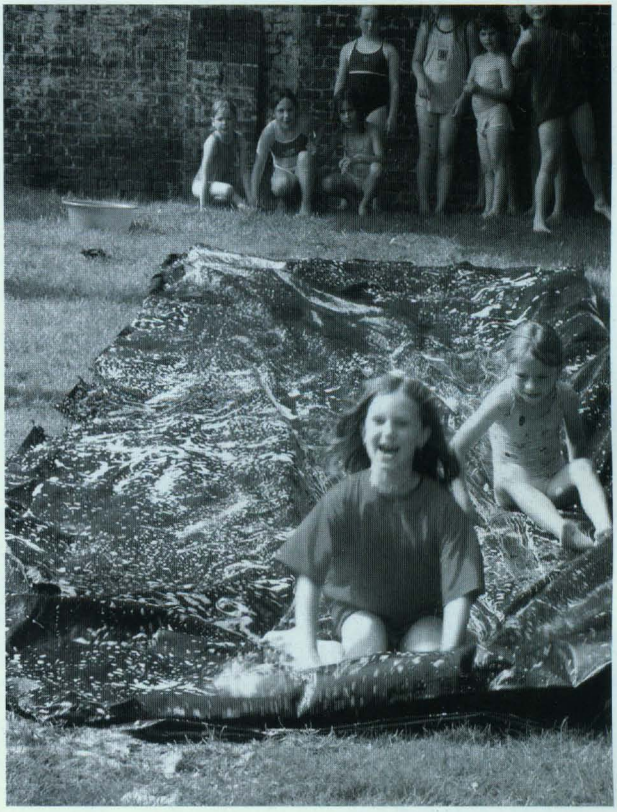

Om zo'n bivak mogelijk te maken is er heel wat organisatie maar zijn vooral helpende handen nodig!
Lucienne en Leon, de ouders van Marleen en Linda Eeckhout, gingen jaren mee als kookouders.
Anita en Frans Cruw stapten daarna in hun sporen.
Momenteel behoren Martine en Jo Mallisse al enkele jaren tot de kookploeg. Oudleiding vult de ploeg aan en er is ook een kampleidster. Dit jaar wordt dat Sophie Declercq, die Leen Vervaeke opvolgt.
Voor het bivak begint is er een voorwacht. Daarvoor doen heel wat mannelijke krachten hun spierbundels werken zodat de lege weide tot een sfeervol kampgebeuren wordt omgebouwd. Geert Verbrugghe, Bart Langsweirt, Filip Deryckere, Koen Pattijn en nog heel wat anderen zijn de mannen die elk jaar op zo'n voorwacht aan de slag zijn.
Vorig jaar ging het bivak door op de hoeve 'De Brug' in Essen. Dit jaar trekt chiro Vivaldi naar Meeuwen – Gruitrode, waar er eerder ook al tentenkampen doorgingen.

CHIRO... maak het mee!

Chiro valt of staat met een sterke leidingsploeg!
Wekelijks zet de ploeg zich vrijwillig in om een honderdtal enthousiaste meiden een boeiende en onvergetelijke zondagnamiddag te bezorgen.
Tot die ploeg behoren dit jaar Selien Ameye, Karen Buyck, Julie Deseck, Shari Doom, Katrien en Tine Horré, Lieselotte Maertens, Leen Neirynck, Leen Pattijn, Julie Vancompernolle, Isabelle Vandeginste, Elien Vanessche en groepsleidster Fien Vervaeke.
Zij worden extra ondersteund door het bouw- en oudercomité en hun volwassen begeleidsters Conny Joye en Marion Vankeirsbilck.

En ze zijn allemaal goed bezig!

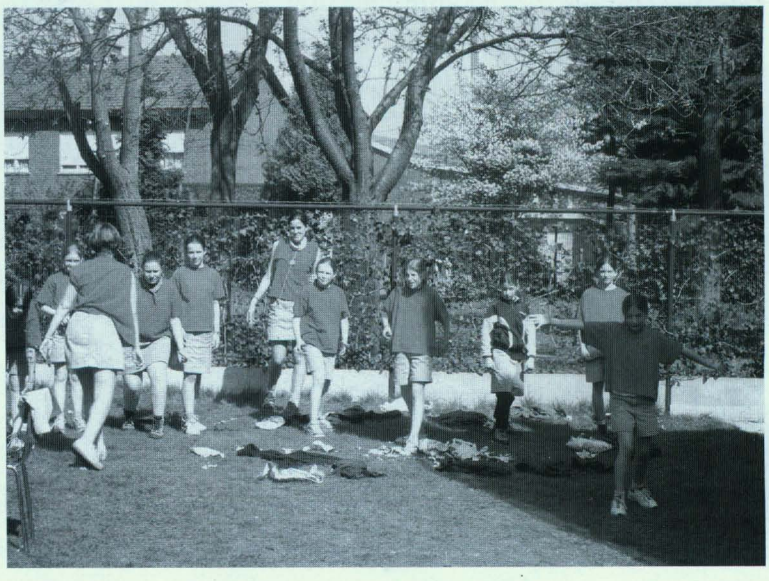

Op Chirokamp is ....

... tien keer, wat zeg ik...

20 keer plezanter dan 7 dagen thuis zitten.

Op kamp gaan is moe worden en er plezier aan beleven dat ge 's avonds geen pap meer kunt zeggen.

Op kamp gaan is alles eten wat de pot schaft, ge hebt toch altijd honger.

Op kamp gaan is brieven schrijven naar ons lief en niet vergeten dat ons moeder en ons vader er ook ene moeten krijgen want anders zijn die vies gezind.

Op kamp gaan is vuil worden en terug proper, alhoewel dat laatste sterk te betwijfelen valt bij sommige onder ons.

Op kamp gaan is keihard zingen tijdens de afwas en spijt hebben als ge niet aan de beurt zijt om af te wassen.

Op kamp gaan is ravotten in de bossen, andere afdelingen doen schrikken en om ter meeste frikadellen eten.

Op kamp gaan is gewaagd doen, dingen uitsteken die ge van heel uw leven niet vergeet en de teddyberen van heel de chiro gijzelen.

Op kamp gaan is patatten schillen en ze in 't water smijten zodat al de rest nat wordt.

Op kamp gaan is de koks aanbidden want anders krijgt ge geen eten.

Op kamp gaan is eten zonder handen, allé... ene keer dan toch.

Op kamp gaan is samen spelen, zingen, volksdansen, naar de wolken kijken, dankbaar zijn dat ge erbij moogt zijn, en zoveel meer.

Op kamp gaan is beseffen dat ge er moet van profiteren want over zeven dagen is het weeral gedaan en dan vliegen we naar huis.

Na het kamp is het weeral hopen dat het volgende er snel zal zijn!!!!

ONDERPASTOOR KAREL DEFOORT: EEN MARKANTE PERSOONLIJKHEID

Adriaan Timperman

Ter inleiding

Een terugblik op een voorbije periode in het leven, draagt het gevaar in zich voor idealisering. Daarvoor willen wij ons hoeden en rond zijn figuur geen mythe scheppen.

Ook hij was een mens van vlees en bloed, dit wil zeggen: een man met onmiskenbaar vele gaven, maar ook met fouten en gebreken zoals alle mensen.

Levensschets

Carolus Guido Désiré Joseph Defoort werd thuis geboren te Koekelare op 28 juni 1917 om 8.30 u. als zoon van hoofdonderwijzer en gelegenheidscomponist Hector (afkomstig van Kuurne) en van Marie-Theresia Desimpel (geboren te Beveren-Roeselare). Het gezin telde dertien kinderen. Drie werden priester, drie kloosterzuster. Na de gebruikelijke studies werd Karel Defoort op 2 mei 1943 in de kathedraal te Brugge tot priester gewijd.

Achtereenvolgens was hij leraar aan het Heilig-Hartcollege te Waregem (5 februairi 1943), onderpastoor te Poelkapelle (9 september 1943) en te Bulskamp (26 augustus 1949).

Kachtemse periode

Op 5 november 1952 volgde zijn benoeming te Kachtem. De onderpastorie verkeerde in erbarmelijke staat.

De legendarische Jerôme Van Den Weghe (1874-1961) was er pastoor.

"Foortje", zoals hij algauw door de parochianen werd genoemd, volgde er Henri Dewulf (1915-1996) op.

Deze was door zijn pastoor vleugellam gehouden....

Het was echt nog de tijd van ONDER-pastoors! Vrijgevochten Karel stoorde zich daar niet aan en liet niet in zijn kaarten kijken. Zijn eerste huisbezoeken waren méér dan kennismakingen. Hij was al op verkenning om later de juiste man of vrouw op de juiste plaats te zetten in het nog op te richten verenigingsleven.

Bouw parochiezaal (nu Parochiaal Centrum genoemd)

In 1953 verwierf hij de grond in de Hogestraat 11, waarop in 1954 de nieuwe parochiezaal zou gebouwd worden. Zeer tegen de zin van de pastoor zou dit nieuw parochiaal centrum de muffe, donkere "congregatie-zaal", iets verderop gelegen, vervangen. Deze laatste

E.H. Karel Defoort (1917 - 1994)
(foto in privébezit)

werd in 1954 afgebroken en ingelijfd in de hof van de kinders Verhelst, Hogestraat 14.

Voor de financiering ervan trok hij op bedeltocht doorheel heel de parochie en hij organiseerde talrijke "fancy-fairs".

Het plan (22 juni 1954) werd getekend door architect Emiel Allewaert uit Izegem. De bouw zelf werd in snel tempo opgetrokken door de firma Romel uit de Leenstraat 105 Izegem.

Verenigingen

Eenmaal de zaal voltooid, en nog in '54 door Mgr. De Smedt ingezegend, schoten de verenigingen ACW, ACV, Chirojongens, KAV, Kroonwacht (later naamsverandering: Chiromeisjes) en KWB als paddestoelen uit de grond.

De vroegere "Patronage voor jongelingen" en de

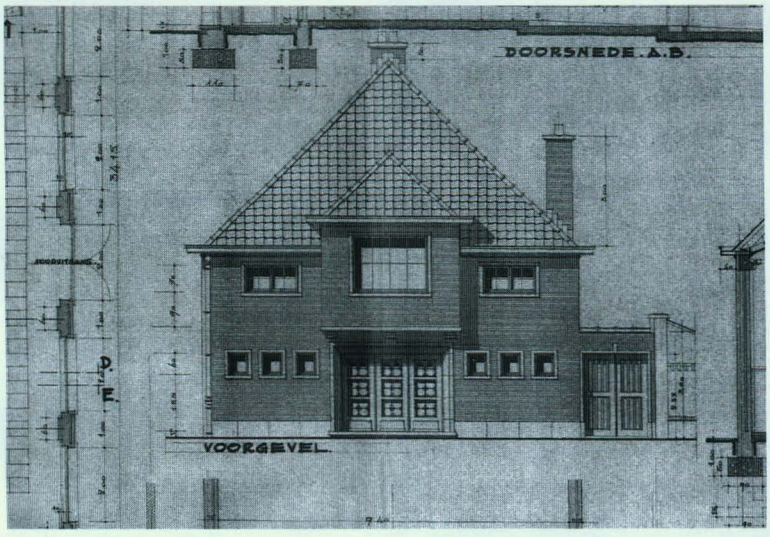

Deel van het plan van het parochiaal centrum, Hogestraat 11

"congregatie voor jonge dochters " waren bij zijn aankomst doodgebloed.
"Foortje" had goed gezien, geoordeeld en gehandeld.
Gedreven voorzitters, secretarissen en bestuursleden bleven meerdere jaren op post. De stichtings- en maandelijkse bestuursvergaderingen van al deze "bonden" vonden steeds plaats in zijn bureau in de onderpastorie. Hij hield graag de teugels strak in handen!
Zijn bureau lag er steeds rommelig bij, zelfs op de typtafel en op de stoelen lagen pakken formulieren van honderd en één zaken waarmee hij bezig was. Maar, hij had orde in zijn wanorde! Binnen de kortste keren vond hij het juiste document!

Bibliotheek

Ook de "Volksboekerij Sint-Jan", gehuisvest in een lokaaltje van de gemeentelijke jongensschool, Hogestraat 13, werd door zijn toedoen nieuw leven ingeblazen en ondergebracht in een ruimer lokaal achter het Parochiaal Centrum.
Hij had ook een vinger in de pap bij het oprichten van de plaatselijke BAC, later Bacob en nu Dexia.

Hij durfde zich ook op politiek terrein wagen. In de verkiezingsperiode organiseerde hij meetings met als sprekers Burgemeester (Minister) Robert Deman uit Roeselare en mevrouw Vandaele-Huys uit Tielt.

Besluit

Werd met de komst op 1 februari 1950 van secretaris August Vandenbruane (1925-1980) de gemeente uit haar onderontwikkeling losgewrikt, door o.a. het - voor het eerst - aanleggen van fiets- en voetpaden, wegverharding, het bouwen van het gemeentehuis en van sociale woningen, onderpastoor Defoort tilde de parochie op uit het moeras.
Beide waren personen die van aanpakken wisten en "de weg" kenden.
Zij gaven de Kachtemnaren hun zelfvertrouwen, fierheid en samenhorigheidsgevoel, dat ze tot op onze dagen bewaard hebben. Men was niet langer beschaamd te zeggen dat men in Kachtem woonde.
Voor "Foortje" was het de actiefste periode uit zijn leven.
In Kachtem "diende" hij onder vier pastoors:

- Jerôme Vandenweghe (1874-1961) die eind maart '55 op 82-jarige leeftijd, en dementerend, zijn ontslagbrief tekende.
- Henri Remaut (1902-1993) die na hier twee jaren "puin" te hebben geruimd, in juni '57 pastoor te Bissegem werd benoemd.
- Daniël Lammertyn (1904-1968) aangesteld op 28 juli 1957 maar, die ziekelijk, na twee jaar ontslag nam.
- Achiel Vansteelandt (1908-1988) benoemd op 19 februari 1960.

"Met elk van hen kon hij betrekkelijk goed opschieten wat, volgens insiders, op zich al een hele prestatie is." (Uit het dankwoord bij zijn afscheid).
In zijn Kachtemse periode versleet hij twee bromfietsen (Claeys-Flandria). Om daarmee te rijden had hij nog het fiat van het bisdom nodig!

Bij de inhaling van pastoor Lammertynin Kachtem op 28 juli 1957
(foto in privébezit)

Nieuwe benoeming

Op 20 december 1963, midden het Tweede Vaticaans Concillie (1962-1965) werd onderpastoor Karel Defoort op 46-jarige leeftijd benoemd (voor die tijd een zeer jonge leeftijd) tot pastoor in Gijverinkhove, een onooglijk dorpje in de Westhoek. Bij de feestelijke afscheidsviering te Kachtem, in "zijn" Parochiaal Centrum, schonk een dankbare bevolking hem een zwart-wit tv-toestel (in die tijd hét van hét!). Hij verscheen er voor het eerst in clergypak!

Het duurde zes maanden vooraleer een nieuwe onderpastoor werd benoemd. Van het bisdom moest de haast onbewoonbare onderpastorie eerst grondig aangepakt worden!

Zo was er tot in 1983 nog geen ingerichte badkamer of wc met doorspoeling.

Hoe liep het verder?

Het is goed ook het einde van het verhaal te kennen. Dertien jaar resideerde hij in Gijverinkhove, waar hij de kerk renoveerde en waar zijn kluizenaarsroeping stilaan vorm kreeg.

Op 28 maart 1976 nam hij daar ontslag om, als onrustig Godzoeker, zijn intrek te nemen in de Trappistenabdij van Westvleteren, waar hij kapelaan werd op de "Patershoek" tot 30 juni 1982. Van dan af noemde hij zichzelf kluizenaar, broeder Karel, en droeg hij het monnikenhabijt. Zijn rijke verzameling antiek en handgesculpteerde meubelen deed hij van de hand.

In de abdij leefde hij uiterst armtierig. Hij bracht er de tijd door in stilte, meditatie, gebed en het schrijven van vier mystieke, zelfs voor monniken onleesbare turven van boeken. (Te abstract en te mystiek). Hij vond ook geen uitgever. Het bleven manuscripten.

De titels:

1. De mystiek van de persoonlijkheidsvervanging door Jezus.
2. Laat God, God zijn in u
3. Richt uw ogen op Jezus
4. Volg mij (Dit laatste werk werd geschreven in Wezemaal)

In zijn kluis stond een rood geschilderd zeepbakje als tabernakel met het opschrift "God is 't al". Daaronder een echt doodshoofd met het opschrift "De rest is niets". Als meditatie de moeite waard! Deze tekst is ook van een middeleeuwse kluizenaar uit de Westhoek, namelijk Karel-Lodewijk Grimminck.

In Westvleteren vond hij nog zijn gading niet. In 1981 vertrok hij naar "Bois-Dieu" te Hirson (Frankrijk), na zes maanden naar Roquebrune-sur-Argens om twee

Broeder Karel in zijn kluis in Wezemaal
(foto in privébezit)

maanden later (ondertussen 1982) zijn intrek te nemen in een kluizenarij in Overijse. Ontroerend is de afscheidsbrief aan zijn familieleden en vrienden die hij nooit meer zou zien....

De kluizenarij in wording, met één Zwitserse, één Duitse pater en hijzelf, met elk een eigen kluis, bleek na enkele jaren een mislukking. Karel bleef alleen achter.

Erg verzwakt haalde Norbertijnerpater van Averbode, Michel Tilleman pastoor-deken te Wezemaal, hem daar in 1992 weg en gaf hem onderdak in het voormalig koetshuis van de geklasseerde, omwalde pastorie van Wezemaal.

De herstelde Karel Defoort overleed er vrij plots op 18 november 1994.

Zijn onrustig hart vond rust bij God.

In de uitvaarthomilie werd hij door pater Philippe Vanderheyden O.S.B., thans abt van de Benedictijnen-abdij in Chevetogne, bestempeld als:

een ascetische kluizenaar - hartelijk mens - beminde herder - consequent en vastberaden in zijn principes - een diep, vroom religieus mens en priester.

Hij werd aan de aarde toevertrouwd op de begraafplaats

Broeder Karel in zijn kluis in Wezemaal
(foto in privébezit)

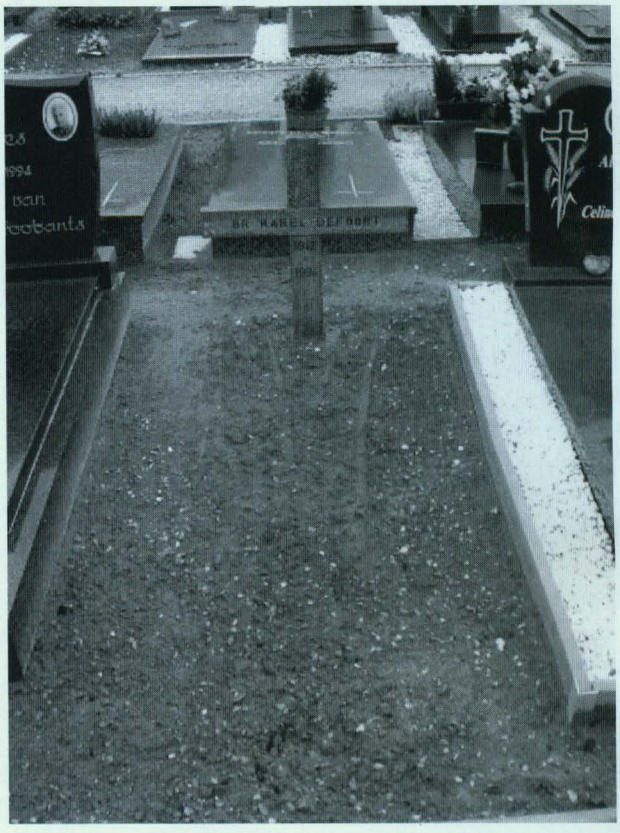

Het sobere graf van E.H. Karel Defoort
(foto in privébezit)

van Wezemaal.
Enkel een eikenhouten kruisje siert zijn graf.
Louis Verbeeck, alombekend cursiefjesschrijver, las in de dagbladen het overlijdensbericht van broeder Karel en schreef er in het weekblad "De Bond" van 9 december 1994 in zijn bekende ludieke stijl een cursiefje over, getiteld "Eremiet".

Eindconclusie

Als wij al deze dingen schrijven, dan is het omdat wij wisten en ervaarden dat Kachtem nooit ver uit zijn gedachten en gebeden was. In 1993, ter gelegenheid van zijn gouden priesterjubileum, gunde hij het zichzelf nog eens af te zakken naar zijn vroegere parochie, waar zijn twee opeenvolgende huishoudsters begraven liggen:

- Anna Werick (Lisa genaamd) (1901-1973), weduwe van Max Noppe
- Irène Imbrecht (1922-1986), ongehuwd.

Hij bezocht er de onderpastorie, "zijn" parochiezaal, enkele notabelen en vrienden.
De parochie Kachtem mag onderpastoor Defoort blijvend dankbaar zijn. Nog altijd plukken wij de vruchten van wat hij 50 jaren geleden heeft gezaaid.

Bronnen (met dank aan)
Broeder Alfons, archivaris en broeder Johannes, hulparchivaris van de Sint-Sixtusabdij van Westvleteren.
E.H. Kurt Priem, archivaris en E.H. Loosveld, hulparchivaris van het bisdom Brugge.
Liber Memorialis van de parochie.
Verzamelmap van zuster Marie-Rose Dewyspelaere.
Getuigenissen van enkele, nog levende, eerste medewerkers.
Getuigenissen van Michel Tilleman, pastoor-deken te Wezemaal.
Eigen ervaringen, correspondentie en foto's.

HET LAGER ONDERWIJS IN KACHTEM
1976: FUSIE OP KLEINE SCHAAL MAAR MET GROTE GEVOLGEN

Jacques Viaene

Fusieperikelen

Wie niet vertrouwd was met de situatie van politiek en onderwijs in Kachtem kon niet begrijpen dat in amper enkele dagen tijd een gemeenteschool met vier lagere klassen ophield te bestaan en dat een kilometer verder een vrije kleuter- en lagere meisjesschool uit haar voegen barstte door de plotse aangroei van de schoolbevolking. Na meer dan 150 jaar vreedzaam samengaan van vrij en gemeentelijk onderwijs, met uitzondering van de nationale schoolstrijd tussen 1879 en 1884, woedde een korte maar hevige schoolstrijd. Het vrij onderwijs kwam versterkt uit de confrontatie. Hoe dit allemaal kon gebeuren is niet in enkele regels uit te leggen. Voor het nageslacht wilden we de feiten zo objectief mogelijk weergeven. Daarom moest af en toe eens een zijsprongetje gemaakt worden naar de krachtverhoudingen in de gemeentepolitiek. Op bepaalde momenten werd de tussenkomst van invloedrijke personen uit de nationale politiek ingeroepen om de zaak in de een of andere richting te laten evolueren maar of dit wel effect had, zullen we waarschijnlijk nooit te weten komen.

De menselijke relaties binnen die kleine dorpsgemeenschap werden zwaar op de proef gesteld. In het hele drama speelden een aantal nevenfiguren een niet te onderschatten rol. Ook de houding en het optreden van het oudercomité waren bepalend voor de afloop van de minischoolstrijd.

De vrije school begin jaren '80. Ondertussen werd die vleugel grondig gerenoveerd.
(foto in privébezit)

De oude gemeentelijke jongensschool (toestand 1953). Nu repetitielokaal voor de plaatselijke fanfare.
(Foto in privébezit)

Hoe dan ook, naast de vele praktische problemen, vooral voor de ontvangende school (de vrije school), doken voor de direct-betrokkenen (ouders, kinderen en leerkrachten) nieuwe en ongewone situaties op: een totaal gewijzigde infrastructuur, een ander schoolnet, een nieuwe schoolcultuur, nieuwe leerkrachten, nieuwe collega's. In enkele weken tijd voltrok zich hier een klein drama dat ongetwijfeld voldoende elementen bevatte voor een succesvol televisiefeuilleton in verschillende afleveringen. Indien er toen reeds regionale televisie was geweest, dan zou die zender dagelijks een interessante rubriek 'Kachtems nieuws' gevuld hebben. Gelukkig voor de niet op sensatie beluste waarnemer, was WTV toen nog niet uitgevonden!

Voorgeschiedenis

Zoals in de meeste landelijke gemeenten kenden we in Kachtem de klassieke onderwijssituatie: een vrije school met een kleuter- en lagere afdeling voor de meisjes, gelegen op het Hoge, met daarnaast een gemeentelijke jongensschool, gevestigd in de Hogestraat waar het huidige Ontmoetingscentrum staat.

De vrije school was afhankelijk van de plaatselijke kloostergemeenschap en werd geleid door zuster directrice, *Zuster Marie-Kristien*, die het zesde leerjaar had. Naast haar fungeerde nog één zuster, *Zuster Esther*, in de lagere afdeling. De overige leerkrachten

waren uitsluitend vrouwen. Er waren vier kleuterklassen ingericht en in de lagere afdeling waren vijf klassen, waarvan dus één graadsklas. De vijfde klas was heel onzeker doordat het leerlingenaantal voortdurend schommelde en één leerling het voortbestaan van de vijfde klas kon bepalen.
In de gemeenteschool stonden drie mannelijke en één vrouwelijke leerkracht voor de klas. De directeur, *Etienne Anseeuw*, was niet klasvrij en er waren twee graadsklassen (3de en 4de leerjaar, 5de en 6de leerjaar). Als het leerlingenaantal hier onder de 90 daalde dan was het voortbestaan van de vierde klas zelfs bedreigd.

Personeelsfoto gemeenteschool, schooljaar 1973-74, met v.l.n.r. Jacques Viaene, Jacques Buyse, Etienne Anseeuw, Veerle Rosselle
(foto in privébezit)

De schoolbevolking was in de beide scholen al jaren precair zodat het behoud van de laatste klas afhing van de norm die elk jaar opnieuw gehaald moest worden.
De schoolbevolking zag er op het einde van het schooljaar 1975-76 als volgt uit:
Vrije school:
- kleuterafdeling: 116 kleuters – 4 klassen
- lagere afdeling: 99 leerlingen – 5 klassen
Gemeenteschool (alleen lagere afdeling):
95 leerlingen – 4 klassen

Personeelsfoto vrije school, schooljaar 1972-73, met v.l.n.r. Andrea De Reycke (Zuster Esther), Bernise Dewyspelaere, Cecile Vandoorne, Yvonne Desseyn (Zuster Angeline), Jeanne Putzeys, Annemie Dewaele, Rita Rosseel, Josée Haerinck en Godelieve Van Glabeke (Zuster Marie-Kristien)
(foto in privébezit)

Bovendien vonden de ouders het systeem van de graadsklassen niet zo gunstig voor de leerlingen. Ook voor de betrokken leerkrachten was zo'n klas een bijzonder zware opdracht!
Heel wat elementen waren aanwezig om na te denken over een mogelijk samengaan van beide scholen:
- het uitgesproken confessioneel karakter van het gemeentelijk onderwijs: alle leerlingen volgden katholieke godsdienst;
- de landelijke Kachtemse bevolking was traditioneel grotendeels katholiek en het gemeentebestuur werd geleid door een CVP-meerderheid; twee van de elf gemeenteraadsleden waren socialisten;
- alle leerkrachten van de gemeenteschool hadden een diploma van het vrij onderwijs;
- het dalend geboortecijfer waardoor het behoud van de bestaande situatie in de beide scholen moeilijk zou worden;
- de mogelijke dreiging vanuit de noodlijdende Izegemse gemeenteschool om de Kachtemse afdeling (na de nakende fusie van 1 januari 1977) op te slorpen;
- de lessen notenleer in de plaatselijke afdeling van de muziekschool waren reeds gedeeltelijk afgeschaft zodat de Kachtemse leerlingen naar Izegem moesten om daar het gewenste aantal

leerlingen op peil te houden; de ouders vreesden dat hetzelfde fenomeen zich zou voordoen met de plaatselijke gemeenteschool;
- het ongunstige graadklassensysteem, waardoor enkele leerlingen naar Izegem of Emelgem uitweken;
- de vraag van heel wat ouders naar gemengd onderwijs;
- er bestond reeds een overkoepelend oudercomité;
- voor de twee scholen werd door het oudercomité reeds jaren gemeenschappelijk leerlingenvervoer georganiseerd met een eigen schoolbus;
- bij fusie kon genoten worden van voordelige fusienormen die uitzicht gaven op een taakleraar, een gymleerkracht en directie zonder klas;
- door de fusie zou een volwaardige basisschool (kleuter en lager) ontstaan.

Al die gegevens speelden mee in de overweging om rond de tafel te gaan zitten met alle verantwoordelijken. Binnen het oudercomité bijvoorbeeld waren reeds enige tijd informele gesprekken aan de gang om het thema 'fusie' voor te leggen aan de verantwoordelijke schoolbesturen.
Wie uiteindelijk het officiële startschot gaf om echte onderhandelingen te beginnen, is niet zo duidelijk. Waarschijnlijk zat men van beide kanten te wachten op dit initiatief. Tot nu toe leefden de beide netten in goede verstandhouding met elkaar en steunde het gemeentebestuur de beide scholen waar dat mogelijk was zonder dat er een wettelijke regeling van gelijke behandeling in sociale voordelen bestond.

De feiten

- De gemeentelijke overheid dacht ook na in functie van de fusie van Kachtem met Izegem die op 1 januari 1977 een feit zou worden. Zo bestond de vrees dat de gemeenteschool zou worden opgeslorpt door de noodlijdende stadsschool van Izegem waardoor niet alleen de zelfstandigheid maar ook een aantal sociale voordelen zouden wegvallen. Kachtems gemeentepersoneel reed bv. elke dag met de schoolbus.
- Op woensdag 9 juni 1976 organiseerde het gemeentebestuur een bijeenkomst in de raadzaal van het gemeentehuis waar *'de problemen van de beide gemeentelijke schoolnetten zullen besproken worden in het vooruitzicht van de komende gemeentefusie met de stad Izegem'*. De directie en de leerkrachten van beide scholen, de inrichtende macht, en de leden van de oudervereniging waren op die vergadering uitdrukkelijk uitgenodigd.
- Diezelfde avond nog kwam het *Inrichtend Comité van de gesubsidieerde vrije lagere meisjesschool samen en nam volgende beslissing:*
** Als vrije katholieke school kan het comité onder geen enkel voorwendsel aanvaarden om gemeenteschool te worden door fusie.*
** Uit bekommernis voor de leerlingen van Kachtem en de leerkrachten is het bereid een overeenkomst te aanvaarden om de gemeenteschool op te nemen tot vrije lagere school.*
- Op 10 juni nam de gemeentesecretaris August Vandenbruaene, namens het gemeentebestuur, kennis van de beslissing van het Inrichtend Comité.
- De gemeentelijke overheid had begrepen dat, in het belang van de Kachtemse gemeenschap, de overname van de gemeenteschool door de vrije school de beste oplossing was. Tijdens de gemeenteraadszitting van 17 juni 1976 besliste de voltallige gemeenteraad daarom het volgende:
** De gemeentelijke lagere school wordt met ingang van 1 september 1976 opgeheven en overgedragen aan de inrichtende macht van de vrije lagere en kleuterschool.*
** Aan de hogere overheid wordt gevraagd de gemeente vrij te stellen van de verplichting tot het in stand houden van een lagere school.*
** Tussen de gemeente en de inrichtende macht van de gesubsidieerde vrije lagere school en bewaarschool zal een overeenkomst gesloten worden die de overdracht regelt van het onderwijzend personeel, het meubilair en het didactisch materiaal en die de voorwaarden voor het gebruik der lokalen van de gemeenteschool vastlegt.*

Bij die beslissing hield men rekening met volgende overwegingen:
- de leerplichtige leerlingen kunnen binnen een redelijke afstand, 3,2 km naar de gemeenteschool en 3,1 km naar de rijksschool van Izegem, een school met niet-confessioneel karakter vinden;
- de vrees dat door de dalende schoolbevolking de Kachtemse gemeenteschool niet meer zou voldoen aan de rationalisatienormen;
- het algemeen belang is het best gediend door het samenvoegen van de twee bestaande scholen;
- door het overdragen van de gemeenteschool zou het confessioneel onderwijs beter gestructureerd en gewaarborgd zijn;
- de nieuwe school zou een pedagogisch geheel vormen waardoor de instandhouding van degelijk onderwijs in de gemeente gewaarborgd blijft;
- de leerkrachten uit de gemeenteschool zijn allen gediplomeerden uit het vrij onderwijs;
- de inrichtende macht van de vrije school is bereid

de gemeenteschool over te nemen.
Het spreekt vanzelf dat de twee socialistische raadsleden *Rafaël Declercq en Roger Samyn* niet akkoord konden gaan met een dergelijke beslissing.

• Ondertussen vroeg de vrije school aan de DPCC (Diocesane Planificatie- en Coördinatiecommissie) de toelating voor de komende herstructurering. Bij de argumentatie kwamen dezelfde redenen als hierboven ter sprake. Daarbij formuleerde men ook heel uitdrukkelijk dat door de mogelijke fusie *een sterke dam wordt gelegd tegen het rijksonderwijs van Izegem en Rumbeke (waarvan de schoolbussen de kinderen hier komen ophalen).*
In die periode reden inderdaad drie schoolbussen over het Kachtemse grondgebied. Het gratis leerlingenvervoer in het rijksonderwijs was voor heel wat ouders een doorslaggevend argument om hun kinderen naar Izegem of Rumbeke te sturen.
De toelating voor de herstructurering vanuit het bisdom, na advies van de Centrale Raad van het Katholiek Lager Onderwijs, liet niet lang op zich wachten.

• Op 25 juni 1976 werd door de oudervereniging der Kachtemse scholen met als voorzitter Luc Cools een informatieve vergadering belegd met als gespreksthema 'de fusiemogelijkheden tussen de vrije en de gemeenteschool'. Daarvoor werd een beroep gedaan op de heer Ducatteeuw, priester-inspecteur van het vrij onderwijs. De spreker had het over de aanleiding tot de fusie en over de mogelijke voordelen daarvan.
In tegenstelling tot andere vormende avonden was de opkomst (tachtig aanwezigen) meer dan behoorlijk. Dat was uiteraard te danken aan het onderwerp want het belang van een eventuele fusie was zowel voor ouders als leerkrachten heel duidelijk. Het spreekt vanzelf dat hierbij slechts één mogelijkheid in overweging werd genomen: de overname van de gemeenteschool door de vrije school. In die tijd was het namelijk ondenkbaar dat het vrij onderwijs zijn meerderheidspositie zou prijsgeven. Eigenaardig genoeg was daartegen ook weinig bezwaar vooral omdat iedereen ervan overtuigd was dat dit voorstel voor de Kachtemse gemeenschap de beste oplossing was. Tijdens de levendige nabespreking sprak iedereen de voorkeur voor gemengde klassen uit. Er zou een brief gestuurd worden naar het gemeentebestuur en naar de bestendige deputatie waarin het akkoord van de ouders voor een fusie werd uitgedrukt. Men stelde voor om de gebouwen van de gemeenteschool te huren aan de gemeente om er de kleuterafdeling in onder te brengen. Als de fusie slaagde konden negen lagere klassen ingericht worden en bij splitsing stelde men voor om dit alfabetisch te doen. Daarmee wilde men de voorkeur van de ouders voor bepaalde leerkrachten uitschakelen. Er werd uitdrukkelijk gesteld dat de vaste benoeming van alle leerkrachten bij een eventuele fusie van kracht bleef.
Na afloop was iedereen ervan overtuigd dat op 1 september zou kunnen gestart worden met gemengd onderwijs. In een omzendbrief van de oudervereniging van 28 juni werd het heuglijke nieuws meegedeeld en werden de ouders uitgenodigd daarmee rekening te houden.
De respectieve schoolbesturen konden nu aan de slag met de afwerking van administratieve formaliteiten en de uitwerking in de praktijk.

• De gemeenteraad liet er geen gras over groeien en besliste in de gemeenteraadszitting van 30 juni 1976 het ontwerp van overeenkomst, waarbij de inrichtende macht van de vrije school de gemeenteschool overnam, goed te keuren. De vestiging 'gemeenteschool' werd gewoon een wijkafdeling van de hoofdschool. De directeur en de drie andere onderwijzers van de gemeenteschool werden met ingang van 1 september ter beschikking gesteld én bij voorrang gereaffecteerd in de vrije school.
Verder werden ook een aantal praktische afspraken vastgelegd: de modernisering van de sanitaire inrichting in de gemeenteschool, de huurovereenkomst voor het gebruik van de klaslokalen, de verbruikskosten voor water, elektriciteit en verwarming, de overname van meubilair en didactisch materieel.

Naar buiten uit was de fusie een feit en iedereen leefde in de overtuiging dat op 1 september kon gestart worden met één gemengde basisschool met twee vestigingsplaatsen.

Onvoorziene administratieve moeilijkheden

In korte tijd was in de gemeente Kachtem een ingrijpende beslissing genomen over het voortbestaan van de plaatselijke gemeenteschool. Dat was wellicht een van de laatste zaken waarover het gemeentebestuur zelfstandig kon beslissen alvorens Kachtem op 1 januari 1977 met Izegem gefusioneerd zou worden.
Was die beslissing ingegeven door louter strategische overwegingen om de plaatselijke noodsituatie in beide scholen op te lossen? Of wilde men zich nog eens manifesteren als zelfstandige gemeente? Dat was dan toch even buiten de 'hiërarchische waard in Brussel' gerekend, want daar dacht men enigszins anders over dergelijke beslissingen.

In een omzendbrief van 17 maart 1976 had de Minister van Binnenlandse Zaken, de heer Michel, bij de gemeentebesturen aangedrongen op voorzichtigheid bij het nemen van beslissingen die gevolgen zouden hebben voor de nieuwe gemeenten na de fusies.
Op 20 april 1976 verscheen in dat licht ook een omzendbrief vanuit het Ministerie van Nationale Opvoeding en Cultuur met als titel: "Omzendbrief betreffende gemeenteraadsbeslissingen met rechtstreekse of onrechtstreekse uitwerking na 1 januari 1977 – Gemeentelijk Onderwijs". Daarin liet Herman De Croo, de toenmalige Minister van Nationale Opvoeding, duidelijk weten dat *'geen beslissingen tot overdracht van gemeentelijke onderwijsinrichtingen vatbaar zijn voor goedkeuring'*.
In het geval Kachtem betrof het hier wel degelijk een overdracht van de gemeenteschool en dan nog naar een ander net.
Had het gemeentebestuur de inhoud van die omzendbrief over het hoofd gezien of stilletjes gehoopt dat het een voldoende argumentatie had opgebouwd om de overdracht te laten goedkeuren? Dan nog moest de beslissing eerst gunstig geadviseerd worden door de bestendige deputatie van de provincie die ze dan op haar beurt moest doorsturen naar het Ministerie van Onderwijs.
Als er dan al administratieve of strategische fouten gemaakt waren, toch moet gezegd worden dat alle beslissingen, door eender welke partij genomen, het belang van het Kachtemse kind voor ogen hadden. Iedereen was er van overtuigd dat de samensmelting van de twee bestaande scholen de beste waarborgen voor de toekomst van het plaatselijke onderwijs inhield. De voordelen die de operatie met zich kon meebrengen wogen zwaar door op de eventuele nadelen. Dat sommige kinderen van vestiging zouden moeten veranderen of dat het leerkrachtenteam sterk zou wijzigen, waren geen onoverkomelijke ingrepen. Iedereen vond de nieuwe situatie een positieve uitdaging.

Correspondentie op hoger niveau!

Uit de briefwisseling uit die tijd kunnen we voorzichtig afleiden dat zowel het gemeentebestuur als de vrije school niet gerust waren in de afloop van de genomen beslissingen. Er werd duchtig gelobbyd bij de politieke mandatarissen van de CVP in de Kamer van Volksvertegenwoordigers en op het CVP-hoofdkwartier in de Tweekerkenstraat. Die probeerden op hun beurt tussen te komen bij het kabinet van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Cultuur waar de PVV (de liberale partij) verantwoordelijk voor was. Daar was het antwoord steevast: "de zaak wordt onderzocht", wat eigenlijk zoveel betekende als "u hoeft geen uitzonderingsmaatregel voor Kachtem te verwachten". In de brieven vinden we de namen terug van bekende figuren als Herman De Croo, Wilfried Martens, Frank Swaelen en Robert Gheysen.
Aan de correspondentie kwam plots een einde met een bijgevoegde nota van een van de medewerkers van bovengenoemden. Die was, als familielid van een belanghebbende in Kachtem, zeer goed ingelicht over de feiten die zich in de laatste week van augustus in Kachtem hadden afgespeeld. Daarmee was duidelijk het doek gevallen over de politieke bemoeienissen in Brussel en hing alles af van het verloop in het kleine dorp aan de Mandel.
Op 1 september 1976 schreef hij letterlijk: "Ik heb de voorzitter *(Wilfried Martens)* ingelicht dat deze brief achterhaald is wegens de gebeurtenissen van de jongste dagen".

De gebeurtenissen van de laatste dagen

Eind augustus 1976, heel dicht bij het begin van het nieuwe schooljaar, speelde zich een dramatisch verhaal af. Terwijl alle ouders in de overtuiging waren dat per 1 september de vrije school op het Hoge een gemengde school zou worden, was bij de inrichtende besturen van beide scholen grote onzekerheid ontstaan over de definitieve goedkeuring van de voorgestelde fusie. De meest voor de hand liggende manier om de ouders in te lichten was het rondsturen van een folder, een rondzendbrief naar alle ouders of naar alle inwoners van Kachtem.

Het begon op 24 augustus met een schrijven van de directeur van de gemeenteschool, *Etienne Anseeuw*, die op eigen initiatief een folder liet bedelen in alle Kachtemse brievenbussen, samen met de wekelijkse reclamefolders. De inhoud van de brief veroorzaakte niet alleen een schokgolf bij de ouders maar viel evenmin in goede aarde bij de leden van het Kachtemse gemeentebestuur.
De felle reactie was begrijpelijk want een aantal elementen in de brief was wel ophefmakend:

- de boute aankondiging dat de fusie niet doorging en dat de gemeenteschool plots gemengd werd;
- de suggestie dat de ouders in de gemeenteschool de keuze hadden tussen godsdienst of zedenleer *'op eenvoudig verzoek'*;
- de school zou niet opgeslorpt worden door de Izegemse stadsschool en er was zelfs kans op uitbreiding van het aantal klassen, op voorwaarde dat er leerlingen (lees 'meisjes') bijkwamen;

- de school zou een *gemeenschapsschool* (!?) worden waar de ouders via een op te richten ouderraad medezeggenschap zouden krijgen.

De brief bevatte toch enkele, voor die tijd, gewaagde uitspraken en de directeur kon daarmee bijgevolg op weinig sympathie rekenen noch bij de ouders, noch bij de gemeentelijke overheid, die tenslotte de inrichtende macht was van de gemeenteschool.

Burgemeester *Albert Verhelst* voelde zich terecht gepasseerd in zijn bevoegdheid als hoofd de inrichtende macht en stelde prompt een antwoord op. Het schrijven van de directeur werd afgedaan als een persoonlijk initiatief met een verregaande miskenning van de gemeenteraadsbeslissing om tot een fusie over te gaan. Het schoolhoofd was hier duidelijk *'zijn bevoegdheid te buiten gegaan'*.
De brief van de burgemeester was gericht aan alle medeburgers van Kachtem en was bedoeld om de gemoederen te bedaren. De burgervader vreesde voor een kleine *'schooloorlog'* want de vrije school was ook *'overgestapt naar gemengd onderwijs en zal op 1 september ook jongens aanvaarden'*. Het leek op een onrechtstreekse aanzet om het initiatief van de vrije school te steunen.

In de vrije school zat men ook niet stil. Zo kort bij het begin van een nieuw schooljaar moest men ook snel reageren. De inrichtende macht vergaderde samen met het oudercomité om de gewijzigde toestand en de te volgen strategie te bespreken. De reactie was heel kordaat: *'In de vrije school wordt gestart met gemengd onderwijs verdeeld over zes AFZONDERLIJKE leerjaren'*. Zo stond het letterlijk in de omzendbrief van zondag(!) 29 augustus.

Op enkele dagen tijd kregen de inwoners van Kachtem belangrijke 'correspondentie' in de brievenbus en de commentaren bleven ook niet uit.
De laatste dagen van de zomervakantie verliepen heel onrustig. De meeste ouders hadden al eerder beslist hun kind(eren) naar de vrije school te sturen en de polemiek rond het al of niet doorgaan van de fusie was voor hen niet meer belangrijk. Sommige ouders twijfelden wel en wachtten de eerste september af. De leerkrachten van de vrije school deden inderhaast huisbezoeken om zoveel mogelijk kinderen naar het Hoge te krijgen. De zekerheid dat twee van de vier leerkrachten van de gemeenteschool, *Jacques Buyse* en *Jacques Viaene*, waren overgestapt naar de vrije school was voor veel ouders een belangrijke aanwijzing voor het welslagen van de operatie 'overname gemeenteschool'. Hier en daar voelde men wel het onbegrip over de manier waarop alles verlopen was. Het hele dorp leefde in spanning naar de eerste schooldag van het schooljaar 1976-77 toe.

1 september 1976: einde van een korte schoolstrijd die er nooit een was

Traditioneel is 1 september een heuglijke dag voor de kinderen die voor het eerst naar school gaan of het eerste leerjaar aanvatten. In 1976 was die dag voor de hele Kachtemse bevolking een memorabele dag. De onzekerheid was van korte duur want de cijfers logen er niet om: 189 leerlingen in de vrije lagere school op het Hoge, 5 leerlingen in de gemeenteschool.
De plaatselijke pers lag op vinkenslag om de meest ophefmakende interviews af te nemen. Ook enkele sprekende foto's moesten de situatie duidelijk in beeld brengen. Enkele titels: *"Gemeenteschool Kachtem: grote verliezer in kleine schooloorlog"*, *"Gemeenteschool opgedoekt"*.
De reporters schrikten er niet voor terug om de beide directies, *Zuster Marie-Kristien* en *Etienne Anseeuw*, ter plaatse (lees 'in de klas') te gaan interviewen en enkele veelzeggende foto's te publiceren.
Gelukkig viel 1 september op een woensdag en konden de kinderen en de leerkrachten al na een halve dag bekomen van de grote emoties. Vooral de directrice van de 'nieuwe' gemengde school stond voor enorme praktische problemen: tekort aan lokalen, overvolle klassen en gebrek aan meubilair. Inderhaast werden twee noodlokalen als klas ingericht. Daarvoor werd een deel van de eetzaal ontruimd en vond een kleuterklas zelfs een onderkomen in een vrije ruimte van het nabijgelegen rustoord. Er waren voldoende leerlingen in het lager voor een bijkomende achtste klas maar er was geen lokaal beschikbaar. Met de goedkeuring van de burgemeester werden banken van de gemeenteschool verhuisd naar de vrije school. Ook wat didactisch materiaal veranderde op die manier van bestemming.
De houding van de burgemeester tegenover de vrije school was opvallend positief maar eigenlijk niet zo verwonderlijk gezien het klimaat dat altijd heerste in Kachtem. Dat bewijst dat hijzelf een grote voorstander was van de voorgenomen overheveling.

Herstructurering of uitbreiding?

De meest logische oplossing voor de infrastructuurproblemen in de vrije basisschool zou erin bestaan dat de leegstaande lokalen van de gemeenteschool gebruikt werden.
Vandaar ook de vraag op 11 september 1976 van het

schoolbestuur, gericht aan het gemeentebestuur, om de lokalen van de gemeenteschool te mogen gebruiken, zoals op 30 juni overeengekomen. Het was namelijk de bedoeling er de volledige kleuterafdeling (vier klassen) te huisvesten.
De vraag was erg dringend want de kantonnale inspecteur *André Christiaens* had een van de twee noodlokalen op het Hoge afgekeurd. Opnieuw werd de politiek ingeschakeld om de zaak in Brussel te bespoedigen maar even prompt botste men op een "njet" van het Departement met een op het eerste gezicht aanvaardbare verklaring: de gemeente kan geen toestemming geven tot het gebruik van de lokalen door de vrije school *'zolang de Koning de opheffing van de gemeenteschool niet heeft goedgekeurd'. 'Bovendien blijft dan nog de vraag of de "uitbreiding" van de school naar een ander adres in overeenstemming is te brengen met de vigerende wetgeving en reglementering ter zake'*, aldus een kabinetsattaché. Die vraag werd kort daarna duidelijk beantwoord in een korte maar krachtige brief van de Minister: "*Gelet op de bepalingen van de remwet, mogen geen nieuwe wijkafdelingen worden opgericht. De kleuterafdeling mag derhalve niet ondergebracht worden in de lokalen op het adres Hogestraat 13*" (de gemeenteschool).

Ondertussen was ook de Centrale Raad van het Katholiek Onderwijs, de 'Guimardstraat', in gang geschoten omdat in heel Vlaanderen verschillende vrije scholen in een gelijkaardige situatie verkeerden. De Raad trad hierbij adviserend op naar de scholen toe maar probeerde ook te bemiddelen op het beleidsniveau. Aan de plaatselijke besturen stelde hij voor om nog vóór 30 september een nieuwe gemeenteraadsbeslissing te nemen waarin werd vastgesteld dat de gemeenteschool niet meer beantwoordde aan de voorwaarden om nog langer Rijkstoelagen te genieten, zodat zij verplicht was haar school te sluiten en derhalve mocht overdragen bij toepassing van de rationalisatiemaatregelen. Het aantal leerlingen bedroeg namelijk minder dan dertig, wat de minimumnorm betekende voor een gemeente met een bevolkingsdichtheid groter dan 125 inwoners per km². Er werd zelfs een modelformulier bijgevoegd waarin alleen de concrete cijfers en namen ingevuld moesten worden.
Blijkbaar was het Ministerie niet zo soepel in het goedkeuren van overheveling van gemeentescholen naar het vrij onderwijs. In krantenartikels uit die tijd lezen we dat in het Staatsblad vijf KB's verschenen waarbij de opheffing van enkele lagere gemeentescholen in Oost-Vlaanderen niet werd goedgekeurd. De betrokken gemeenteraden wilden deze scholen naar het vrij onderwijs overhevelen, maar volgens de motivatie van de KB's krenkten deze beslissingen, net voor de fusies, het algemeen belang. Volgende gemeenten zagen hun beslissing eveneens afgekeurd: Messelbroek (fusie met Scherpenheuvel-Zichem), Tielrode (Temse) en Zwijnaarde (Gent).

In de ministeriële omzendbrief werd de goedkeuring alleen verleend als de overdracht gebeurde naar een gemeente waarmee later gefusioneerd zou worden. In het geval van Kachtem ging het eigenlijk niet om een overheveling of overname; de gemeenteschool was gewoon leeggelopen. En de vraag naar het gebruik van de leegstaande lokalen betekende geenszins een uitbreiding (die strijdig zou zijn met de remwet) of de oprichting van een nieuwe school of (kleuter)afdeling door het vrij onderwijs. In de polemiek tussen de Centrale Raad van het Katholiek Onderwijs en het Departement werd ook verwezen naar analoge reorganisaties in het Rijksonderwijs of het Officieel Gesubsidieerd Onderwijs (zeg maar Gemeentelijk Onderwijs) waar de zogenaamde 'remwet' niet werd ingeroepen.
De bemiddelingspogingen van de Centrale Raad leverden weinig op. Er kwam op geen enkel moment een hoopgevend bericht vanuit Brussel zodat de vrije gemengde basisschool zelf haar problemen van overbevolking en lokalennood moest oplossen.

Administratieve molens malen heel langzaam

Bij gebrek aan de vereiste dertig leerlingen op 1 september 1976 in de gemeenteschool – er kwamen op de eerste schooldag slechts vijf jongens opdagen – had de inspectie geoordeeld dat de school niet langer subsidieerbaar was. Daarop had de gemeenteraad de school afgeschaft en het onderwijzend personeel ter beschikking gesteld. *Jacques Buyse, Jacques Viaene* en *Veerle Rosselle* hadden ondertussen onderdak gevonden in de vrije gemengde basisschool. Alleen directeur *Etienne Anseeuw* was door zijn eigenzinnig optreden niet meer welkom op het Hoge en kwam na de fusie Kachtem-Izegem als toegevoegde ambtenaar op het Izegemse stadhuis terecht.
Twee jaar bleef de gemeenteschool in theorie nog bestaan maar in de praktijk was ze niet bevolkt. De schoolgebouwen stonden leeg en in het nieuwe Izegem werden plannen gesmeed om de gebouwen dienstig te maken voor de gemeenschap. Het stadsbestuur en de Kachtemnaren dachten eraan de school tot een gemeentelijk centrum om te bouwen, vermits de nood aan vergaderlokalen bijzonder groot was. Met die

Het "Ontmoetingscentrum" in de Hogestraat, de vroegere gemeenteschool (TERMA)

gewijzigde bestemming moest men wel oppassen aangezien de school 'een school' moest blijven.
Voorzichtigheid was bijgevolg geboden als je weet hoe traag de administratie op hoger niveau wel werkt.
Dat blijkt uit de opsomming van enkele data en feiten:

- 2 september 1976: De gemeenteraad beslist tot opheffing van de gemeenteschool;
- een jaar lang verkeert Kachtem in grote onzekerheid: geen goedkeuring van de eerder genomen beslissing maar evenmin een besluit waardoor de beslissing werd tenietgedaan;
- 18 oktober 1977: Koninklijk Besluit dat die beslissing niet goedkeurt;
- 11 april 1978: dit K.B. verschijnt in het Belgisch Staatsblad;
- 7 augustus 1978: het stadsbestuur meldt aan de Kachtemse bevolking dat de gemeenteschool op 1 september officieel opnieuw opengaat.

Nieuwe valse start leidt tot een definitief einde

"Dode Kachtemse gemeenteschool na twee jaar plots verrezen", was de sensationele titel in *Het Wekelijks Nieuws* half augustus 1978. De Kachtemnaren waren het al twee jaar gewoon dat alle kinderen school liepen in de vrije gemengde basisschool op het Hoge. Ook de aanblik van de leegstaande gemeenteschool leek niemand echt nog te hinderen. Enkele lokalen waren ingepalmd als opslagplaats voor een expansief Kachtems bedrijfje.
Maar de eerder gemaakte plannen om de school om te bouwen tot een soort gemeentelijk centrum konden niet uitgevoerd worden zolang de definitieve beslissing over de afschaffing van de gemeenteschool er niet was. Waarschijnlijk daardoor besloot het Izegemse stadsbestuur de zaak nog eens aan te pakken in de hoop een definitieve oplossing te forceren. In een verrassende brief van 7 augustus werd de bevolking van het voormalige Kachtem door het bestuur op de hoogte

gesteld dat de ouders hun kinderen naar de gemeenteschool Hogestraat 13 konden sturen. Directeur *Etienne Anseeuw* zou er de inschrijvingen opnemen.
Inschrijven in een school die al twee jaar niet meer bestond? Dat leek niet direct zo aantrekkelijk. Op maandag 1 september daagden inderdaad slechts drie leerlingen op en de dinsdag sloot de school voor de tweede keer, maar eigenlijk definitief, haar deuren wegens gebrek aan leerlingen.
In de gemeenteraad werden vanwege de oppositie, op aangeven van *Erik Vandewalle*, nog een aantal netelige vragen gesteld over de gang van zaken in de voorbije twee jaar, maar burgemeester *Werner Vens* had telkens een passende repliek klaar. Voor Izegem leek de Kachtemse gemeenteschool voor goed verleden tijd. En of er nu een officiële bevestiging van de opheffing kwam, deed weinig ter zake. Sedert 1 september 1976 had de school feitelijk opgehouden te bestaan.

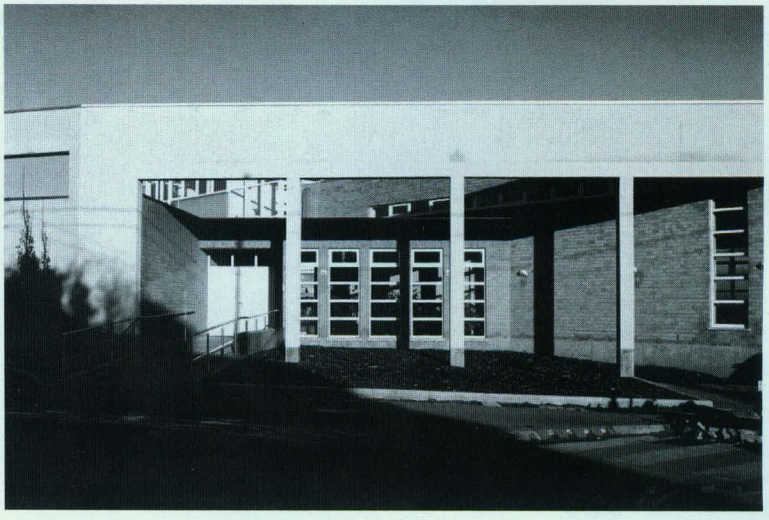

De voorgevel van de nieuwe basisschool, in gebruik sedert 2001
(foto in privébezit)

Kachtem als typevoorbeeld?

De eerste september 1976 luidde een nieuwe periode in de geschiedenis van het Kachtemse onderwijs in. Aanvankelijk betekende het verdwijnen van de gemeenteschool een drama en dit liet ongetwijfeld diepe sporen na bij bepaalde personen. Achteraf beschouwd was de gewijzigde situatie een goede oplossing voor de Kachtemse dorpsgemeenschap. Dezelfde ontwikkelingen deden zich in die jaren ook voor in andere gemeenten. Toch was de situatie in Kachtem uniek in de regio en waarschijnlijk ook ver daarbuiten. Wat zich in Kachtem afspeelde in enkele dagen tijd, kende in andere gemeenten een moeizaam proces van maanden of zelfs jaren.

Meer dan vijfentwintig jaar na de feiten, spreekt niemand meer over de kleine schooloorlog die er eigenlijk nooit een was. De gevolgen van die oorlog zijn ondertussen uitgevlakt.
De oude gemeenteschool is grondig gerenoveerd (nieuwe gevelstenen, nieuw dak) en heringericht als 'Ontmoetingscentrum' voor de Kachtemse bevolking. Het laatste klaslokaal werd afgebroken voor de bouw van een sporthal en de andere lokalen kregen een andere bestemming. Ze vormen de vaste stek voor de plaatselijke fanfare 'Vrede en Eendracht'.

De vrije gemengde basisschool op het Hoge is sindsdien uitgegroeid tot een middelgrote school met gemiddeld zo'n 100 kleuters en 200 leerlingen in de lagere afdeling. Sinds 1 september 1976 was lokalennood voor het schoolbestuur een jaarlijks terugkerend probleem. Elke keer vond men een voorlopige oplossing met een beperkte nieuwbouw of de renovatie van bestaande gebouwen. Op 1 september 2001 werd een totaal nieuw complex in gebruik genomen zodat de nasleep van de fusie, het nijpende plaatsgebrek, eindelijk tot het verleden behoort.

Kachtem heeft genoeg aan één volwaardige vrije basisschool. Wie kiest voor een ander net, kan terecht in de gemeenschapsscholen van Izegem of Rumbeke. De vraag naar gemeentelijk onderwijsaanbod is niet meer aan de orde. Alleen op nationaal partijpolitiek vlak worden daarover nog discussies gevoerd.

De fragmenten die cursief gedrukt werden, zijn letterlijke aanhalingen uit de correspondentie van de gemeente en/of de schoolbesturen.

Bronnen:

Archief van de vrije school.
Gemeenteraadsbeslissingen.
Correspondentie van schoolbesturen.

EVEN VOORSTELLEN: KACHTEMS BRUGSKE GHESELLEN

Eugeen Declercq

1995: deelname en laureaat aan het vijftiende Seniorenkorenfestival te Oostmalle. (foto in privébezit)

Benevens het Sint-Janskoor, dat ongeveer 40 jaar bestaat, werd in 1991, in de schoot van de KBG-vereniging, een seniorenkoor boven de doopvont gehouden.

De toenmalige leider van de KBG dansgroep "Het Brugske", Urbain Ghekiere bracht een tiental leden aan.

We begonnen de herhalingen (en doen het nog steeds) in het lokaal van de Kachtemse fanfare, die we hierbij nog eens bedanken voor het gebruik.

Gestart met 19 leden, groeide de groep uit tot 32 leden waarvan slechts vijf heren, de rest zijn dames.

Dus heren met een beetje stem: wees welkom!

Ons doel was en is: het beoefenen van de zangkunst, met voornamelijk mensen op rust, een vriendengroep vormen en aldus mensen uit hun eenzaamheid halen.

Het eerste jaar traden we zes maal op. Meestal in kerkdiensten.

Het voorbij jaar kwamen we tot 16 optredens. We beperken ons voorlopig tot tweestemmige liederen.

In 1994 werden we lid van de "Vlaamse Culturele Producties" (VCP), een stichting die zich speciaal om Vlaamse seniorenkoren bekommerde.

Verder namen we in 1995 voor de eerste keer deel aan het 15de Seniorenkorenfestival in Oostmalle, georganiseerd door de VCP en tot onze eigen verbazing werden we er laureaat en met de "gouden Brabo" bedacht. Dit konden we herhalen in 1996.

Toen bekwamen we er de tweede prijs en zilveren regeringsmedaille. Ondertussen volgden we met een vijftal leden drie maal per jaar dirigent- en zangcursussen in Kapellen (prov. Antwerpen).

In 1993 organiseerden we zelf, met medewerking van de Stedelijke Seniorenbonden, een festival waar ongeveer 700 mensen op af kwamen.

Nu nog steeds brengen we een speciale Ommegangdienst voor senioren en mindervaliden.

In 1997 waren we medeorganisator bij een KBG-festival in Roeselare.

Een hoogtepunt was zeker in 1998 in de Ieperse kathedraal, waar we de startmis van het KBG-jaar mochten opluisteren, alsook een optreden, eveneens in 1998,in onze eigen Iso, georganiseerd door het "grootouderskoor-Izegem-Roeselare onder leiding van Jef Rommel".

Jammergenoeg werd er ook al negen maal een rouwdienst opgeluisterd voor afgestorven leden.

En zoals het wordt gezegd: We doen stille voort, ten dienste van de gemeenschap!

10 JAAR KACHTEMSE DORPSRAAD

Danny Herreman

In het najaar van 2003, bestond de dorpsraad van deelgemeente Kachtem 10 jaar. Immers in het najaar van 1993, meer bepaald op 21 september 1993, was er een bijeenkomst gepland voor al wie interesse had voor een eigen Kachtemse raad, een vereniging die de belangen kon behartigen van de plaatselijke dorpsgemeenschap. De bijeenkomst had plaats in de bovenzaal van het vroegere gemeentehuis op het Kachtemseplein. Sedert die datum is de dorpsraad nog altijd werkzaam in Kachtem. Maar wat is het doel van een 'dorpsraad', naast de vele adviesraden die een stad telt? Wat is de plaats binnen een verenigingsleven dat in Kachtem zeker talrijk aanwezig is? Wie voelt er zich geroepen om daar een plaats in te nemen? Wat zijn de connecties met de overheid? Hoe denken Kachtemnaren over dergelijke raad? Redenen genoeg om wat aandacht te besteden aan de 'Kachtemse Dorpsraad'.

Het denken over een Dorpsraad.

Eigenlijk moet men de prille aanvangsfase tot het oprichten van een dorpsraad situeren binnen de fusiepolitiek van de Belgische staat van halverwege de jaren '70. De vele zelfstandige gemeenten en zeg maar 'dorpen' die tot dan toe een zelfstandige entiteit waren, kostten veel geld. Denk immers maar aan de wedden van ambtenaren, zitpenningen voor schepenen en gemeenteraadsleden, de werking van een gemeente,.. enz. Wie Kachtem nog als zelfstandig dorp gekend heeft weet zeker dat dit ook waar was voor deze gemeente. Binnen Groot-Izegem was Emelgem reeds opgegaan in Izegem. Toen het besluit kwam dat Kachtem bij Izegem zou komen, was men daar ter plaatse eigenlijk niet echt over te spreken. De meningen waren meestal eensluidend: wat hadden we te verwachten van Izegem? Kachtem was een gemeente die bijv. geen schulden had. De vraag is echter na zovele jaren of dit wel leefbaar kon blijven. Kachtem stond toen al als kleine gemeente onder toezicht van de arrondissements-commissaris. De complexiteit van het beheer van een gemeente stak reeds zijn kop op. Maar toch, al bij al bood de fusiegedachte geen plezierige toekomstbeelden aan de meeste Kachtemnaren.

Wanneer men in de brede omgeving van Izegem keek, zag men dat bijv. Lendelede of Ingelmunster wel zelfstandig konden blijven. Men beweerde wel eens dat we in Kachtem niet voldoende politieke invloed konden in de schaal werpen. Tja, wat daarvan gezegd: kleppers als senator G. Nyffels of volksvertegenwoordiger R. Vankeirsbilck hadden we inderdaad niet. Nu, het verdict viel dan toch en eind 1976 verdween Kachtem als zelfstandige gemeente. De gemeentelijke diensten verhuisden naar Izegem. Er bleef wekelijks een zitdag over voor een beambte in het voormalige gemeentehuis; dit stierf ook een stille dood en daarmee was de kous af.

Toen al waren er Kachtemnaren,waaronder enkele leden van de huidige dorpsraad, die met een wrang gevoel rondliepen en eigenlijk alles wat "van over de brug" kwam argwanend in het oog hielden. Ook binnen de verenigingen leefden er dergelijke ideeën. Enkele jaren later behaalde de Kachtemse fanfare een zege op het Izegemse Muziekfestival in 1978, namelijk de eerste plaats met 93,5%: het hoerageroep klonk zeker mee voor het Kachtemse gevoel; dhr. G.Coppé, dirigent, werd letterlijk op handen gedragen.

Kachtem bleef intussen niet het kleine dorpje van weleer. De verkavelingen kwamen eraan. Hiertegen kwam er ook protest en men zag het ook soms als een

Leden van de dorpsraad tijdens één van de eerste vergaderingen
(foto TERMA)

aanslag tegen het dorp. De toenemende werkgelegenheid in de regio Izegem bracht met zich mee dat mensen zich graag vestigden in dezelfde streek en dus werd Kachtem een graag gekozen woonplaats. Dit werd echter ook een meerwaarde: immers heel wat nieuwkomers integreerden zich in Kachtem en vooral in het verenigingsleven. Ook binnen deze kringen rijpte het idee om iets te doen aan de identiteit van Kachtem, meer nog om erover te waken dat deze niet zou verdwijnen.

De eigenlijke start.

Enkele wakkere Kachtemnaren hadden elkaar dus reeds gesproken over een soort raad. De gesprekken waren meestal bij pot en pint of bij een of andere gelegenheid thuis. Een eerste echte afspraak kwam er ten huize van Jef Maeseele met Danny Herreman. Uiteindelijk kwamen acht Kachtemnaren begin juli 1993 bijeen in het lokaal van de Koninklijke Fanfare Vrede en Eendracht, om een strategie te bedenken. Edwin Declercq, Eugeen Declercq, Daniel Gayse, Lieven Gayse, Danny Herreman, Jef Maeseele, Johan Vandoorne en Piet Verbeke waren de initiatiefnemers. Na een tweede vergadering op 26 augustus, werd beslist om alle Kachtemaren uit te nodigen op een volksvergadering. Die werd gepland op 21 september. We lieten deze volksvergadering doorgaan in de bovenzaal van het vroegere gemeentehuis op het Kachtemseplein, dus de vroegere gemeenteraadszaal. Symbolischer kon het niet.

Op 21 september 1993 kwamen 64 Kachtemnaren bijeen, in het lokaal boven de toenmalige post, om het oprichten van een dorpsraad te bespreken. Gastsprekers uit Schuiferskapelle en Rumbeke schetsten ontstaan en werking van een dorpsraad in hun deelgemeente, daarna was het woord aan de aanwezige Kachtemnaren. Sommigen dachten onmiddellijk dat een politieke partij werd voorbereid voor de verkiezingen van '94, anderen zagen er een verlengstuk in van het actiecomité dat sterk had geageerd toen pastoor Hendrik werd overgeplaatst naar Harelbeke. Hun reacties: sommigen loofden de spontaniteit van het initiatief, anderen vonden het moment ongelukkig, één jaar voor de gemeenteraadsverkiezingen. Men zag er bij sommigen een stuk gedateerde nostalgie naar het onafhankelijke Kachtem. Anderen waarschuwden dan weer voor een te geïsoleerde houding t.o.v. onze moederstad Izegem, en vroegen zich af of een dorpsraad nodig was. Op basis van de antwoordformulieren die nadien werden gebust, bleek het enthousiasme evenwel toch groot genoeg om ermee te starten.

Men moet eerlijk blijven, maar op dat moment was er bij vele inwoners van het dorp een zekere wrevel, een ongenoegen, een zich niet goed voelen bij het wel en wee dat ons toekwam vanuit de stad, Izegem. Op dat ogenblik had ook de uitbreiding van de verkavelingen in Kachtem een nieuwe start genomen, de identiteit van het dorp of het verdwijnen ervan stemde tot nadenken. De sfeer, het klimaat voor een dorpsraad was rijp en in dit najaar kreeg het ook een vorm. De mensen van het eerste uur zijn er niet meer allemaal bij, enkele leden wel.

De vorm en de eerste jaren.

De dorpsraad zou een informeel overlegorgaan worden voor alle Kachtemnaren, waar verschillende taken werden opgenomen. De dorpsraad zag zich als informatieorgaan voor alles wat in het dorp gebeurde, dit ten behoeve van het stadsbestuur, en ten behoeve van de inwoners. Daarnaast wilde de dorpsraad via initiatieven op sociaal-cultureel vlak wat leven in de brouwerij brengen. Tenslotte wilde de dorpsraad Kachtem ook een stem geven naar de buitenwereld, in de traditionele inspraaktraditie.

Het belangrijkste aspect was evenwel dat alle Kachtemnaren binnen de dorpsraad gelijk waren. Iedereen kon aanwezig zijn op een vergadering en vrij een punt op de agenda plaatsen. Een principe dat tot op heden streng wordt bewaakt. Ook het belang van een bestuur werd sterk gerelativeerd. Van een voorzitter was geen sprake, voor elke vergadering werd een gespreksleider aangeduid, en een secretaris. Pas in 2001 werd beslist om een bestuur te verkiezen voor een termijn van drie jaar. Het steeds weer wisselen bracht teveel organisatorische problemen met zich mee.

Op de eerste vergaderingen werd een voorstel van statuten op tafel gelegd door het begincomité. Terzelfdertijd werd ook een bestuur samengesteld, verkozen door de aanwezigen en waarvoor iedereen zich kandidaat kon stellen. (voor statuten: zie bijlage) Het eerste echte werkjaar 1994 beloofde wel spannend te worden. Het was immers een verkiezingsjaar voor de gemeenteraad. Meteen werd er in de Dorpsraad werk gemaakt om de plaatselijke mandatarissen en kandidaat-mandatarissen warm te maken voor de deelgemeente. Dit werd het opstellen van een eerste 'Witboek voor een leefbaar Kachtem'. De leden van de raad bezochten in elke straat een aantal gezinnen met een vragenlijst over het wel en wee van Kachtem. Dit resulteerde in september in een politieke debatavond.

Het hek was van de dam. De Dorpsraad was uit de startblokken. Als toetje kreeg de raad ditzelfde jaar te maken met een milieuzaak. De firma Danis had een aanvraag ingediend om een mestverwerkingsinstallatie op te starten op de industriezone aan de Lodewijk de Raetlaan. De Dorpsraad zette zijn schouders onder het protest. Dit is een heel verhaal geworden, maar het sterkte de werking van de raad. De schouderklopjes van de Kachtemnaren deden deugd.

Het versterkte onze mening dat een dorpraad zijn nut had en nog heeft.

Het was echter niet altijd rozegeur en maneschijn in de eerste jaren: er was immers ook een zeker wantrouwen tegenover de Dorpsraad. Men zag ons nog altijd als een nieuwe politieke familie, wat na de verkiezingen van 1994 uit de wereld geholpen werd. De eigenlijke bestuursleden van de Dorpraad hebben immers geen binding met een politieke partij. Men wreef de Dorpsraad ook het geruzie en gebekvecht aan. Misschien werd de rust ook soms wel eens verstoord. De zaak Danis was hier wel niet vreemd aan. Ook de samenwerking met het stadsbestuur was niet vlekkeloos: men kon ons nergens plaatsen. Toen Emelgem fusioneerde met Izegem had men van Emelgemse zijde nooit een dorpsraad zien komen. Binnen de bestaande adviesraden was er ook geen stek waar een dorpsraad thuishoorde. Tot nu toe hebben we nog geen plaats binnen de structuur van de stad maar sommigen zien de Dorpsraad wel als een soort adviesraad.

September 1994: protestactie tegen de firma Danis
(foto TERMA)

De Rosten.

Een idee van het eerste uur was deze van een eigen dorpskrant. Enkele dorpsraders schaarden zich achter dit idee. De naam werd al vlug gevonden en dit werd 'De Rosten', verwijzende naar de bijnaam van de Kachtemnaren. De eerste krant verscheen in september 1994 als uitnodiging voor de debatavond naar aanleiding van de komende gemeenteraads-verkiezingen. Sedertdien verschijnt 'De Rosten' 3 à 4 keer per jaar. We schrijven nu de 11e jaargang.

De krant biedt informatie over Kachtemse problematiek en wordt in elke bus gestopt. Een immense karwei maar dank zij vele medewerkers kan dit nog altijd.

Iedereen die wil kan een artikel plaatsen in de krant. Er zijn enkele vaste schrijvers maar het principe is zoals bij de werking van de Dorpsraad: elke Kachtemnaar heeft recht te publiceren wat hij over Kachtem kwijt wil.

Bij de voorstelling van de Kachtemse website
(foto TERMA)

De dorpsraad vandaag.

Er werd een hele weg afgelegd om een zekere structuur op te bouwen. De

10 jaar werking van de dorpsraad

1993: startvergadering op 21 september
inventaris omtrent de kerkwegels

1994: 5 januari, Stedelijke raad voor Kultuurbeleid geeft renteloze lening van 7000 fr.
Enquête bij 180 gezinnen, 120 vullen de lijst in.
27 april , Algemene Vergadering keurt "Witboek voor een leefbaar Kachtem"goed.
Stadsbestuur herstelt de borden "Verbroedering Hilders – Kachtem"
24 juni, eerste Kachtemse Bluesnight
September, eerste uitgave "De Rosten", verkiezingsdebat op 30 september
13 september, fietstocht tegen mestverwerkingsintallatie.
7 oktober, optocht tegen mestverwerkingsbedrijf Danis
19 oktober, dorpsraad maakt verwelkomingsbrochure voor nieuwe Kachtemnaren.

1995: 7 januari, eerste nieuwjaarsreceptie voor alle Kachtemnaren.
15 juni, dorpsraad bundelt de verkeersknelpunten in Kachtem.
16 november, dorpsraad koopt kerstverlichting aan.

1996: Dorpsraad bundelt initiatieven Kachtem Ommegang.
8 oktober, Andre Dupont eerste voorzitter buiten de acht oprichters
15 oktober, boottocht met 150 Kachtemnaren op het kanaal.

1997: 30 april, infoavond dorpsraad leidt tot verdeeld advies omtrent heraanleg marktplein.

1998: 18 februari, schepen Jonckheere informeert omtrent heraanleg Kachtemseplein.
28 mei, schepen Deguffroy licht het ontwerp nieuw gewestplan toe.
1 september, de officiële erkenning/subsidiëring van de dorpsraad door het stadsbestuur.
november. Dorpsraad dringt aan op subsidiëring van de Sint Jansstoet.

1999: 22 juni : Eerste vrouwelijke voorzitter, Maria Debaene.
27 en 28 november, 423 Kachtemnaren kiezen een beeld voor het marktplein

2000: 18 januari, dorpsraad overlegt met schepen Vandeputte omtrent verlichting marktplein.
behoeftenanalyse culturele infrastructuur Kachtem
16 maart, infovergadering met schepen Mylle omtrent cultureel centrum.
augustus, uitgave tweede "Witboek voor een leefbaar Kachtem"
september, uitgave eerste activiteitenkalender

2001: 23 februari, dorpsraad ondersteunt oprichting Emelgemse dorpsraad
21 maart, dorpsraad organiseert infovergadering heraanleg Hondsmertjesstraat
juni, comeback Danny Herreman als voorzitter, voor 3 jaar.
juli, actieplan "Oud Gemeentehuis"

2002: juni, tentoonstelling foto's "Kachtem vroeger en nu" lokt 300 Kachtemnaren
Nieuwe lay out activiteitenkalender

2003: 9 juli, infovergadering met schepen Jonckheere, overdracht voortuintjes Oude Tuinwijk
19 september, lancering website www.kachtem.be
21 september, fotozoektocht n.a.v. 10-jarig bestaan.

principes waren en zijn nog altijd: elke inwoner van Kachtem heeft de kans om aanwezig te zijn, voorstellen in te dienen en helpen bespreken. Het bestuur van de Dorpsraad was ook wisselend, wat van bij het begin ook het principe was. Immers elke Kachtemnaar is welkom op de vergaderingen en het staat hem vrij al dan niet een bestuurstaak op zich te nemen. De Dorpsraad was en is nog steeds een open huis.
Sedert twee jaar werd een vast bestuur verkozen, zij het dan voor drie jaar, zijnde: woordvoerder, vervangende woordvoerder, secretaris, penningmeester. Daarnaast kan de Dorpsraad nog steeds rekenen op een aanwezigheid van 20 à 30 aanwezigen op de vergaderingen.

Wat kon de bedoeling zijn van een dorpsraad: een belangrijke doelstelling werd en is nog altijd een soort brug vormen tussen stadsbestuur en het dorp. Enkele voorbeelden uit de voorbije periode tonen aan dat deze functie nog steeds nodig is. Immers, de leden van de dorpsraad weten wel wat er hier reilt en zeilt. Meteen ook bood de dorpsraad een forum aan voor de informatie vanuit het stadbestuur.
Verschillende acties om problemen aan te kaarten bij het Izegemse stadsbestuur, activiteiten om ons dorp in de kijker te plaatsen, witboeken rond de verkiezingen met vragen van Kachtem naar de politici, deelname aan het socio-culturele en sportleven te Kachtem, voeg hierbij een groeiende samenwerking met het Izegemse stadsbestuur, ...en het was gewoonlijk (en nog) een goed gevulde agenda voor de vergaderingen.
De dorpsraad blijft niet stil zitten en wil ook ons dorp en de dorpsraad promoten. Door gebruik te maken van de mogelijkheden van het internet werd een nieuwe weg ingeslagen. Kachtem beschikt over een eigen website: deels informatie over de dorpsraad en daarnaast info over het dorp. Dit werd in aanwezigheid van stadsbestuur en vele vertegenwoordigers van het Kachtemse verenigingsleven voorgesteld op 10 oktober 2003. De naam: "www.kachtem.be" werd een begrip.

Bijvoegsel:
STATUTEN DORPSRAAD KACHTEM

Art. 1. BASISPRINCIPES

Art. 1.1 De dorpsraad is opgericht vanuit het streven naar een maximale participatie van de Kachtemse bevolking bij alle sociale, culturele, economische, ecologische en bestuurlijke evoluties in het dorp.
Art. 1.2 De dorpsraad streeft in haar werking een positieve houding na, en wil op een constructieve manier meewerken aan een maximale leefbaarheid van het dorp voor iedere Kachtemnaar.
Art. 1.3 De dorpsraad kiest voor een intern pluralistische aanpak. Dit impliceert dat elke Kachtemnaar toegang heeft op elke vergadering, ongeacht zijn politieke of ideologische overtuiging, ongeacht zijn afkomst. De dorpsraad neemt in haar werking steeds afstand van elke partijpolitiek.

Art. 2. HET VOORWERP

Art.2 1 De dorpsraad is een overlegorgaan voor alle geïnteresseerde Kachtemnaren.
Art.2.2 De dorpsraad fungeert als brug tussen de dorpsgemeenschap en de officiële instanties.
De rol van de dorpsraad situeert zich niet op het niveau van bemiddeling in geschillen tussen particulieren en private organisaties en de publieke instanties.
Art. 2.3 De dorpsraad formuleert adviezen t.a.v. de overheid, omtrent materies die verband houden met de leefbaarheid van het dorp. Deze adviezen zijn vrijblijvend.
Art. 2.4 De dorpsraad zet acties op die bijdragen tot een hogere leefbaarheid van het dorp.
Art. 2.5 De dorpsraad draagt bij tot de uitstraling en de promotie van Kachtem t.o.v. een ruimere omgeving.

3. DE STRUCTUUR

De structuur is een afspiegeling van wat in de basisprincipes is vastgelegd. Het is geen knellend statutair gegeven, doch een informeel samenwerkingsverband dat berust op onderling vertrouwen. De structuur bestaat uit drie soorten groepen, die allen samen de dorpsraad vormen.
Art. 3.1 De ALGEMENE VERGADERING is de bijeenkomst waarop alle Kachtemnaren worden uitgenodigd. Zij komt minstens één keer per jaar samen, zij keurt de rekening goed en het activiteitenverslag. Zij formuleert de werkingspunten voor het komende jaar.
Art.3.2 De STUURGROEP is een bijeenkomst waarop geïnteresseerde Kachtemnaren worden uitgenodigd. Deze uitnodiging gebeurt op eenvoudig verzoek.
Art. 3.2.1 De stuurgroep bepaalt datum, plaats en tijdstip van de Algemene Vergadering

Inhuldiging kunstwerk "De Herbronning" van Willy Peeters, september 2000 (foto TERMA)

Art. 3.2.2 De stuurgroep bepaalt de agenda van de Algemene Vergadering
Art. 3.2.3 De stuurgroep stelt een Voorzitter aan voor de eigen vergadering en voor de algemene vergadering. De Voorzitter wordt in principe aangeduid voor een termijn van drie jaar, doch kan door de stuurgroep op ieder moment worden vervangen.
Art.3.2.4 De stuurgroep stelt een ondervoorzitter aan, een secretaris en een penningmeester/archivaris. Het adres van de secretaris is het contactadres voor de vereniging. Hij coördineert de administratieve werking van de dorpsraad.
Art.3.2.5 De stuurgroep installeert werkgroepen omtrent thema's die belangrijk worden geacht binnen zijn werking.
Art.3.2.6 De stuurgroep beoordeelt teksten, adviezen en de werking van de door hem geïnstalleerde werkgroepen. Een werkgroep kan zelfstandig geen daden verrichten, tenzij na bekrachtiging van de initiatieven of goedkeuring van de adviezen door de stuurgroep.
Art.3.2.7 De stuurgroep beslist in principe bij consensus. Indien geen consensus wordt bereikt, kan de stemming over een bepaald punt worden gevraagd. Daarbij beschikt elke aanwezige over één stem. Enkel de aanwezigen die in de laatste drie stuurgroepen twee maal aanwezig waren, voor de betrokken vergadering, hebben stemrecht. Indien het een advies betreft, wordt ook de mening van de niet stemgerechtigden weergegeven, en eveneens deze van de minderheid.
Art.3.2.8 Het is de Voorzitter, Ondervoorzitter, Secretaris en Penningmeester, tijdens de duur van hun mandaat niet toegestaan welk politiek mandaat ook te bekleden, in om het even welk politiek verkozen orgaan. Daarmee dient de onafhankelijkheid van het orgaan te worden gevrijwaard.
ART.3.3. De WERKGROEPEN worden opgezet door de stuurgroep, op verzoek van een van de stemgerechtigde leden. Zij beschikken over een voorzitter en een secretaris, die door henzelf wordt aangeduid, en die voldoet aan de voorwaarden, bepaald onder punt 3.2.8. Werkgroepen stellen zich niet in de plaats van de dorpsraad, doch werken aan deelfacetten van de werking. Zij beschikken over de volle bevoegdheid om adviezen te formuleren, acties te ondernemen, te overleggen..... Zij leggen hun acties voor bekrachtiging echter steeds voor aan de stuurgroep en/of de algemene vergadering.

BURGEMEESTER CHARLES VERSTRAETE.

Rogier Verstraete.

Onder de vele burgemeesters die Kachtem gekend heeft, zijn er enkele nog steeds bekende namen:De Costere, Deleu, Ghekiere, Verhelst. Misschien minder bekend maar niet het minst onbelangrijk was burgemeester Verstraete. Een figuur die het verdient uit de vergetelheid van het verleden gehaald te worden.
Vandaar een artikel over deze verdienstelijke burgervader.

Charles Louis Verstraete werd geboren te Ingelmunster op 6 januari 1832. Hij studeerde voor onderwijzer en huwde op 15 september 1863 te Ledegem met Hortence Sophie Van Den Weghe (° 22 juli 1822).
Hij werd in september 1851 benoemd tot hulponderwijzer te Zonnebeke en dit voor het daaropvolgende schooljaar tot september 1852. In dit jaar kreeg hij dezelfde functie te Moorsele tot september 1853.
Hij werd officieel benoemd als onderwijzer te Kachtem bij besluit van de gemeenteraad op 27 augustus 1853. Hij was de eerste gediplomeerde onderwijzer te Kachtem en vervulde die taak tot hij omwille van de schoolstrijd in 1879 ontslag nam.
Burgemeester Verstraete woonde te Kachtem in de Rumbeeksestraat in het huis dat toen door de bevolking ' de trapkens' genoemd werd. (nu woonst van Freddy en Leona Snauwaert-Declercq, huisnummer 20).

Naast zijn werk als onderwijzer was hij ook een bekwaam landmeter. In januari 1879 werd hij gemeenteraadslid en enkele jaren later schepen van de burgerlijke stand. Tenslotte werd hij op 14 februari 1891 benoemd tot burgemeester. Hij werd luisterrijk ingehuldigd op 8 april 1891.

De heer Verstraete was voor die tijd een 'geleerd' man. Zo bezat hij een rijke verzameling boeken, waaronder de volledige reeks 'Biekorf' van Guido Gezelle. (*Biekorf eerste jaargang 1890: een lees- en leerblad voor alle verstandige Vlamingen*). Zijn kostbare boeken werden na zijn overlijden verdeeld. Een deel ging naar het rijksarchief; de rest werd verdeeld onder de familieleden. De verzameling letterkundige tijdschriften, 'Biekorf', ging naar zijn neef E.H. Jerôme Vandenweghe die in 1938 pastoor werd te Kachtem en dit bleef tot in 1955.

Maar de eigenlijke reden om de nagedachtenis van Charles Verstraete te huldigen en te eren waren de jaren van zijn burgemeesterschap. Zijn beleid was een zegen voor het landelijke Kachtem. Hieronder enkele van zijn verwezenlijkingen.

Nog vóór de Eerste Wereldoorlog liet hij de eerste steenwegen aanleggen. Voordien waren het grint- of aardewegen. Hij zorgde ervoor dat er een treinhalte kwam op de lijn Brugge-Kortrijk ter hoogte van onze gemeente alhoewel de halte op Rumbeeks grondgebied kwam. Een oude treinwagen deed dienst als 'station', vandaar de volkse naam voor het station van Kachtem 'Kachtem Brakske'. Na de Tweede Wereldoorlog werd deze halte opgedoekt.
Onder zijn beleid zorgde men tevens dat er een aanlegplaats kwam voor schepen aan het sas, langs het kanaal Roeselare–Leie. Dit was belangrijk voor het laden en lossen van schepen, vooral het laden van

Charles Verstraete samen met zijn neef en latere pastoor van Kachtem, Jerôme Van Den Weghe
(foto in privébezit)

Geheugenislied

aangeboden uit dank en vereering aan Heer & Meester

CH. VERSTRAETE,

Burgemeester te Cachtem,

benoemd den 14 *Februari en plechtig ingehaald den* 8 *April* 1891.

1.

Uw zegenpraal,
Verblijd ons al,
Burgmeester uitverkoren!
't Volk dat u mint,
Stemde eensgezind,
Uw deugd mocht hem bekoren! (Bis.)

2.

'T volk van Sint Jan,
(Die goede man)
Kwam u zijn stemme geven,
En zei tot hem,
Gij te Cachtem!
Burgmeester voor het leven! (Bis.)

3.

G'hebt ons geleerd,
In deugd vereerd,
De wet is in goê handen!
Want arme of rijk,
'T is hem gelijk;
't Recht zal hij niet verpanden. (Bis).

4.

Geluk! met hem!
Geliefd Cachtem,
Leeft lange heer Verstraete!
Hij leeft voor u,
Hij werkt voor u,
Een man is 't zonder bate! (Bis).

5.

Leef lang alhier,
Tot groot plezier,
Van al de Cachtemnaren;
Eendracht en vreê,
Brengt welstand meê
Wilt dezen schat bewaren (Bis).

6.

Ik danke God!
'T verdiende lot,
Is door uw deugd bekomen;
Men mag met recht;
Voor waar en echt,
U, Burgervader noemen! (Bis.)

Aanveerd Mijnheer de Burgemeester, deze gulden kroon met mijn lied, tot bewijs van hoogachting en eerbied die ik u toedraag, met de uitdrukking mijner levendigste gevoelens van dankbaarheid en erkentelijkheid.

Iseghem, den 8 *April* 1891.

Uw dienaar,

Declercq-Clement,

Huldedicht van zijn oudleerling Pieter Declercq-Clement bij de aanstelling van Charles Verstraete als burgemeester op 8 april 1891
(DAI, Slossefonds, XII/52)

cichorei en het lossen van steenkool. De cichoreiwortel was toen een van de hoofdgewassen van de Kachtemse landbouwers.

In 1905 stichtte Victor Saelen de Muziekmaatschappij 'Vreugd in Deugd'. Burgemeester Verstraete verleende zijn medewerking. Hij werd de eerste ere-voorzitter en bleef dit tot in 1914. Op de oudst bewaarde foto van de fanfare (ongeveer 1908) zetelt hij naast de toenmalige onderpastoor Brutsaert. Hij bleef erevoorzitter tot de oorlog het culturele leven verlamde en dus ook de muziekmaatschappij.

In 1907 liet hij in samenwerking met de hoofdonderwijzer Victor Saelen een zonnewijzer plaatsen aan de voormuur van het schoolhuis in de Hogestraat. Samen stichtten zij ook een boekerij, ten behoeve van de bevolking.

(enkele gegevens uit het Correspondentieboek tussen hoofdonderwijzer Verstraete van de gemeenteschool van Kachtem en de inspectie)

* Etat des services du sieur Verstraete Charles Louis, instituteur communal:

- Geboren te Ingelmunster op 6 januari 1832
- Gehuwd op 15 september 1863 te Ledeghem met Hortence Sophie Vandenweghe (geboren 22 juli 1822)
- Geen kinderen.
- Benoemd tot hulponderwijzer in september 1851 tot september 1852
- Idem in Moorsele in september 1852 tot september 1853.
- Jaarlijks inkomen: 700 frank.
- Officieel benoemd in de funtie van onderwijzer te Cachtem bij besluit van de gemeenteraad van 27 augustus 1853.

De Eerste Wereldoorlog spaarde ook Kachtem niet. Bij het binnenvallen van de Duitsers op 19 oktober 1914 speelden zich gruwelijke taferelen af in Kachtem. Er werd zogezegd geschoten door burgers op Duitse infanteristen en dit werd door de vijand gewraakt. Er vielen onschuldige burgers. Deze gebeurtenissen bleven bekend onder de naam 'Schuwe Maandag'. Burgemeester Verstraete, toen 82 jaar oud, ging samen met onderwijzer Jules Decoene protesteren bij de Duitse militaire overheid op de Kommandatur te Roeselare. Hij werd er afgesnauwd en buitengezet. Het gevolg van zijn moedig optreden was dat hij zijn funtie als burgemeester verloor. De heer Jean Dujardin, een vriend van hem, werd op aandringen van de gemeenteraad, burgemeester voor de duur van de oorlog.

Burgemeester Verstraete overleed te Kachtem op 1 april 1920. Zijn graf bevindt zich nog altijd op het Kachtemse kerkhof.

Zijn begraafplaats met arduinen zerk was gelegen links naast de ingang van de St.-Janskerk. Met de aanleg van het nieuwe kerkhof werd de zerk verplaatst en ze werd dus ook bewaard. Sedertdien ligt de zerk een 50-tal meter voorbij de hoofdingang van het kerkhof aan de rechterkant. Daar er geen nabestaanden waren - Charles Verstraete had geen kinderen - verkeerde de grafsteen in verwaarloosde staat. De namen waren onleesbaar geworden.
In augusutus 2002 kwam bij Rogier Verstraete de gedachte op daar iets aan te doen. Deze figuur mocht niet vergeten worden. Weinigen wisten zelfs nog waar hij begraven lag. Samen met Georges Gayse werd de zerk ontmost en gereinigd. De letters werden minutieus in het zwart herschilderd. Zo werd dit monument, de graftombe van een voor Kachtem zeer verdienstelijk man, uit de vergetelheid gehaald en in ere hersteld.

Het graf van Charles Verstraete gereinigd in augustus 2002 door Rogier Verstraete
(foto in privébezit)

WAAROM GEMEENTESECRETARIAAT EN -RAAD VAN KACHTEM IN 1879 VERHUISDEN

Jean-Marie Lermyte

Op 29 oktober 1878 waren er in Kachtem gemeenteraadsverkiezingen[1] In die tijd werd nog om de drie jaar de helft van de gemeenteraad vernieuwd. In 1878 waren er vijf mandaten te begeven en er waren zes kandidaten. Er waren 101 stemmers van wie er twee ongeldig stemden. Twee kandidaten zagen hun mandaat vernieuwd: landbouwer Vital Devisscherre die 80 stemmen behaalde en landbouwer Jan Verhelst-Verhelle op wie 76 keer gestemd werd. Drie kandidaten waren nieuw. Louis Vannieuwenhuyse met 70 stemmen, onderwijzer en landmeter Charles Verstraete die 88 stemmen kreeg en later burgemeester werd, en landbouwer Jan Vynckier die er 86 behaalde. Ze legden de eed af op 21 februari 1879. De niet-gekozene was fabrikant Francis Decock met slechts 27 stemmen. Bij Koninklijk Besluit van 20 april 1879 werd Vital Devisschere herbenoemd tot burgemeester en Joseph Olivier benoemd tot schepen. Laatstgenoemde zetelde toen nagenoeg één jaar in de gemeenteraad, want op 3 mei 1878 had een bijzondere gemeenteraadsverkiezing voor één mandaat plaats gevonden[2]. Olivier was toen eigenlijk de enige kandidaat want van de 70 stemmen waren er 3 ongeldig en werden er 65 op zijn naam uitgebracht; twee andere kandidaten, Pierre Vansteenkiste en Joseph Neirinck, hadden elk één stem behaald![3] De nieuwe burgemeester en de nieuwe schepen legden in de gemeenteraadszitting van 5 mei 1879 in die functies de eed af.

Op 2 juni 1879 schreven schepen Joseph Olivier, raadslid Jan Verhelst en P. Ghekiere een brief naar de gouverneur en de Bestendige Deputatie.[4] Op 30 mei 1878 had de gemeenteraad met vijf stemmen tegen twee en een onthouding – een negende raadslid was afwezig – beslist de zetel van het gemeentehuis naar een andere herberg over te brengen. Zonder dat dit punt op de dagorde stond en zonder de bekrachtiging van dit besluit af te wachten, werden de volgende dag het meubilair en het gemeentearchief verhuisd. Volgens de briefschrijvers voldeed het lokaal waaruit verhuisd was veel beter dan het nieuwe. *Het lokaal die tot heden gediend heeft voor zaal van beraadslaging en sekretariaat, is uiterst wel geschikt, op eene bovenzaal, gansch afgezonderd van het overige van het huis, en zeker is die plaats die nu gekozen is op geener wijze zoo betamelijk als deze, dewijl zij gelegen is in eene herberg zonder stagie, en geenzins toegankelijk is aan het publiek zonder door de drinkzaal te gaan.* Waarom dan die verhuis? Volgens hen omdat burgemeester Vital Devisschere zich wilde revancheren. *Dit voorstel gedaan door den Heer Burgmeester, slechts eenen persoonlijken haat voldoende* (...)

De herberg waar naartoe werd verhuisd was die van Frederik Luykx op De Plaats 24. Hij was in Moorsele geboren in 1825 en getrouwd met Theresia Couvreur die elf jaar vroeger in dezelfde gemeente was geboren. Omdat deel vier van de bevolkingsboeken van die periode in het archief niet terug te vinden was, moeten we verdere gegevens over Ignaas Verhelst schuldig blijven. In elk geval hield hij geen herberg op De Plaats waar tien herbergen gevestigd waren, behalve die van Frederik Luyckx met name:
In nr. 1 Joannes Vandoorne met gezin (hij was ook suikerijfabrikant)
In nr. 2 Bruno Decoutere en gezin (hij was ook metsersbaas)
In nr. 7 Louis Pettelo met gezin (hij was ook schoenmakersbaas)
In nr. 31 Constantin Mallisse en gezin (was ook klompenmakersbaas)
In nr. 35 Jules Pruym en echtgenote die Francis Decock en echtgenote in 1875 was opgevolgd (Decock was ook lijnwaadfabrikant)
In nr. 44 Angela Vandeweghe met twee neven
In nr. 45 Francis Petteloo en gezin (hij was ook meesterschoenmaker)
Zonder nr. Joannes Dewilde en familie
Zonder nr. Charles Louis Pauwels en gezin

De gouverneur stuurde de klacht door naar arrondissementscommissaris Vandenberghe en die vroeg op zijn beurt het college van burgemeester en schepenen om uitleg. Samen met een afschrift van de notulen van de gemeenteraad van 30 mei en van zijn eigen notulen van 3 juni 1879 bezorgde het schepencollege de arrondissementscommissaris op 20 juni een uitvoerig antwoord. Het schepencollege had het recht om te bepalen waar de gemeenteraad zou vergaderen en waar archief, titels en registers van de burgerstand zouden worden bewaard. De vraag was weliswaar aan de gemeenteraad voorgelegd geworden,

maar dat uitsluitend *ten raadplegenden titel* – ter informatie zouden we nu zeggen – en bijgevolg kon de raad de genomen beslissing niet vernietigen. De burgemeester had inderdaad de gemeenteraad van zijn voornemen op de hoogte gebracht nadat hij de zitting had gesloten. Op 3 juni had het schepencollege eenparig de beslissing bekrachtigd, dus ook schepen Olivier die nochtans een van de drie reclamanten was. Toegegeven dat de nieuwe locatie minder geschikt was dan de vorige, *maar wij moeten UE. laten kennen, Mijnheer de Commissaris, dat de baas der herberg alwaar wij thans zijn, in den loop van den zomer, ten zijnen uitsluitelijken koste, zal verveerdigen en ter beschikking van het bestuur stellen, eene zaal die, onder alle opzichten, zoo wel zal zijn als deze bij Verhelst.* Verhelst was de man wiens herberg men had verlaten.

Kern van de brief was echter dat het volgens dit antwoord niet ging om persoonlijke wraak van de burgemeester. *Hij had jegens Verhelst geene vraak uitteoefenen, maar wel de eer en achting die Verhelst, meer dan iemand, als bewoner van het gemeentehuis, aan het bestuur verschuldigd is, te handhaven.* Daarom en enkel daarom was men van herberg veranderd. Wat was er gebeurd? We citeren uit de brief die het gemeentebestuur naar de arrondissementscommissaris stuurde.

De bewoner van dit (lees: het) *gemeentehuis moet zich weerdig maken van het vertrouwen die er in hem gesteld wordt en moet voor het bestuur alle de achting en eerbied hebben die hij daaraan verschuldigd is.*
Is dit het geval geweest met den bewoner van het gemeentehuis van Cachtem? Wij aarzelen niet te zeggen van neen. Overal is het gekend wat Verhelst, baas uit het gemeentehuis, ten dage dat de benoeming van den Burgemeester in den moniteur verscheen, gedaan heeft. Tot spotternij en ten hoone, niet alleen van het bestuur in den persoon van de Burgemeester, maar tevens van Zijne Majesteyt de Koning, teekenaar der akte van benoeming, heeft hij eenen vuilen dweil, gevestigd aan eenen beirstok, uitgesteken.

Zijne kwaadaardigheid is zoover gegaan dat hij zelfs naderhand over deze zaak geene verschooning heeft willen vragen.

In verband met deze laatste zin lezen we in de notulen van de gemeenteraad – aan het woord is de burgemeester: *Ik heb gemeend dat hij naderhand tot betere gevoelens zou gekomen zijn en, 't zij zelf, 't zij door een ander, stappen zou gedaan of doen doen hebben, om daarover verschooning te vragen en ik weet dat hij zulks door verscheidene persoonen is aangeraden geworden, en te vergeefs, hij is stijfhoofdig gebleven.*

De arrondissementscommissaris stuurde op 23 juni 1879 de brief door naar de gouverneur en gaf het schepencollege gelijk. Op het einde van zijn begeleidende brief vatte hij de essentie van het geschil nog eens samen met de volgende appreciatie: *Le jour où la nouvelle de la nomination du bourgmestre de Cachtem arriva dans la commune, tandis que la généralité des habitants du village arboraient leur drapeau national en signe de réjouissance, le sieur Verhelst aubergiste de la maison communale, eut l'impudence et la scandaleuse idée d'arborer un torchon dégoûtant, attaché à une perche destinée à remuer dans le purin; c'était vraiment crapuleux; pour ma part, je ne puis qu'approuver la mesure qui a été prise par le collège échevinal de Cachtem.* Onbeschaamd, schandalig, gemeen, oordeelde Vandenberghe.

De provinciale administratie gaf het schepencollege niet helemaal gelijk. In een nota van 4 juli 1879 aan de gouverneur schreef de Eerste Afdeling dat de beslissing niet conform de gemeentewet was genomen: het was inderdaad het schepencollege dat de bewaarplaats van het archief mocht vastleggen, maar al even waar was dat volgens artikel 75 van de gemeentewet de gemeenteraad de plaats van vergaderen bepaalde. De gouverneur deelde dat mee aan de arrondissementscommissaris op... 24 februari 1881! Bijna twintig maanden later dus.[5]

Hiervan op de hoogte gebracht door de arrondissementscommissaris antwoordde het gemeentebestuur op 21 april 1881 in het Frans dat de vroegere beslissing al lang uitgevoerd was geworden: het archief werd in de herberg van Luyckx bewaard en de gemeenteraad vergaderde er geregeld, zonder problemen. Integendeel, iedereen was blij dat de verhuis was gebeurd. *Les réunions du conseil communal s'y opèrent régulièrement sans que cela ait donné de sa part lieu à la moindre réclamation, au contraire, tous les membres sont unanimes à reconnaître que le siège actuel de la maison communale est meilleur que le précédent et ils applaudissent maintenant à ce déplacement.* De arrondissementscommissaris had zelf bij zijn bezoeken aan de gemeente kunnen vaststellen *que le lieu du dépôt actuel est préférable à celui du local précédent.* En de brief eindigde heel beleefd met de zin dat als de arrondissementscommissaris er op stond dat de gemeenteraad het punt op de dagorde plaatste, dat onverwijld zou gebeuren (*nous*

empresserons...). De arrondissementscommissaris getuigde inderdaad bij de gouverneur dat het archief van het gemeentesecretariaat er goed geklasseerd en bewaard werd en dat iedereen tevreden was, misschien de vroegere herbergier uitgezonderd.

Op 13 mei 1881 bleef de gouverneur er echter bij dat de beslissing onwettelijk was genomen en door de gemeenteraad hernomen moest worden. We weten dat dit nooit is gebeurd, maar niet omdat de gemeente onwillig was. De gouverneur herhaalde zijn eis ten overstaan van de arrondissementscommissaris op 25 januari, 17 en 18 september 1882 en daar bleef die liggen. Op die laatste herinneringsbrief werd in de kantlijn geacteerd dat de zaak in der minne geregeld was tussen schepencollege en gemeenteraad. *L'affaire peut être considéré comme étant terminée à l'amiable entre le collège échevinal et le conseil communal. C'est une mauvaise chicane qui a cherché à susciter des difficultés.* Muggenzifterij dus. Omdat die nota – inderdaad – niet was ondertekend en dus waardeloos was, informeerde de Eerste Afdeling van het provinciaal bestuur nog eens wat er moest gebeuren. Het antwoord: klasseren. Wat gebeurde.

Noten

[1] RAB-PB1 (=Rijksarchief Brugge, Provinciaal Bestuur, eerste afdeling), 275 en notulen van de gemeenteraad van Kachtem..
[2] RAB-PB1, 267 en notulen van de gemeenteraad van Kachtem.
[3] In die tijd waren er nog geen voorgedrukte formulieren als vandaag.
[4] Het hele bundeltje in RAB-PB1, 424A.
[5] Brieven tussenin over deze zaak zijn niet verloren gegaan, want er staat wel degelijk dat het in antwoord is op de brief van 23 juni 1879.

ereleden in Izegem (vervolg)

Vandommele, Roel, Prinsessestraat 39
Vandorpe, Gerard, Ter Wallenstraat 34
Vanhaverbeke Houthandel, Mentenhoekstraat 131
Vanlerberghe, José, Hogestraat 41
Vanneste, André, E.H., Emelgemseplein 3
Vanwalleghem, Dirk, Slagmeersenstraat 41
Velghe, Joris, Kortrijksestraat 46
Verbeke, Jan, Abelestraat 36
Vercruysse-Colpaert, Hilde, Middenweg 11
Verduyn, Gaby, Wallemotestraat 65
Verhaeghe, Frits, Wijngaardstraat 11/1
Verhaeghe, Luc, Oekensestraat 29
Verhelst, Gez., Hogestraat 14
Verledens, Willy, Peter Benoitstraat 11
Vermeulen, Marie-José, Brugstraat 30
Wylein, Freddy, 11-julistraat 11
Zusters van Liefde, Roeselaarsestraat 47
Zusters van Maria, Gentsestraat 31

Ereleden
Buiten Izegem :

Deblauwe, Jules, St.-Amandstraat 107, 8800 Roeselare
Declercq, Drugo, Heulsestraat 24, 8860 Lendelede
Decock, Albert, Koebroekstraat 11, 8020 Oostkamp
Defauw-Verhoestraete, Leon, Zwinleen 7 app 1/13, 8300 Knokke-Heist
Depoorter, Frans, Weggevoerdenlaan 2/21 8500 Kortrijk
Derieuw, Guido, Res. Vidoshi- Kursaallaan 3 8670 Koksijde
Durant, Gerard, Arsenaalstraat 37, 8000 Brugge
Haspeslagh, Stefaan, Brandstraat 104, 9830 Sint-Martens-Latem
Maes, Willy, Dwarsstraat 33, 8531 Bavikhove
Matton, Eric, Resedastraat 2, 9920 Lovendegem
Meyfroidt, Isabelle, Vlasschaardstraat 12, 8770 Ingelmunster
Strynckx-Van Hassel, Jan, Rotsstraat 60, 9240 Zele
Vanantwerpen, Lucien, Korenstraat 19, 9800 Deinze
Vandewalle, Roger, Ingelmunstersestraat 13, 8860 Lendelede
Vanneste, Guido, Tarwestraat 10, 8770 Ingelmunster
Veranneman, André, Grote Markt 28/4 8800 Roeselare
Vermandere-Deputter, Geert, Beemd 6, 1654 Huzingen-Beersel

Medewerkers aan dit nummer:

Eugeen Declercq, Sint-Jansstraat 37 8870 Izegem
Danny Herreman, Sint-Jansstraat 35 8870 Izegem
Jean-Marie Lermyte, Kortrijksestraat 323 8870 Izegem
Adriaan Timperman, Victor Saelenstraat 2 8870 Izegem
Nick Verschoot, Baronstraat 59 8870 Izegem
Rogier Verstraete, Hondsmertensstraat 1 8870 Izegem
Leen Vervaeke, Rumbeeksestraat 33 8870 Izegem
Jacques Viaene, Bremstraat 7 8870 Izegem

DRUKKERIJ JAN BOGAERT
8870 IZEGEM - (051) 30.26.59

drukkerij jan bogaert

extra verzorgd drukwerk
in één of meerdere kleuren
voor bedrijf / vereniging / familie

onze-lieve-vrouwestraat 20 • b-8870 izegem
tel. 051 30 26 59
fax 051 31 44 20
e-mail: bogaert.jan@skynet.be

KBC

Bank & Verzekering

vanhaverbeke houthandel

Alles voor de woningbouw

- Tuinhout, carports, speeltuigen
- Ruim assortiment aan laminaat, parket, plafond- en wandbekleding

HOUTHANDEL VANHAVERBEKE NV
Ambachtenstraat 22, 8870 Izegem
Tel. 051 30 02 27 - Fax 051 31 50 45
e-mail: offerte@hout-vanhaverbeke.be

HEEMKUNDIGE KRING
TEN MANDERE
IZEGEM

Vooraan is de globale kaart van de 'Prochie ende Prinsdomme van Iseghem afgedrukt. Ze werd in 1746 opgemaakt door landmeter François De Bal uit Harelbeke en hangt in de gemeenteraadszaal van Izegem. Het is de oudste, meest volledige kaart van onze stad.

Aangesloten bij Heemkunde West-Vlaanderen

STROOBBE 2007 Fotografie: Karl Decock - Izegem